

Hyvinvointikertomuksen ja – suunnitelman vuosiraportti 2024

- Viitoittaa matkaa kohti hyvän elämän pääkaupunkia

☰ VALIKKO

- [Tietoa hyvinvointityöstä](#)
- [Hyvän arjen rutiinit](#)
- [Hyvän elämän kanssakulkijat](#)
- [Hyvän elämän innostajat](#)
- [Hyvän elämän toimeentulo](#)
- [Hyvän elämän asuinympäristö](#)
- [Hyvinvointisuunnitelma](#)

TIETOA HYVINVOINTITYÖSTÄ

- Hyvinvointityö Kuopiossa
- Hyvä mieli
- Elämänlaatu ja terveys

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sekä vuosiraportit

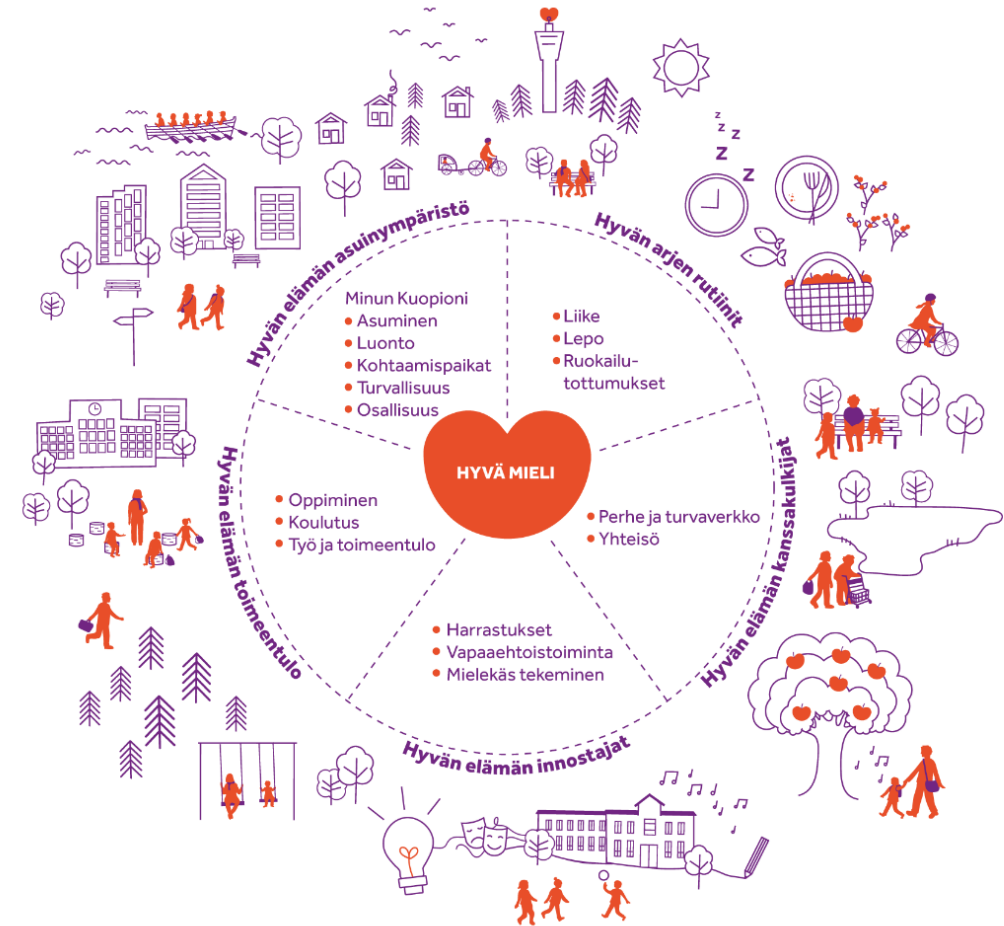
Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma nostaa esiin tietoa kuopiolaisten hyvinvoinnista ja viitoittaa tietä hyvinvoinnin edistämiseksi. Se on hyvinvointijohtamisen työväline strategiatyöhön, toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja seurantaan. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman esiin nostamat tavoitteet huomioidaan taloussuunnitelmassa ja toimialojen käyttösuunnitelmissa. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista arvioidaan talousarvion toteutumisen yhteydessä sekä hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vuosiraporteissa.

Kuopion laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2021-2025 koostuu kahdesta osasta:

1. Hyvinvointikertomus on nykytilan kuvaus kuopiolaisten hyvinvoinnista. Hyvinvointia tarkastellaan Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelmassa esitettyjen hyvän elämän elementtien kautta (kuva). Hyvän elämän elementtien vahvistamisen kautta pidemmän aikavälin tavoitteena on tukea kuopiolaisten terveyttä ja elämänlaatua. Tämän osion lopussa on esitetty tarkemmin kuopiolaisten elämänlaatua ja terveyttä kuvaavia tietoja.

2. Hyvinvointisuunnitelma sisältää tavoitteiden ja toimenpiteiden kuvauksen, joiden avulla tuetaan hyvinvointia. Suunnitelmassa esitetään myös vastuutahot ja mittarit, joilla edistymistä seurataan. Tutustu suunnitelmaan [tästä](#).

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa arvioidaan hyvinvointisuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista. Vuosiraportit laaditaan vuosina 2022, 2023 ja 2024.

Ohjaavat strategiat, lait ja asiakirjat

Kuopion [strategiassa](#) visiona on olla "Hyvän elämän pääkaupunki". Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelma on laadittu tukemaan vision toteutumista. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sekä vuosiraportit toimivat osana Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelman toteuttamista ja toteutumisen seuranta.

Hyvinvointikertomusta -suunnitelmaa ohjaa [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä](#), jonka 6 § mukaan kunnan tulee laatia hyvinvointikertomus laajana valtuustokausittain ja arvioida sen toteutumista vuosittain osana kuntasuunnittelua. Kuopion laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma pitää sisällään myös muita lakisääteisiä suunnitelmia.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadintaa ohjaavat [Lastensuojelulaki](#) ja [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki](#). Näiden ohjaamina kertomuksessa käsitellään laajemmin myös muun muassa lastensuojelun ja oppilas- ja opiskelijahuollon toteutumista ja resursseja.

[Vanhuspalvelulain](#) mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyvän väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumiskyvyn tukemiseksi.

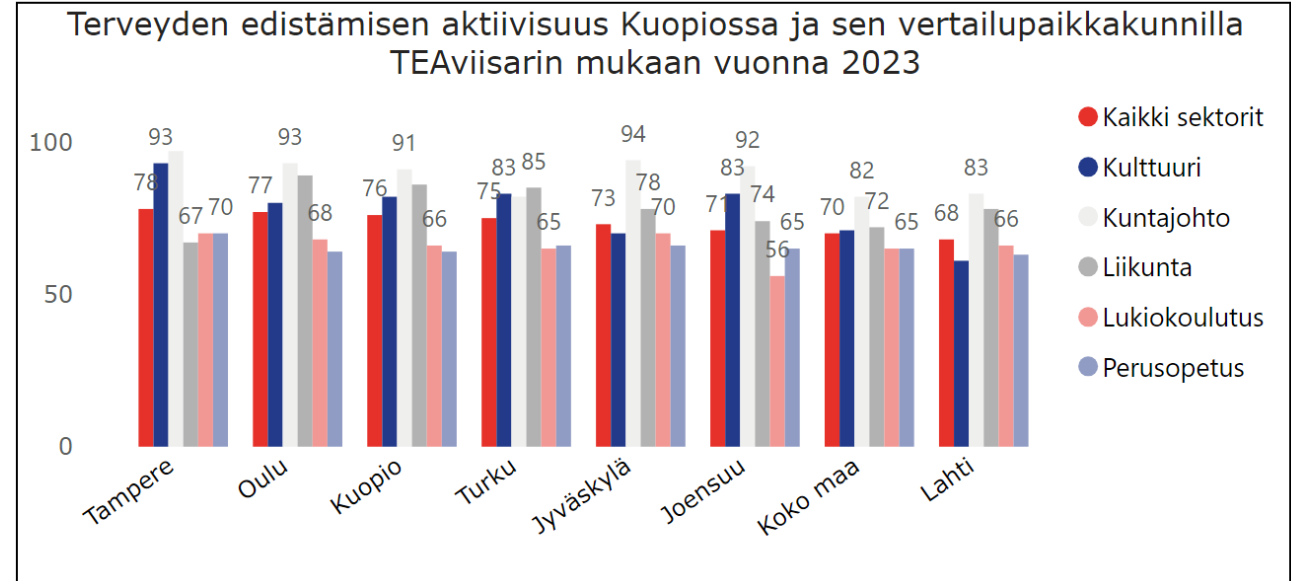
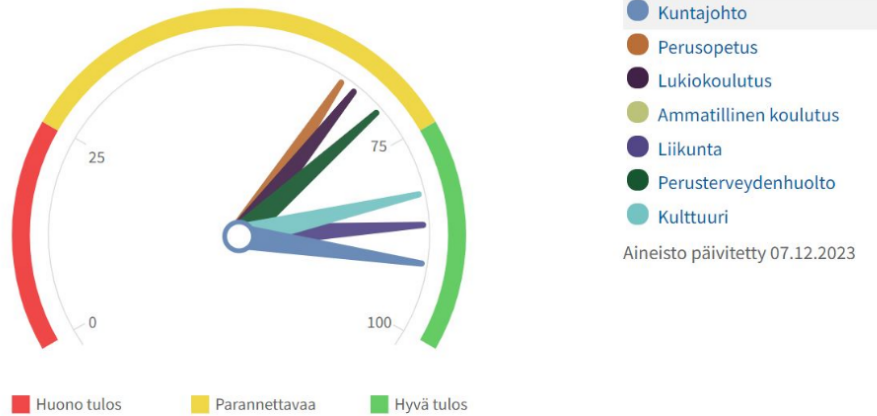
Kuopion laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sisältää myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelman. Ehkäisevää päihdetyötä ohjaa [Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä](#).

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma pitävät sisällään myös arjen turvallisuutta käsitteleviä osia, jotka ovat merkittäviä tekijöitä osana hyvinvointia. Tämän osata laatimisessa on huomioitu Sisäministeriön ohjeistus ["Turvallisuutta kaikkialla - paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset"](#).

Terveyden edistämisen aktiivisuus

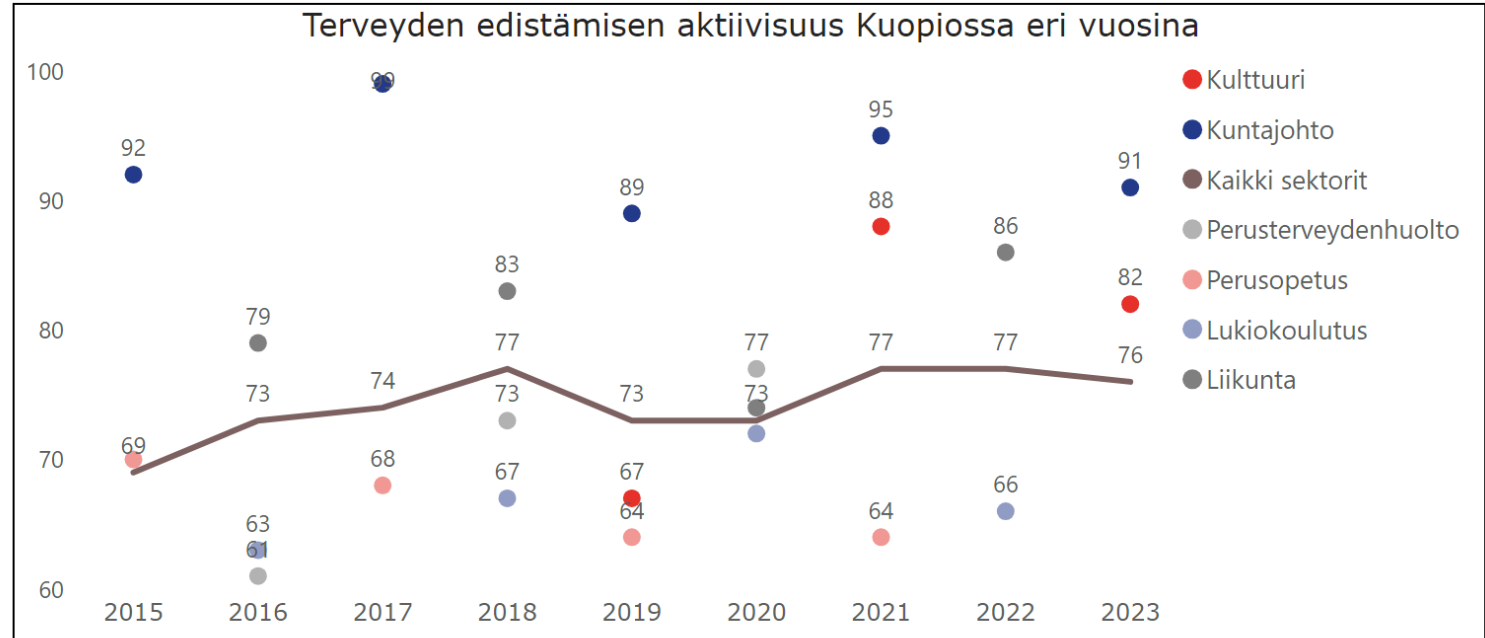
Kaikki sektorit : Kuopio 2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteuttaa Terveyden edistämisen aktiivisuutta kartoittavaa TEAviisari selvitystä kunnan eri palvelualueille kohdentuen. Tällä sivulla on esitetty TEAviisarin toteutumista Kuopiossa ja sen vertailupaikkakunnilla. Tutustu [TEAviisariin tarkemmin](#).

TEAviisarissa arvoidaan muun muassa johtamista, sitoutumista, voimavaroja ja osallisuutta kunnan toiminnan eri sektoreilla, kuten kuntajohdon, perusopetuksen ja kulttuurin osalta.

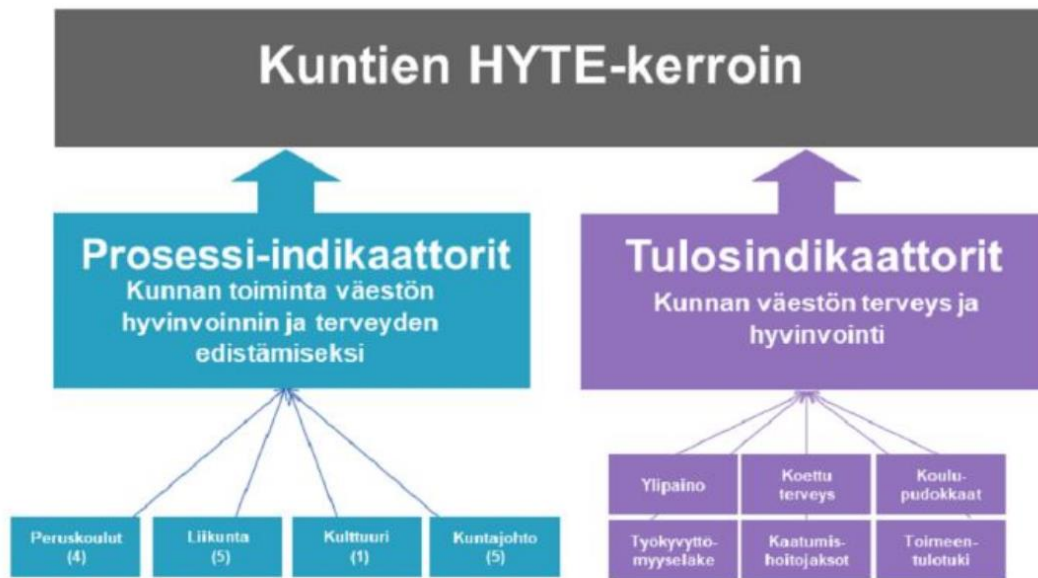
Pisteet 0-24 välillä kuvaavat heikkoa tilannetta, 25-74 parannettavaa ja 75-100 hyvää tulosta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, HYTE-kerroin on kannustin, joka avulla halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta alueen asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnan saaman lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattoreiden perusteella (kuva alla): toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit ja tuloksia kuvaavat tulosindikaattorit.

Lue lisää HYTE-kertoimesta [tästä](#).

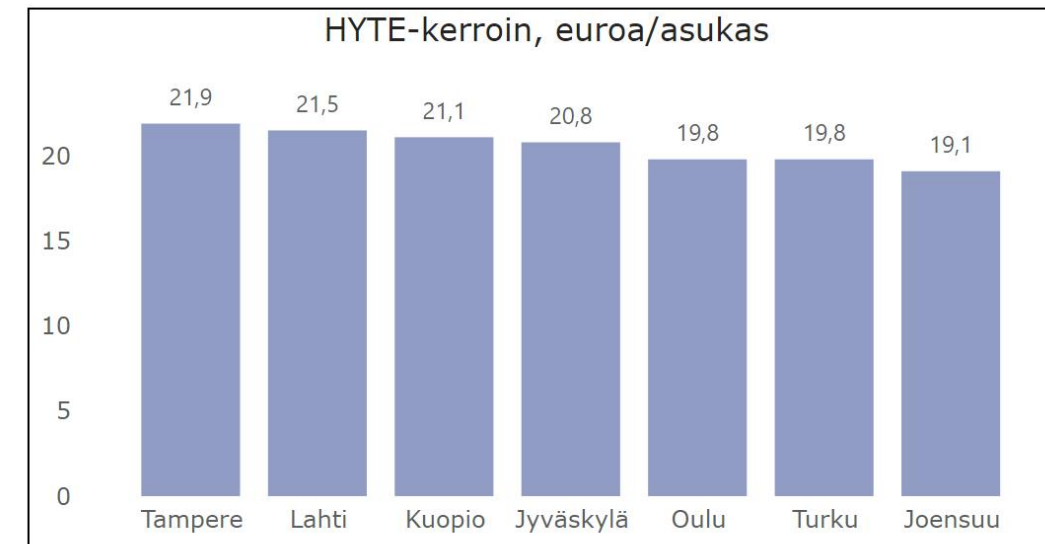
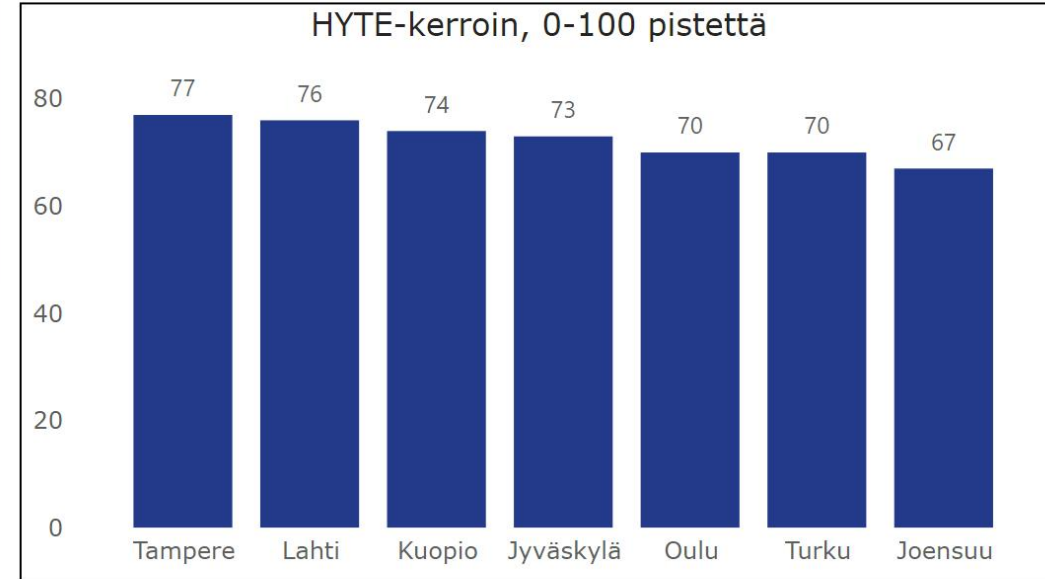
Kuopion HYTE-kerroin, 1000 euroa

2 567,5

Valitse vuosi, jota haluat tarkastella HYTE-kertoimen pistemäärien ja euromäärien osalta.

Vuosi

- 2018
- 2020
- 2021
- 2022
- 2023

Kuopiolaisten elämänlaatu, hyvinvointi ja terveys

Pitkän aikavälin tavoitteissa eteneminen

Tavoite: Kuopiolaisten mielenhyvinvointi ja terveys kohentuu

- Kuopiolaisten sairastavuus on edelleen merkittävästi valtakunnan tasoa heikompi terveyttä kuvaavien indeksien valossa.
- Mielenhyvinvointi on heikentynyt sekä nuorilla että työikäisillä.
- Kokemus omasta terveydentilasta on pääosin heikentynyt.

Tavoite: Normaalipainoisuus lisääntyy lapsilla, nuorilla ja työikäisillä

- Ylipainon esiintyminen lapsilla ja nuorilla on hieman laskusuunnassa.
- Ylipainon ja lihavuuden esiintyvyys on kuitenkin edelleen merkittävä hyvinvointihaaste.

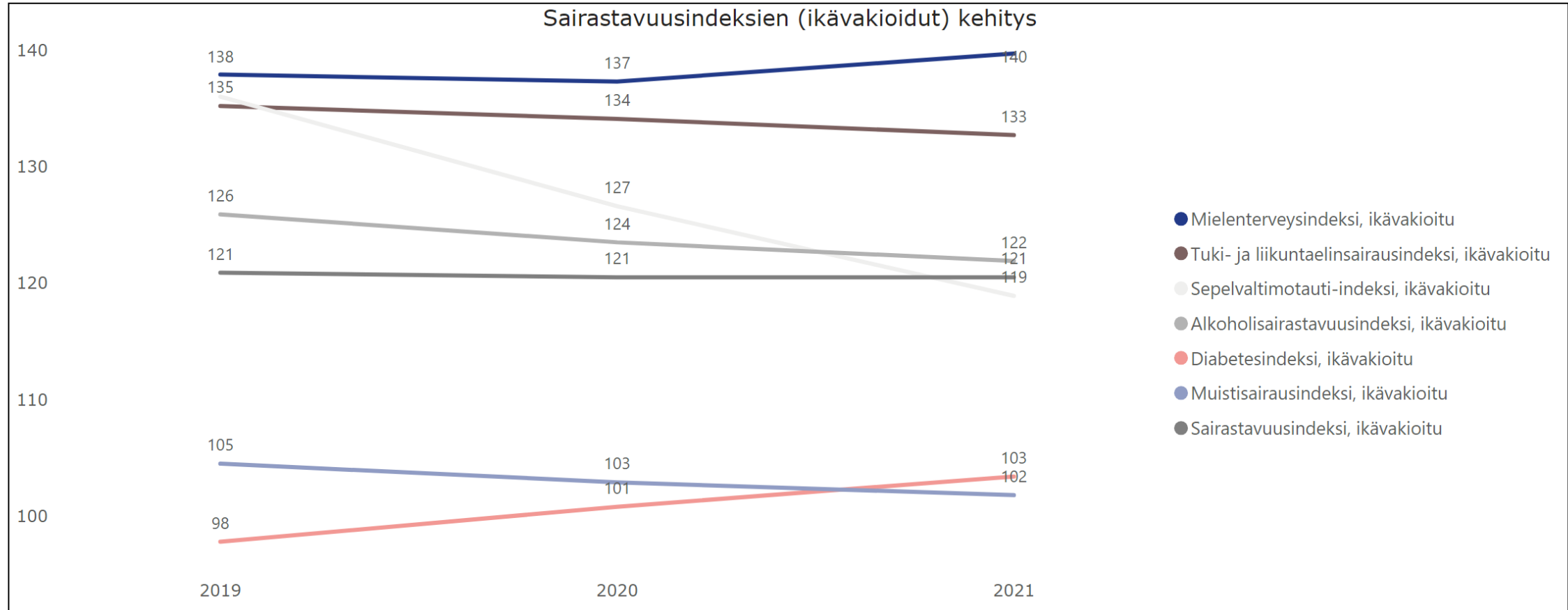
Tavoite: Työllisyysaste ja työkyky vahvistuvat

- Työllisyyttä ja työkykyä on tarkasteltu lähemmin osiossa "Hyvän elämän toimeentulo".

Hyvinvoiva Kuopio ohjelman mukaisesti kuopiolaisten hyvinvointia ja terveyttä, elämänlaatua ja onnellisuutta pyritään vahvistamaan tukemalla hyvän elämän elementtien toteutumista. Näitä osioita pääset tarkastelemaan päävalikon kautta.

Terveyttä kuvaavat indeksit

Tulkinta: alle 100 olevat lukemat kuvaavat koko maan tilanteeseen nähden parempaa tilannetta ja korkeammat lukemat heikompaa.

Valitse alue, joita haluat tarkastella.

Alue

- Joensuu
- Jyväskylä
- Kuopio
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

Lähde: Kansallinen terveysindeksi (Kela ja THL)

Tutustu sairastavuusindekseihin tarkemmin [Terveysme.fi -palvelusta](https://terveytemme.fi).

Terveydentilan kokeminen eri ikäryhmissä

Valitse alue, joita haluat tarkastella

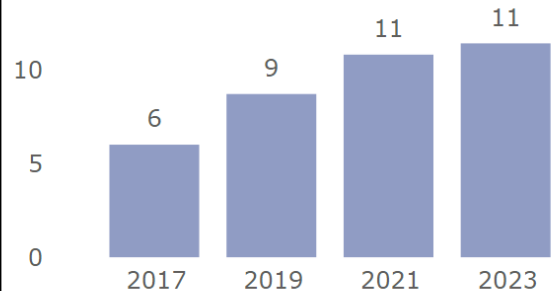
Alue

- Joensuu
- Jyväskylä
- Koko maa
- Kuopio
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

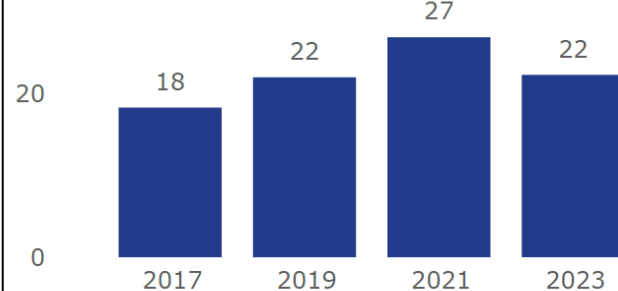
Lähteet:

Kouluterveyskysely sekä FinSote- ja TerveSuomi - tutkimukset

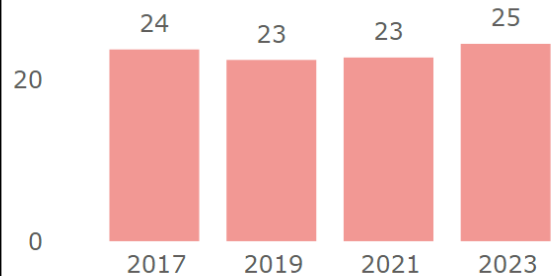
Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien 4. ja 5. lk osuus prosentteina

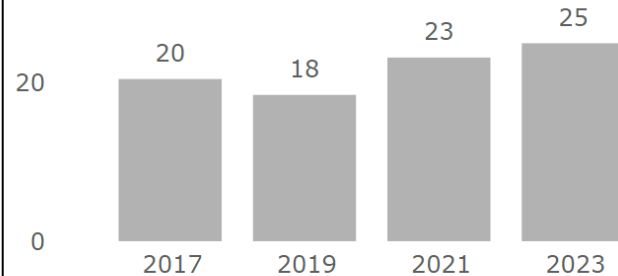
Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien 8. ja 9. lk osuus prosentteina

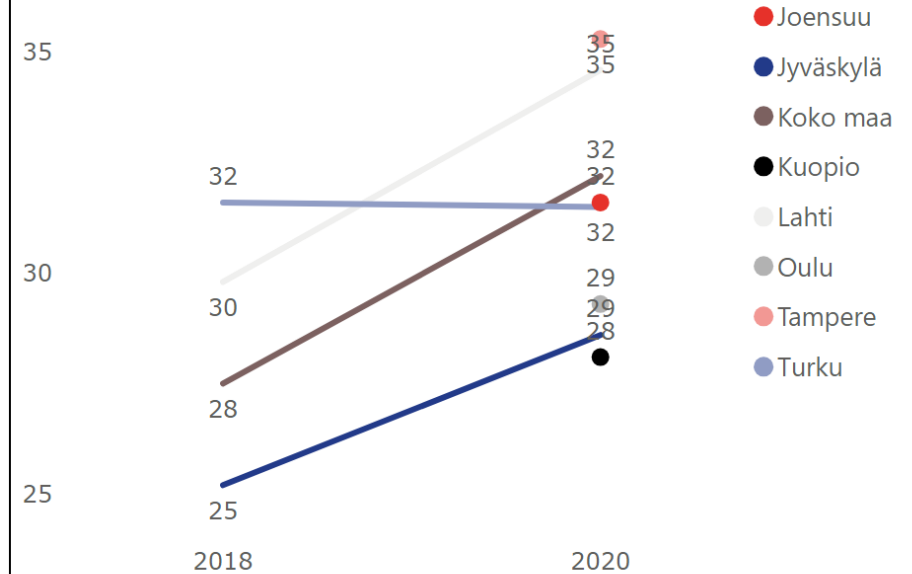
Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden osuus ...

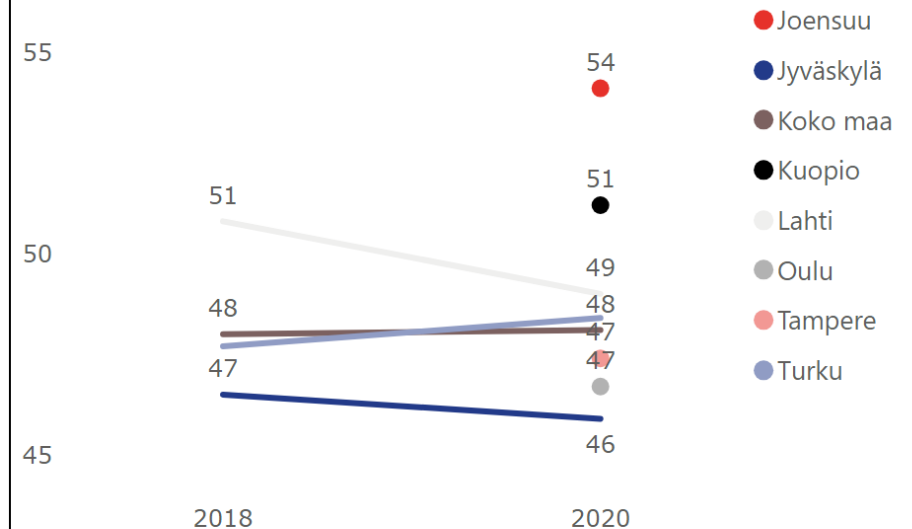
Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien lukiolaisten osuus prosentteina

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien 20-64-vuotiaiden prosenttiosuus

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien 65 vuotta täyttäneiden prosenttiosuus

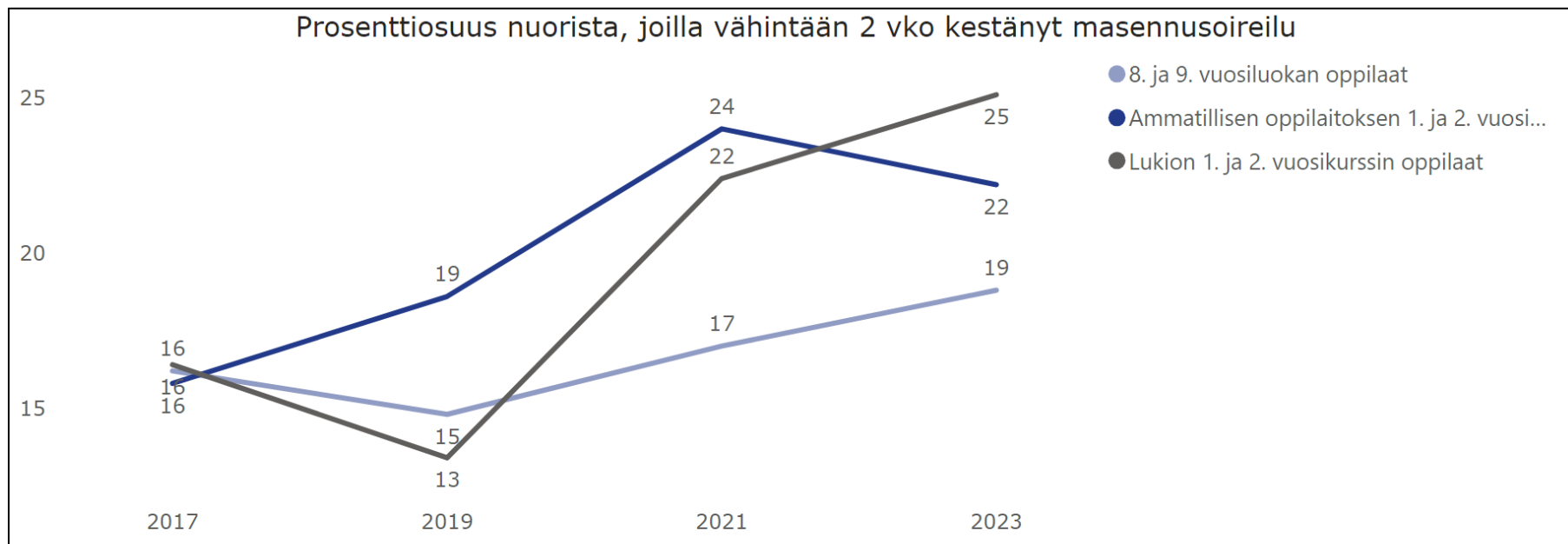
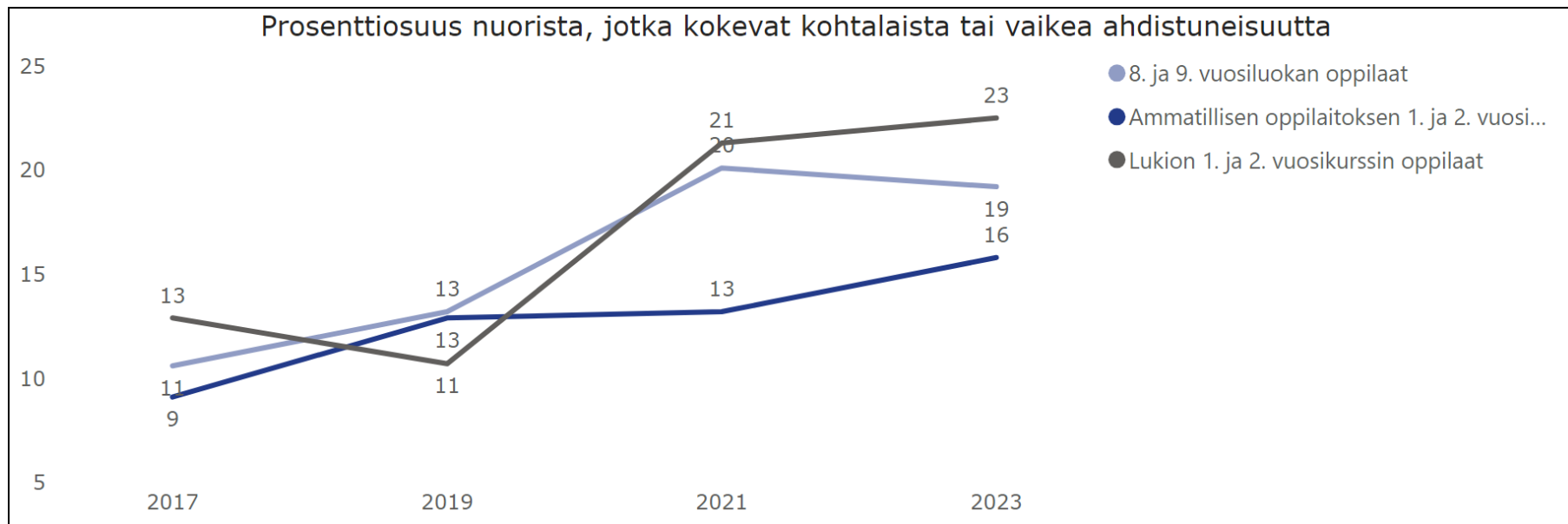

Mielenhyvinvointi nuorilla

Valitse alue, joita haluat tarkastella

Alue

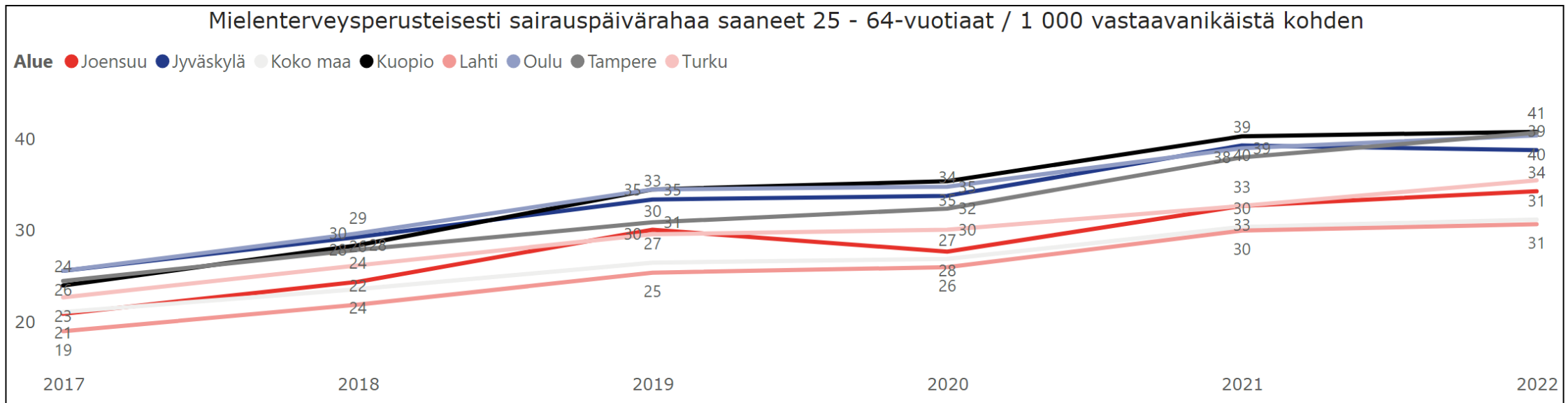
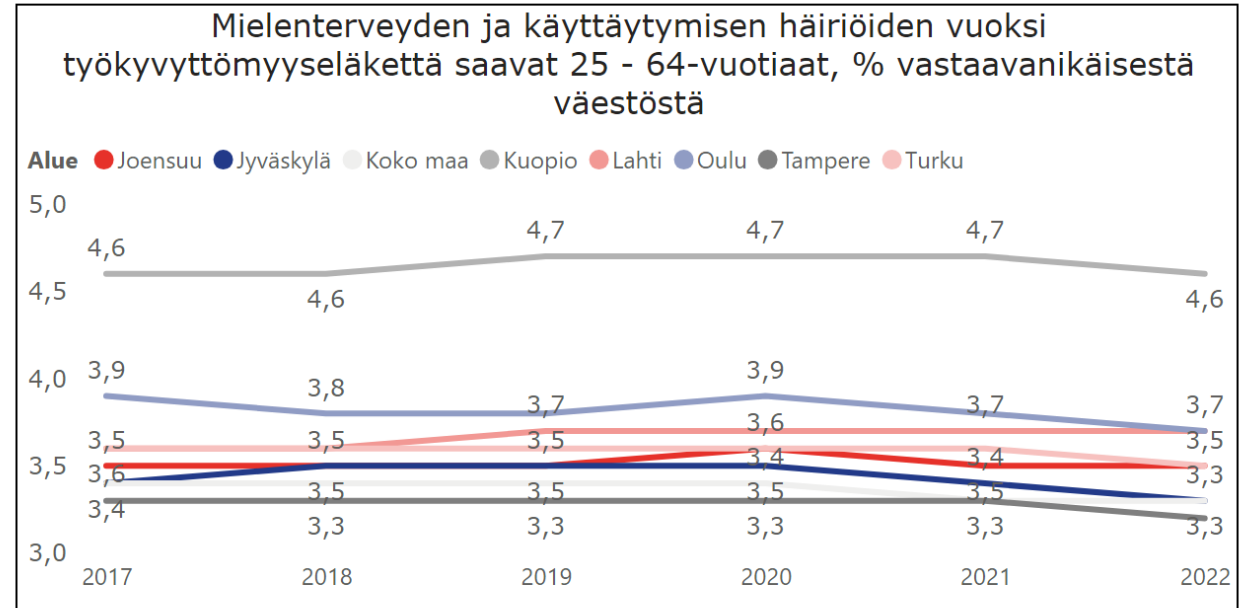
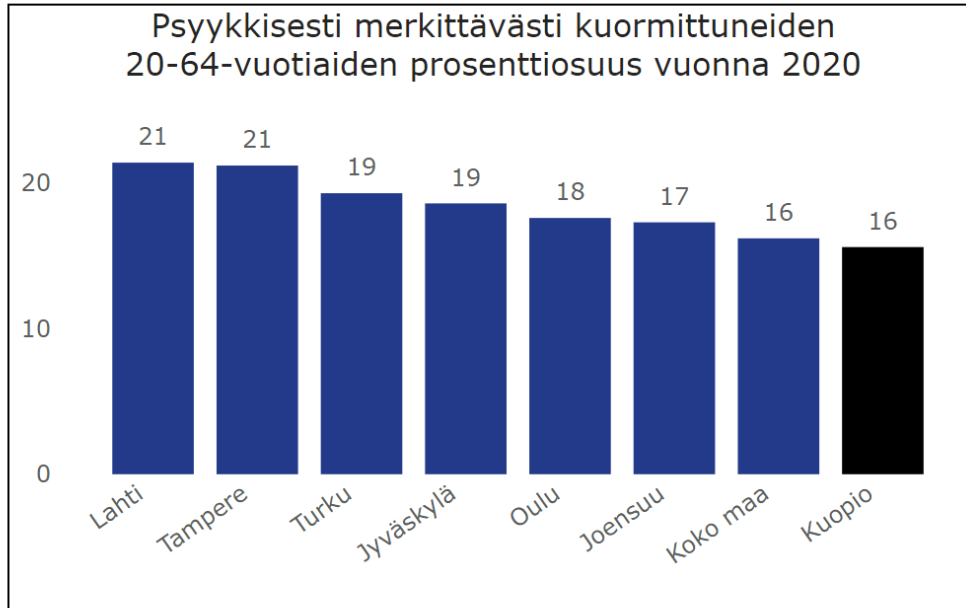
- Joensuu
- Jyväskylä
- Koko maa
- Kuopio
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

Lähde:
Kouluterveyskysely

Psyykkinen kuormittuneisuus työikäisillä

Lähteet: FinSote-tutkimus, Eläketilastot (ETK) ja Tilasto sairauspäivärahasta (Kela)

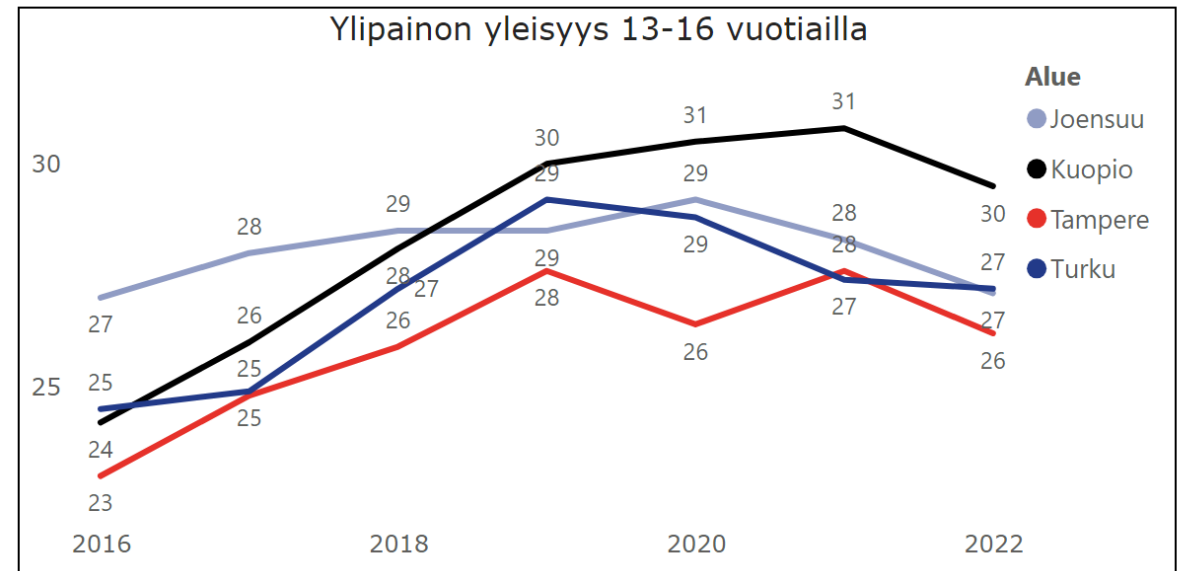
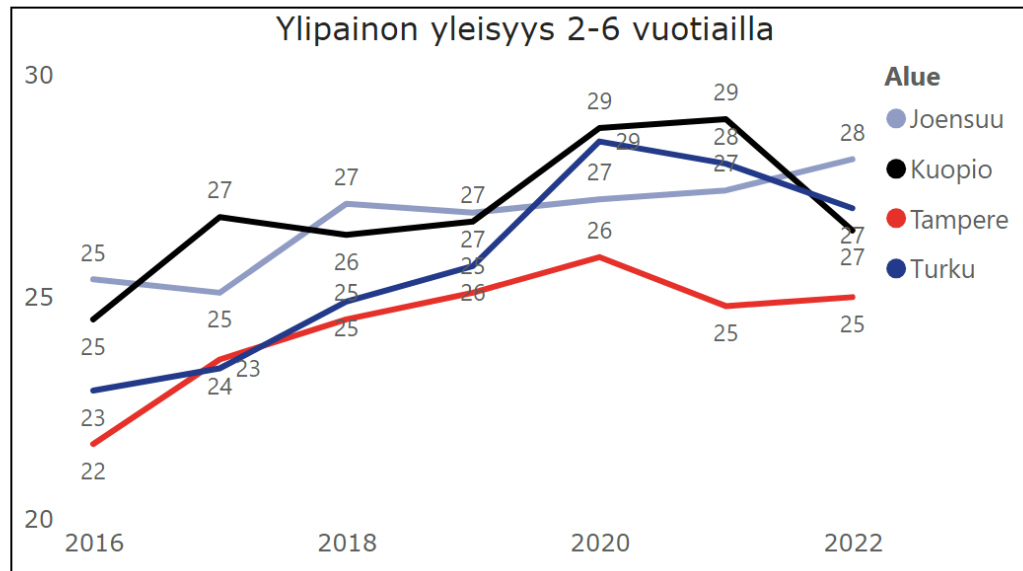
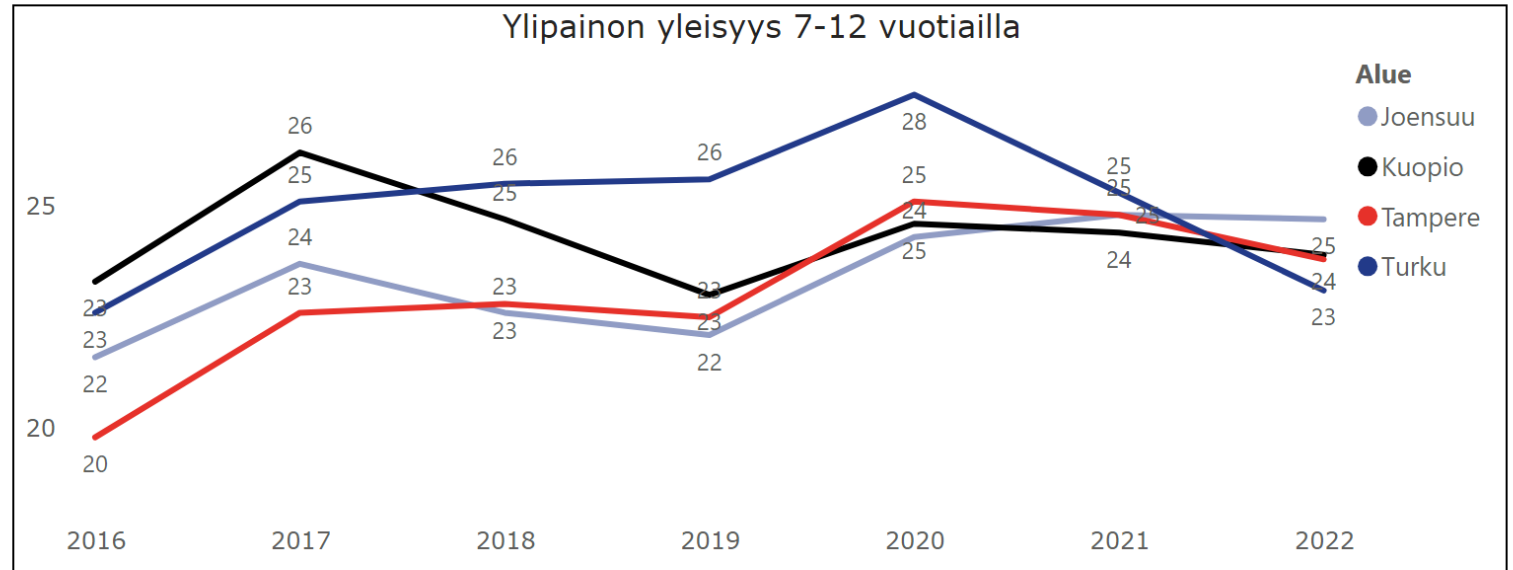

Ylipaino ja lihavuus lapsilla ja nuorilla

Valitse sukupuoli, jota haluat tarkastella

sukupuoli
 Pojat
 Tytöt

Lähteet: FinLapset seurantarekisteri (Avohilmo) ja Perusterveydenhuollon tilasto (THL)

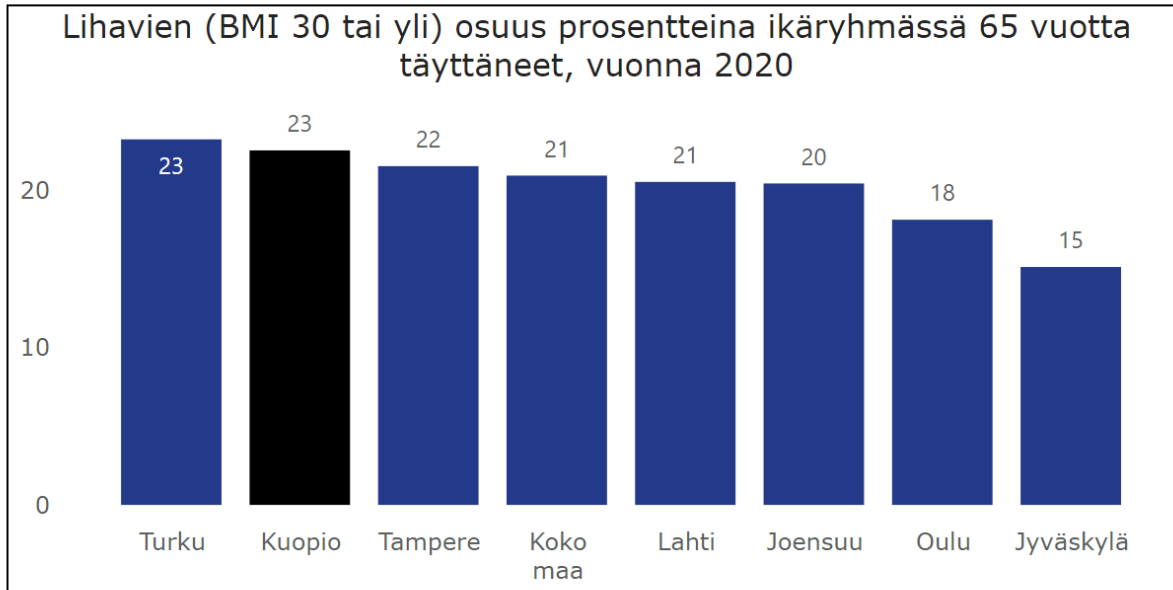
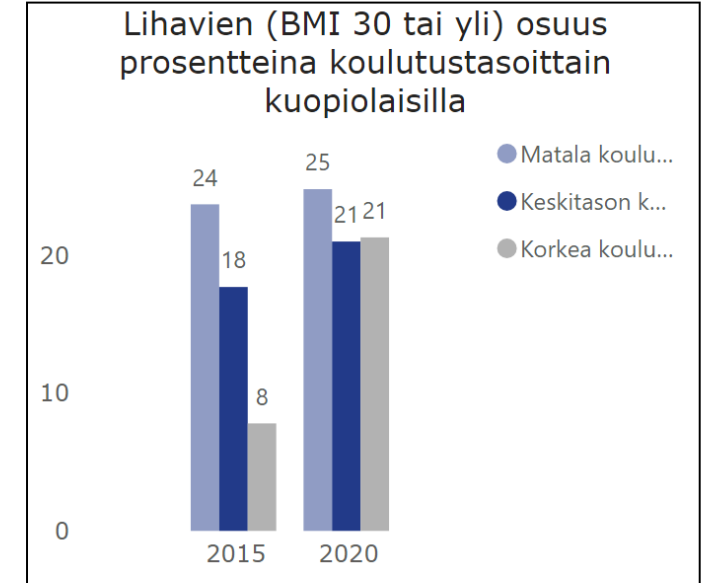
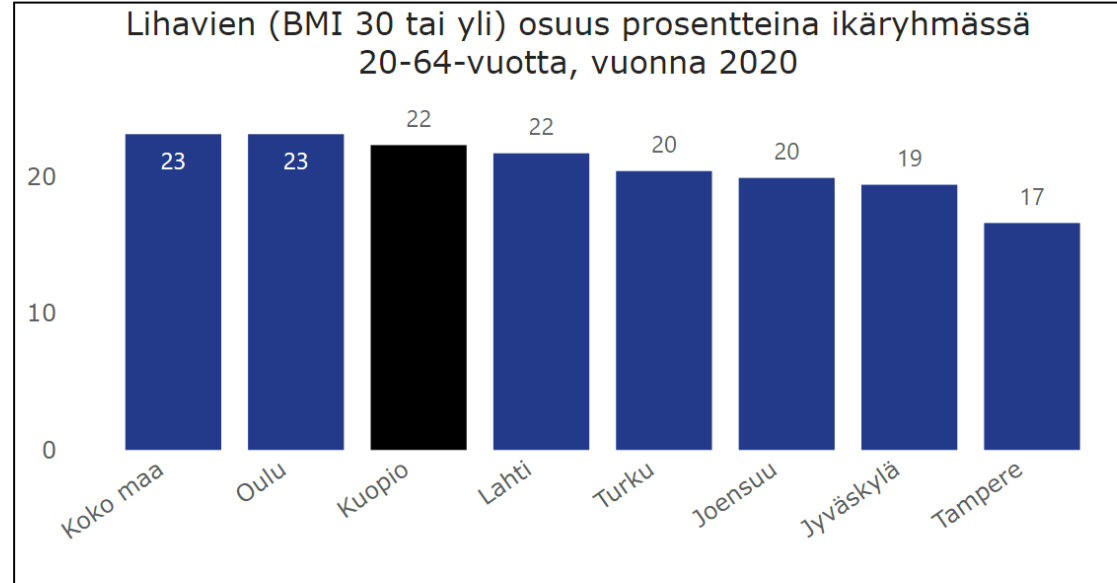
Ylipaino ja lihavuus aikuisilla

Valitse sukupuoli, jota haluat tarkastella

Sukupuoli

- miehet
- naiset
- yhteensä

Lähde:
FinSote -tutkimus

Ylipaino ja lihavuus ovat yleistyneet

Ylipainon ja lihavuuden esiintyvyys on kasvanut voimakkaasti viimeisten vuosikymmenten aikana. Suomessa yli 30 -vuotiaista enää vain noin neljännes on normaalipainoisia.

Lihavuus on merkittävä terveyttä uhkaava tekijä. Se on yhteydessä muun muassa kohonneeseen tyypin 2 diabeteksen, sydän- ja verisuonisairauksien sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien kohonneeseen riskiin.

Lihavuuden ehkäisemiseksi tarvittavat toimen edellyttävät laaja-alaista eri toimijoiden yhteistyötä. Keskeisiä keinoja ovat muun muassa liikkumista edistävä yhteiskuntasuunnittelu, ravitsemusohjaus ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimet, kuten painonhallinnan tuki.

Hyvinvointia kuvaavan tiedon lähteet

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti kokoaa yhteen tietoa kuopiolaisten hyvinvoinnista useista eri tietolähteistä. Kertomuksen keskeisimmät tietolähteet ovat:

Valtakunnalliset tutkimukset ja selvitykset

[FinLapset - tutkimus](#)

[Finsote-tutkimus](#) ja [TerveSuomi -tutkimus](#)

[Move -mittaus](#)

[Kouluterveyskysely](#)

FCG. Kunnallistekniset palvelu - selvitys

Valtakunnalliset tilastotietopankit

[Perusterveydenhuollon avohoidon hoitoilmoitus \(Avohilmo\)](#)

[Liiteri](#)

[Lipas](#)

[Tilastokeskus](#)

[Sotkanet](#)

Eri toimijoiden kokoamat tilastot

[Asumisen kehittämis- ja rahoituskeskus ARA:n tilastot](#)

Poliisin tilastot, Polstat

[Pelastustoimen resurssi ja onnettomuustilasto, Pronto](#)

Liikenneturvan tilastot

KELA

THL

Kuopion/Pohjois-Savon alueen selvitykset ja tilastot

Kokemuksellinen hyvinvointikysely

Vanhemmuuden tuen kysely

Järjestökysely

Kuopion toimintatilastot (muun muassa liikuntapaikat sekä kulttuuri- ja nuorisopalvelut)

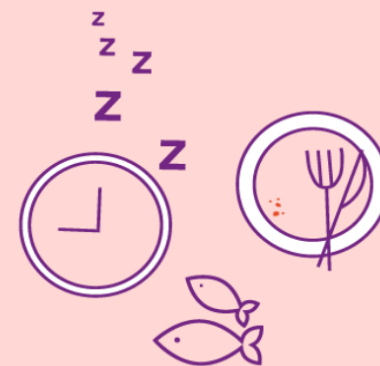
Vertailupaikkakunnat

Kuopion vertailupaikkakuntina toimivat Joensuu, Jyväskylä, Lahti, Oulu, Tampere ja Turku. Lisäksi tarkastellaan koko Suomen keskiarvoa.

HYVÄN ARJEN RUTIINIT

- Liike
- Lepo
- Ravinto

Hyvän arjen rutiinien toteutuminen kuopiolaisilla

Tavoitteissa etenemisen arviointi

Tavoite: Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä

- Suositusten mukaan liikkuvien ala- ja yläkoululaisten osuus on kasvussa.
- Myös liikuntaa harrastamattomien yläkoululaisten osuus on vähentynyt.
- Kuopiolaisten lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky on valtakunnan tasoon nähden korkeammalla tasolla MOVE-mittausten pohjalta arvioituna.
- Terveysliikuntasuositukseen nähden liian vähän liikkuvien pohjois-savolaisten osuus on vähentynyt.

Tavoite: Ateriarytmi säännöllistyy ja ateriat monipuolistuvat kaikissa ikäryhmissä

- Aamupalan väliin jättäminen on lisääntynyt perusopetuksen oppilailla ja toisen asteen opiskelijoilla.
- Koululounaan nauttii yhä harvempi nuorista.
- Kolmannes pohjois-savolaisista työikäisistä nauttii kasviksia, marjoja ja hedelmiä suosituksen mukaisesti.

Tavoite: Riittävän unen ja palautumisen määrä lisääntyy

- Arkisin 8 tuntia tai enemmän nukkuen nuorten määrä on lisääntynyt.
- Neljännes työikäisistä raportoi nukkuvansa liian vähän.

Tutustu tavoitteiden toteutumiseen seuraavilta sivuilta.

Lähteet: Kouluterveyskysely, FinSote- ja TerveSuomi-tutkimukset, Move-mittaukset ja TEAvisari.

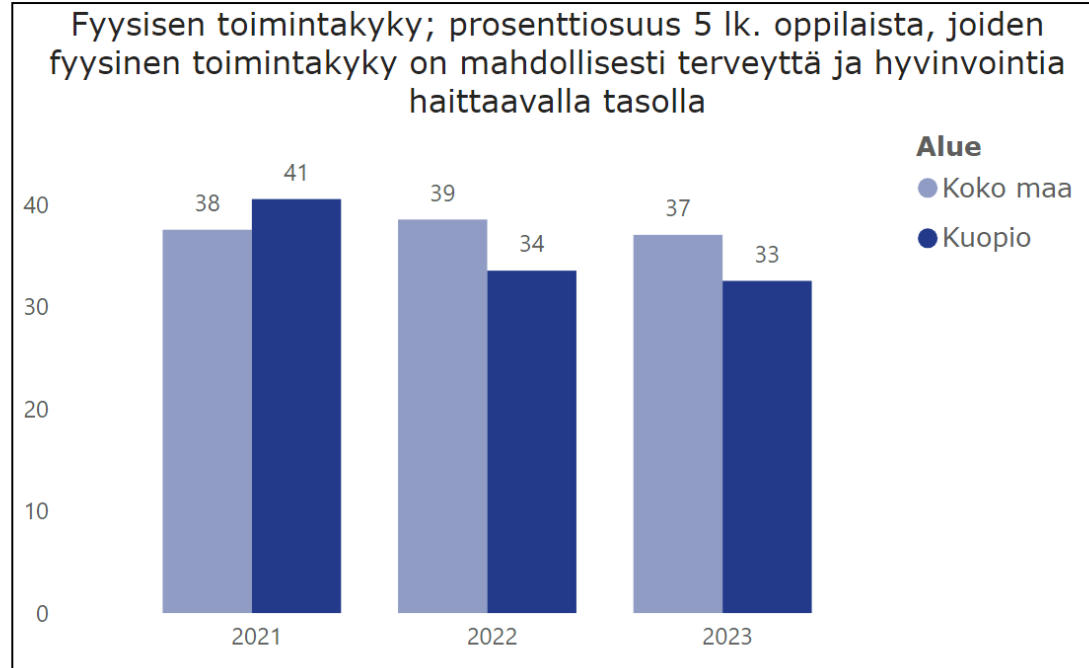

Lasten liikkuminen

Valitse sukupuoli, jota haluat tarkastella fyysisen toimintakyvyn ja viivajuoksun osalta.

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt

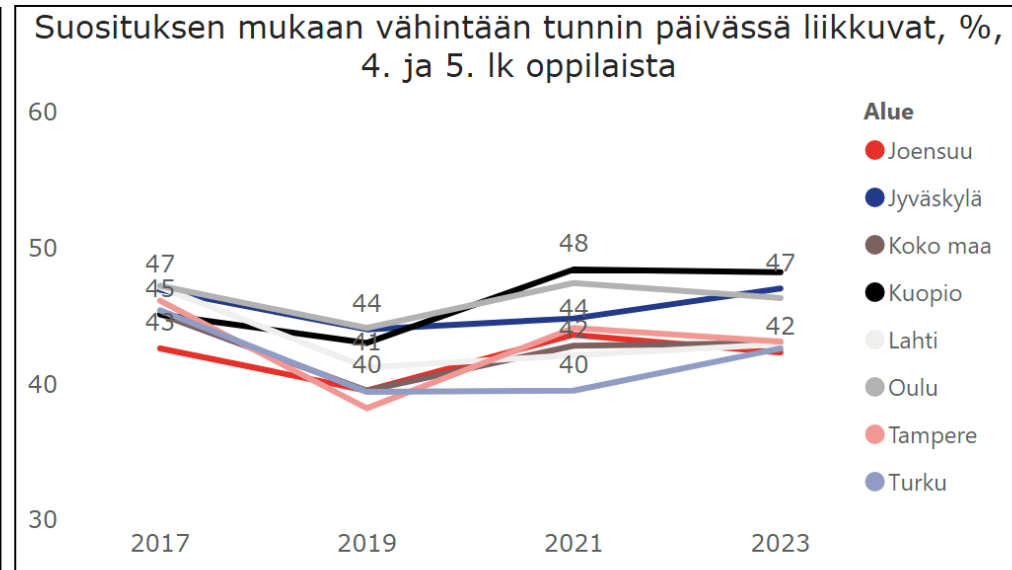
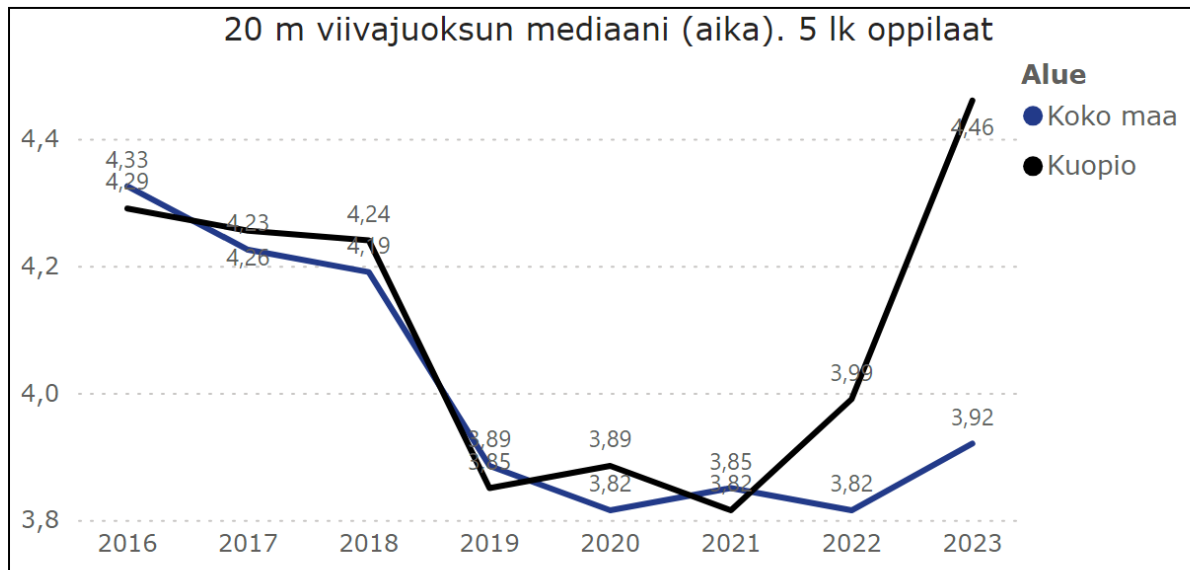
Lähteet: Kouluterveyskysely ja Move!

[Move!](#) tuottaa tietoa perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaiden fyysisestä toimintakyvystä. Mittareista 20 metrin viivajuoksu kertoo kestävyyskunnosta.

Valitse sukupuoli, jota haluat tarkastella vähintään tunnin päivässä liikkuvien osalta.

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- yhteensä

Takaisin valikkoon

Nuorten liikkuminen

Valitse kouluaste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

Kouluaste

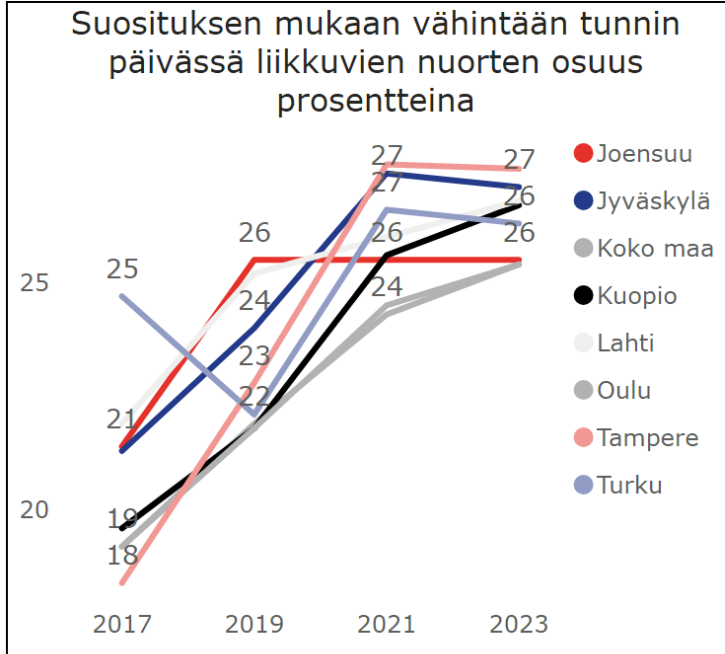
- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Lähteet:

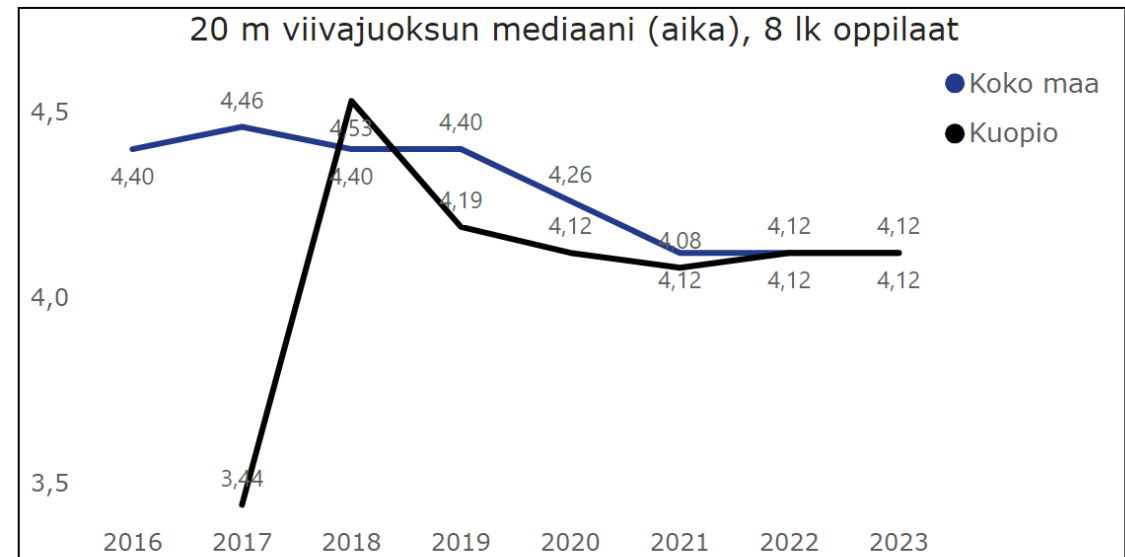
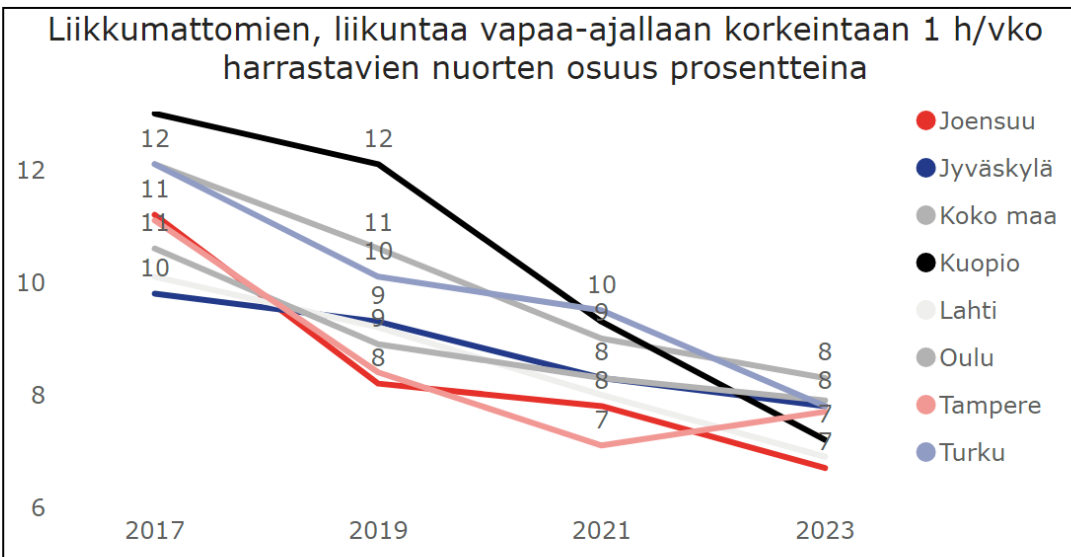
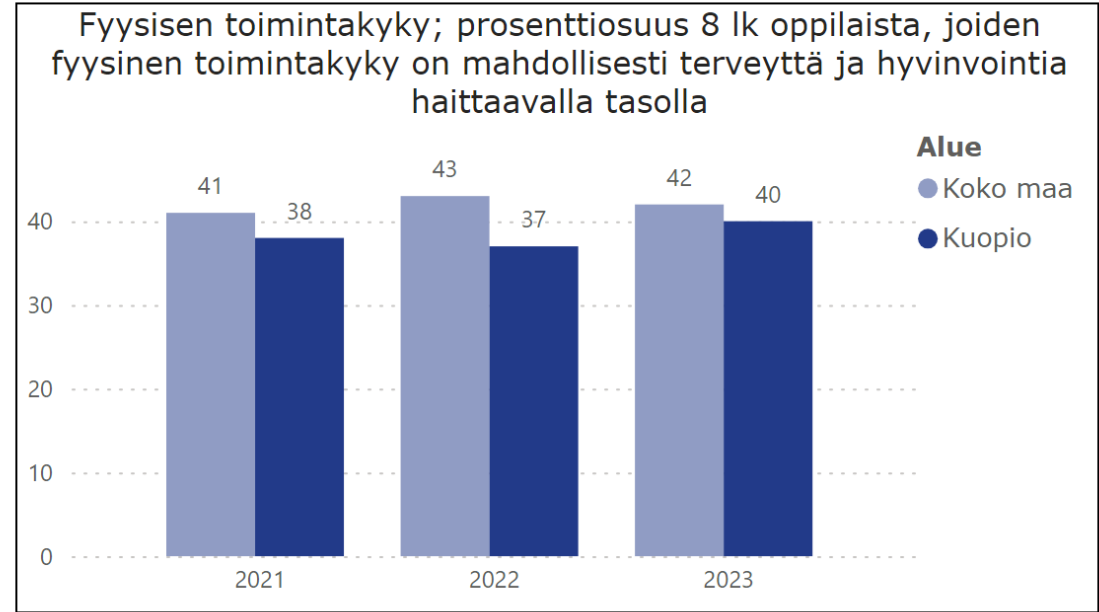
Kouluterveykysely ja move!

Valitse sukupuoli, jota haluat tarkastella fyysisen toimintakyvyn ja viivajuoksun osalta

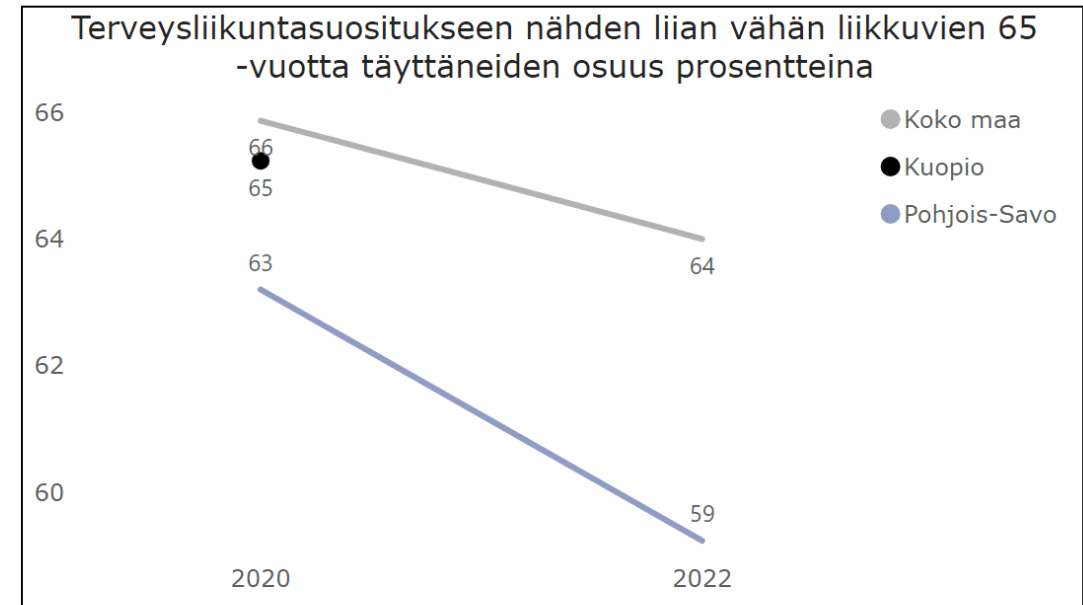
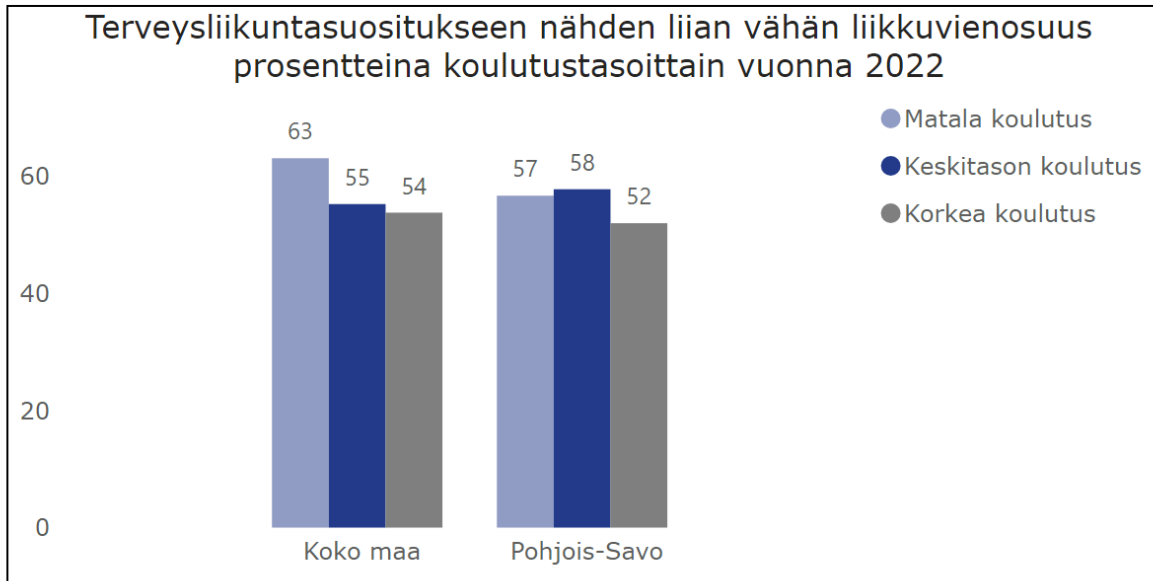
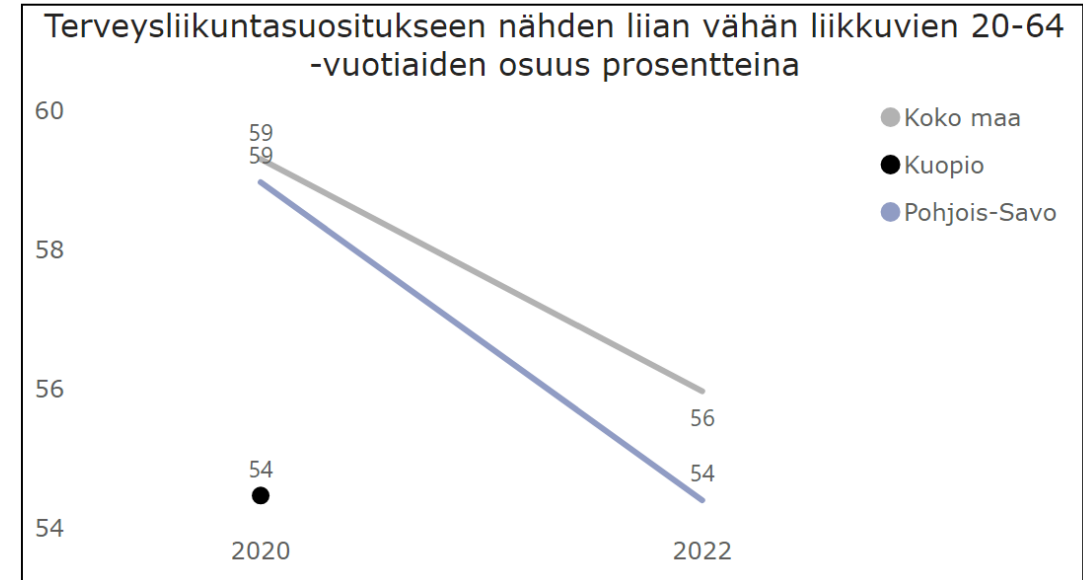
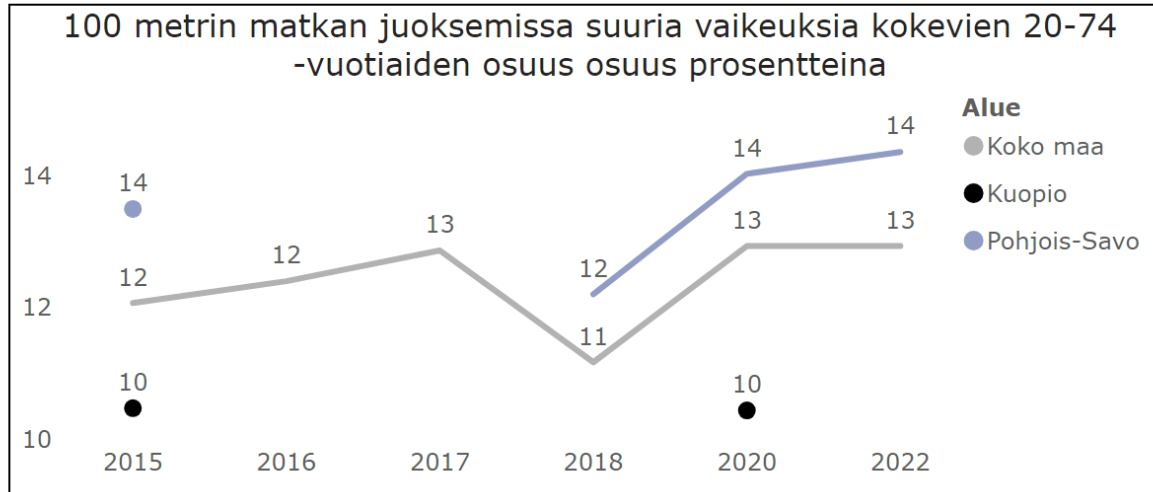
Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt

Aikuisten liikkuminen ja toimintakyky

Lähteet: [FinTerveys](#) ja [Terve Suomi](#) -tutkimukset.

Tutustu Liikuntasuositukseen ja Liikunnan Käypä hoito -suositukseen

Takaisin
valikkoon

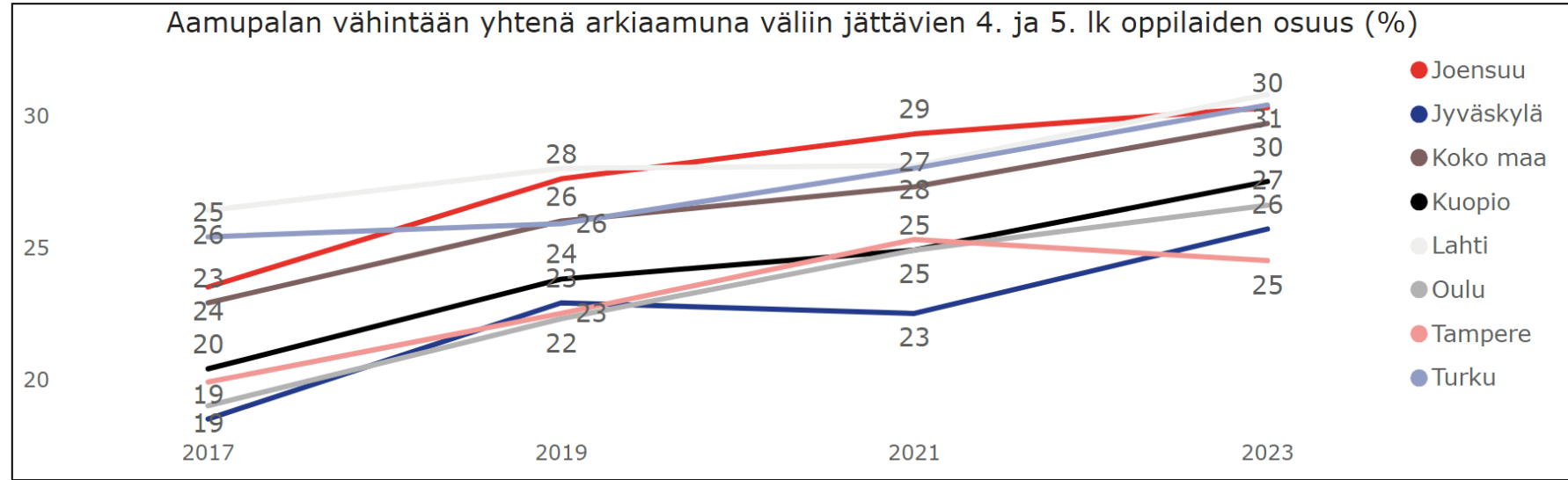

Ruokailutottumukset

Valitse sukupuoli, joita haluat tarkastella 4. ja 5. vuosiluokan osalta

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- yhteensä

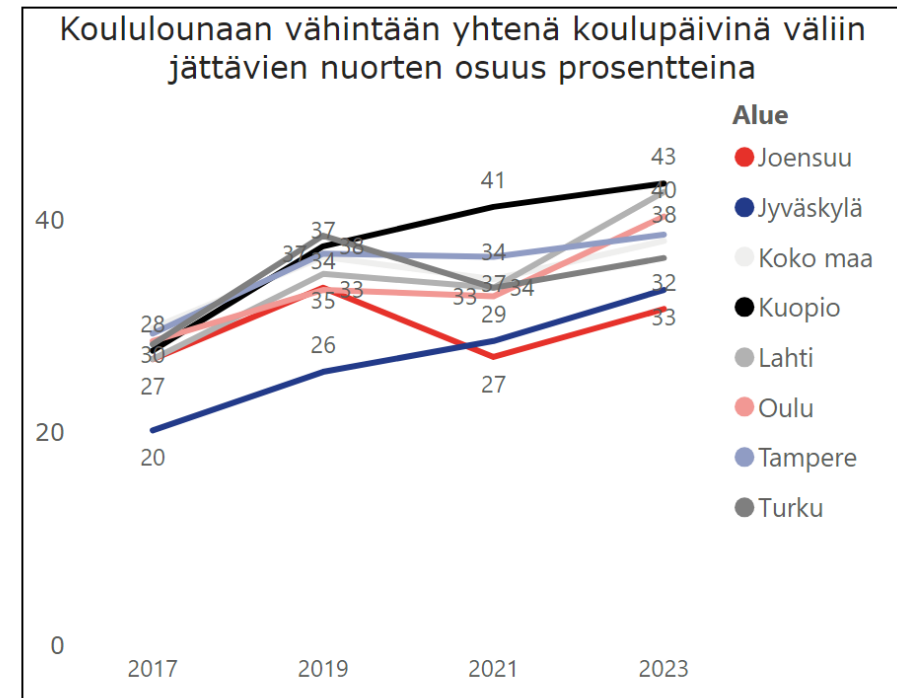
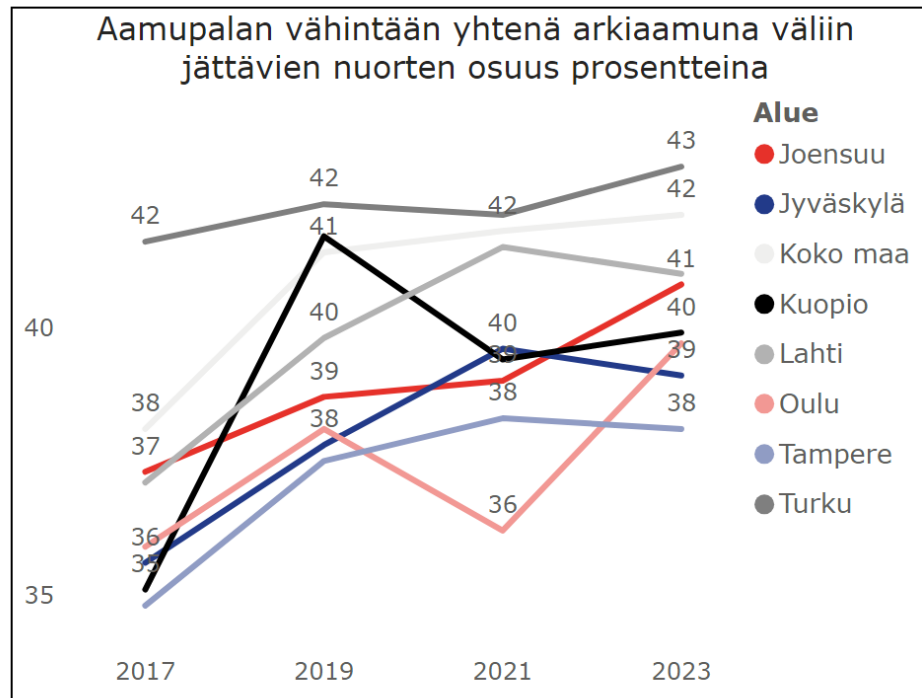
Valitse kouluaste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella nuorten osalta.

Kouluaste

- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

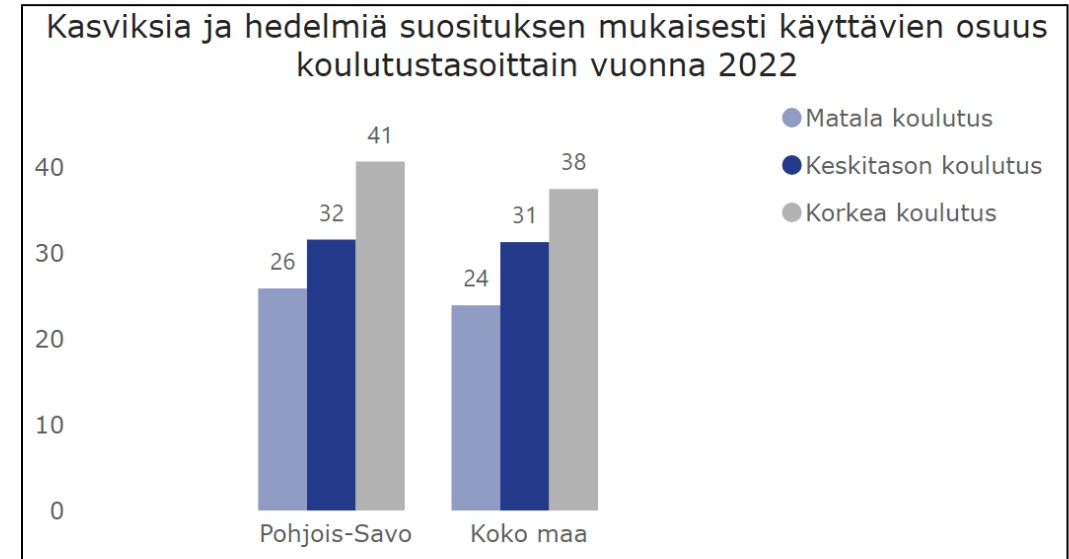
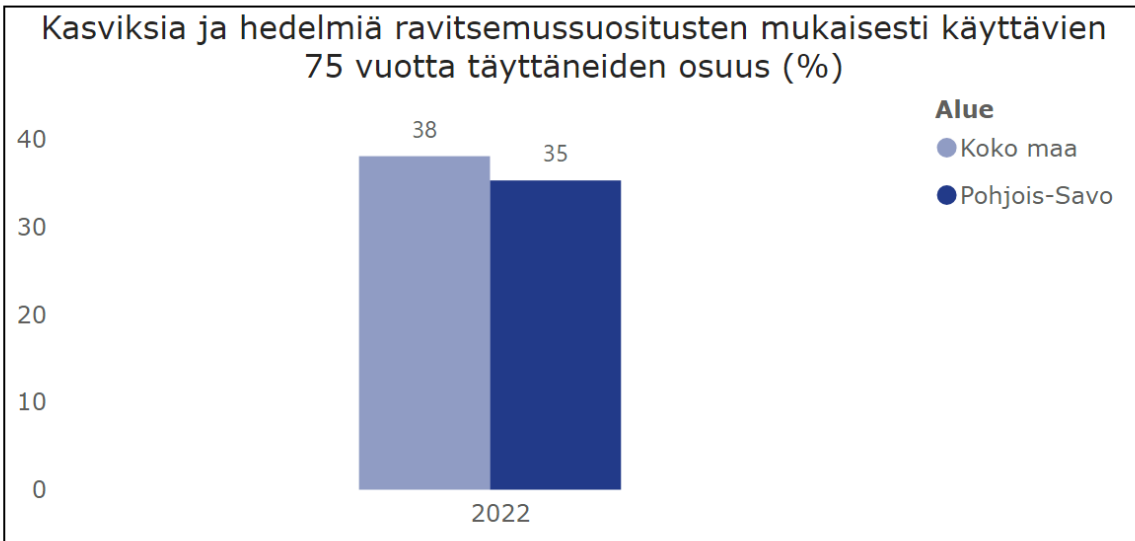
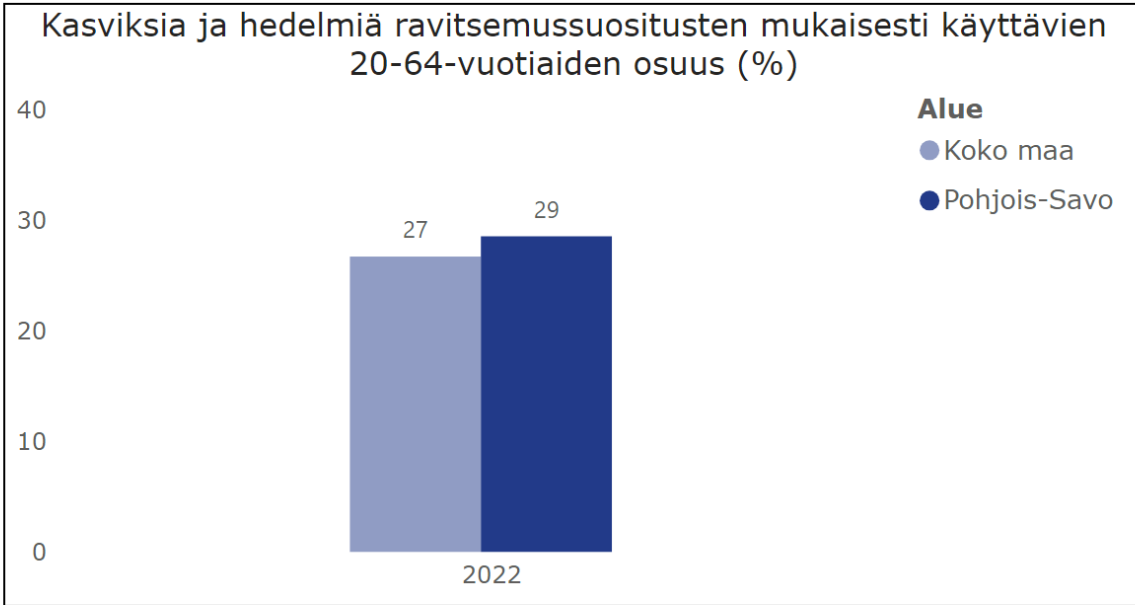
- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Lähde: Kouluterveyskysely

Ruokailutottumukset

Lähde: Terve Suomi - tutkimus

Uni ja lepo

Lähteet: Kouluterveyskysely (lapset ja nuoret), FinSote- ja Terve Suomi - tutkimukset (aikuiset)

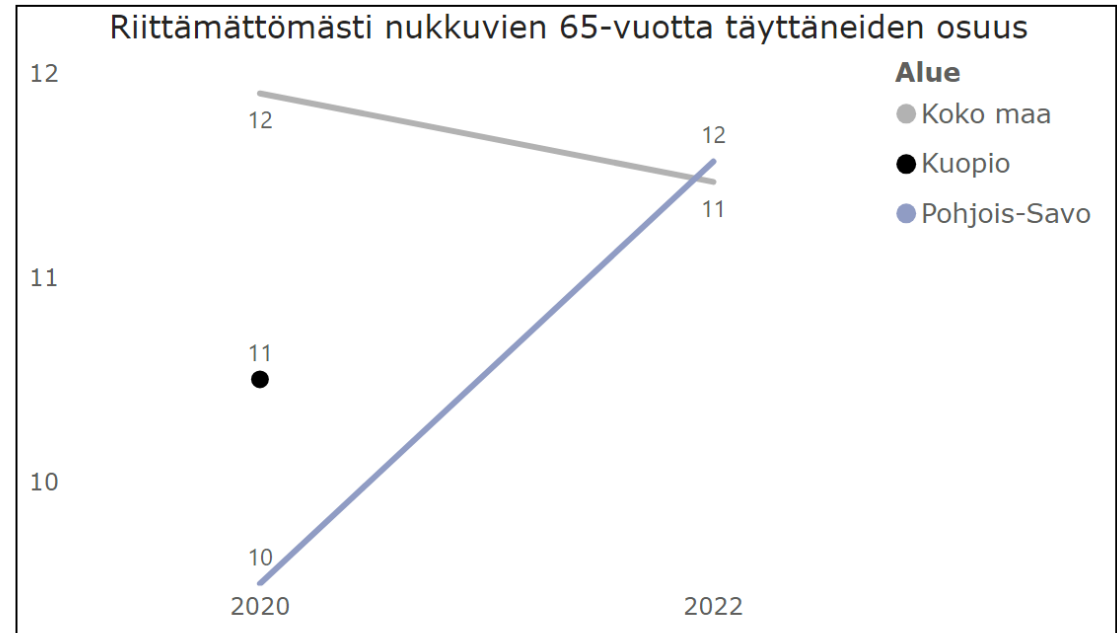
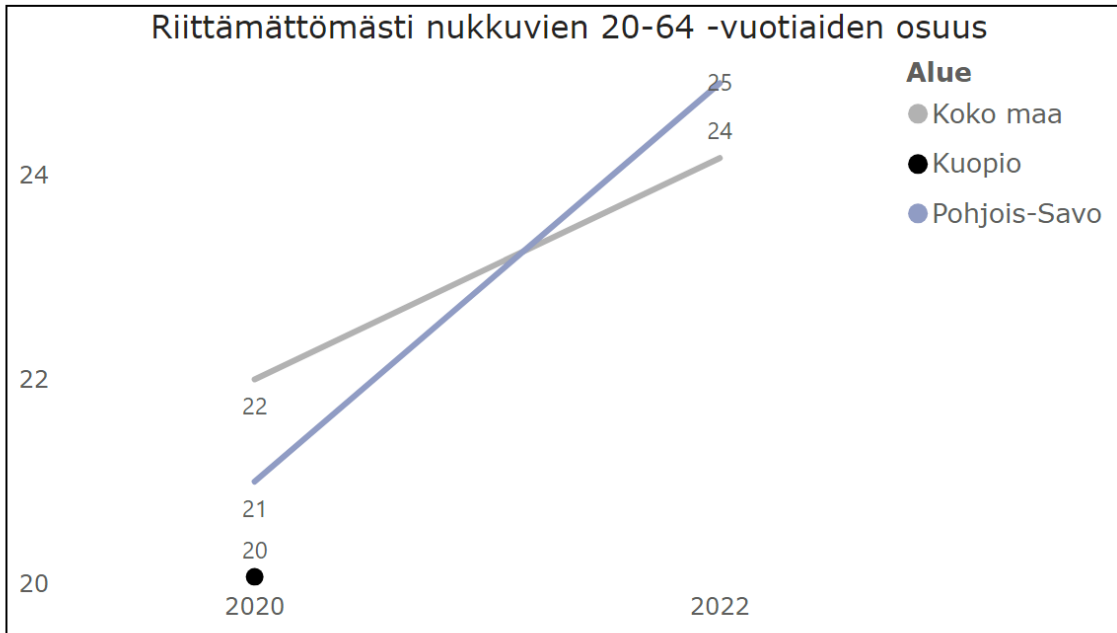
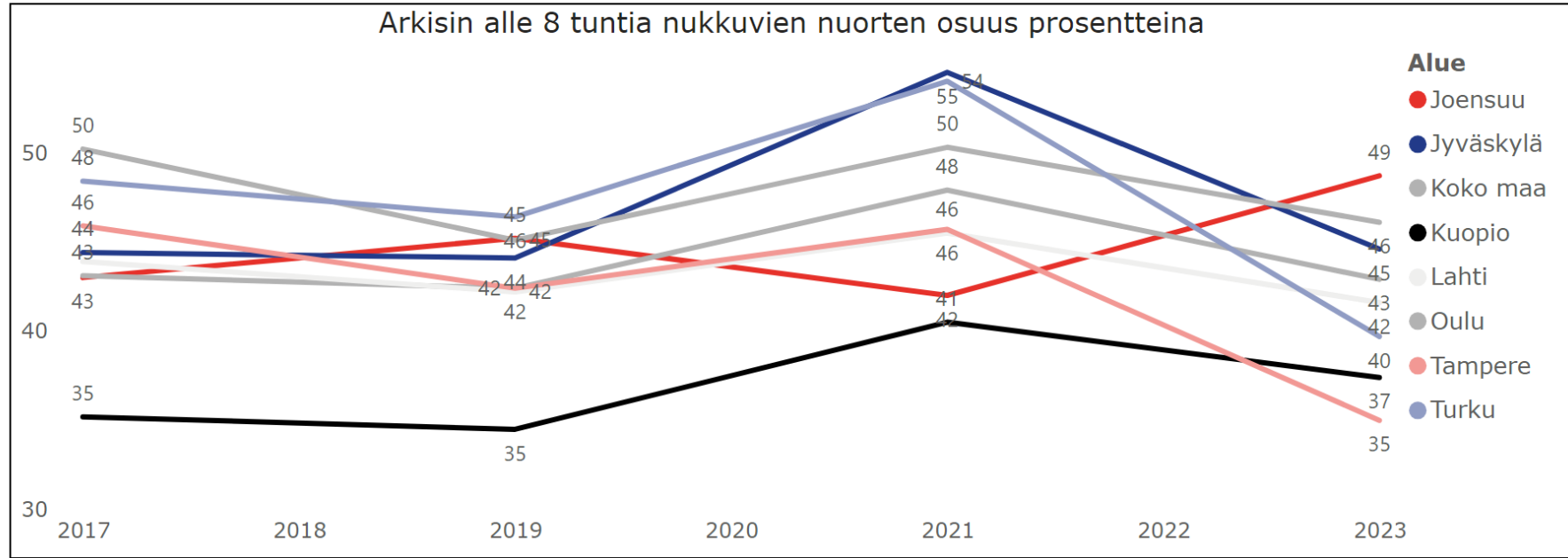
Valitse kouluaste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella nuorten osalta

Kouluaste

- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Takaisin valikkoon

Liikkumisen edistäminen

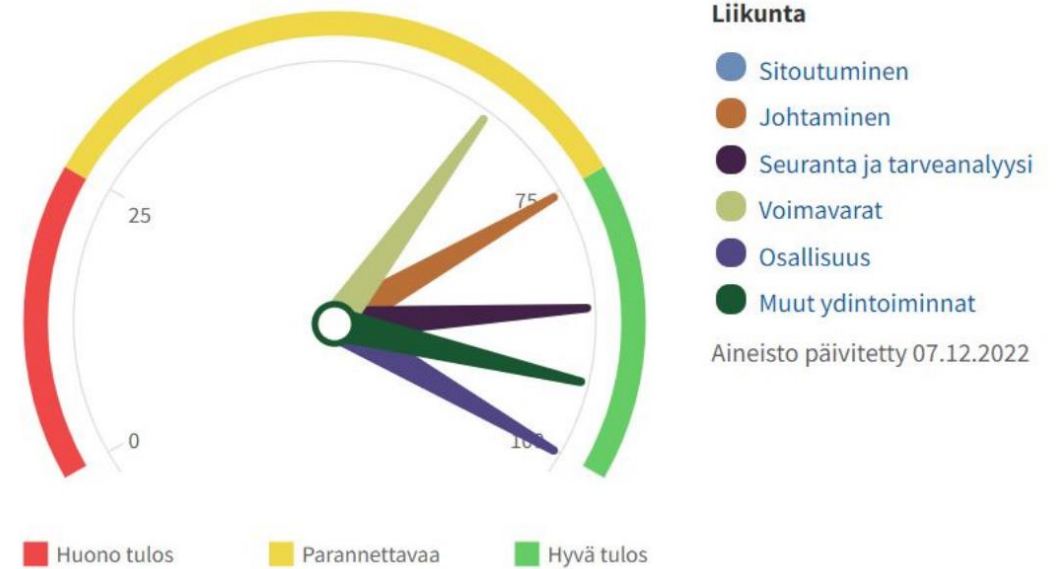
TEAvisari Liikunta

Teaviisari on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen säännöllisesti toteuttama selvitys, jossa kartoitetaan terveyden edistämisen aktiivisuutta kunnan eri toimialoilla. Toteutumista arvioidaan kuuden eri osa-alueen osalta, joita ovat sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, osallisuus ja muut ydintoiminnot. Kuvassa on esitetty Kuopion sijoittuminen eri osa-alueiden osalta ja alla taulukossa vertailupaikkakuntiin verrattuna.

TEAvisarin ja sen tuloksiin voit tutustua tarkemmin [tästä](#).

Liikunta : Kuopio 2022

Taulukko: Terveyden edistämisen aktiivisuus liikunnan osalta Kuopiossa ja sen vertailupaikkakunnilla vuonna 2022

Alue	Liikunta	Sitoutuminen	Johtaminen	Seuranta ja tarveanalyysi	Voimavarat	Osallisuus	Muut ydintoiminnot	
Tampere		67	49	50	76	49	100	76
Joensuu		74	87	58	67	67	100	66
Koko maa		72	69	72	65	55	95	75
Jyväskylä		78	77	75	62	63	100	88
Kuopio		86	100	75	86	65	100	93
Lahti		78	77	75	85	55	100	79
Oulu		89	100	83	88	65	100	97
Turku		85	87	83	98	51	100	90

Keskeisimpiä toimenpiteitä arjen fyysisen aktiivisuuden edistämiseksi vuonna 2023

Lisätään liikkumismahdollisuuksien saavutettavuutta ja tietoisuutta arjen fyysisen aktiivisuuden merkityksestä

- Monikanavaista viestintää kehitettiin suunnitelmallisesti. Liikkuva Kuopio somekanavien kattavuus oli v. 2023 reilu 11 500 seuraajaa. Liikuntapalvelujen saavutettavuutta edistettiin myös palvelumuotoilun keinoin.
- Liikkumisen esteitä on pyritty poistamaan aktiivisesti. Mm. museot toteuttivat ohjattuja luontoretkeä (5-6 retkeä/vuosi) ja tukivat kaupunkiympäristössä ja luonnossa liikkumista myös mobiilisovellusten avulla. Kirjastoissa on tarjolla lainattavia liikuntavälineitä ja muuta liikkumiseen kannustavaa aineistoa. Vuonna 2023 suunniteltu Luonto-Viikku konsepti pyrkii lisäämään luontokohteiden saavutettavuutta.
- Vuoden aikana toteutettiin useita liikkumiseen liittyviä tapahtumia, kuten ikääntyneille suunnattu liikuntatapahtuma Kuopio-hallissa, lyhtykävelyitä Puijolla, vieraslajien kitkentätalkoita ja asiantuntijoille suunnattuja kahvitilaisuuksia. Henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi jokaiseen varhaiskasvatuksen yksikköön koulutettiin liikuntamyötääjiä yhteistyössä Pohjois-Savon liikunta ry:n kanssa. Liikuntamyötääjät vahvistavat lasten ja henkilöstön aktiivisuutta varhaiskasvatuksen arjessa. Perusopetuksen koululla toteutui koulutuksia istumisen tauottamiseksi.
- Arjen fyysistä aktiivisuutta tuotiin näkyväksi kehittämällä tiedon visualisointia Power Bi -ohjelmaa hyödyntäen. Lisäksi tutkimustietoa tuotiin esille mm. someviestinnässä ja blogien muodossa. Kouluterveyskyselyn tuloksia käsiteltiin opiskeluhuoltoryhmissä ja vanhempien kanssa.

Vahvistetaan yhteistyötä asukaslähtöisten ja tutkittuun tietoon pohjautuvien palvelukokonaisuuksien muodostamiseksi

- Liikkuva Kuopio -ohjelma valmistui ja sen toimeenpanovaihe käynnistyi.
- Seurafoorumi kokoontui vuoden aikana 4 kertaa keräten yhteen 85 osallistujaa. Yhteistyössä KalPan ja KUPSin kanssa tuotettiin mm. viestinnällistä materiaalia ja tapahtumia liikkumisen edistämiseksi.
- Varhaiskasvatuksessa toteutettiin liikkumista selvittävä Piilo-tutkimus yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun Likesin kanssa. Kuopio osallistui Sport Suomi -hankkeeseen, jossa kehitetään erityisesti liikuntapaikkapalvelujen tiedolla johtamista. Liikuntapaikkapalvelut on kehittänyt toimintaansa vahvasti myös reaaliaikaisen kävijädatan pohjalta ja palvelumuotoilua hyödynnetään liikkumisympäristöjen ja -palveluiden kehittämisessä aiempaa vahvemmin. TerveSuomi -tutkimuksen tiedonkeruu toteutui osin v. 2023. Tutkimuksen tulokset julkaistaan v. 2024

Tuetaan liikunnallisen elämäntavan omaksumista lapsuudesta ja nuoruudesta lähtien

- Kaikki varhaiskasvatuksen yksiköt ovat mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa ja koulut Liikkuva koulu-ohjelmassa. Ylä- ja yhtenäiskouluissa toteutui Liikkuva koulu -hanke, jonka tuella edistettiin mm. välituntien aktiivisuutta ja istumisen tauottamista. Koulun nuorisotyö toteutti lisäksi liikuntapainotteisia välitunteja. Liikuntalauantai -toimintamalli jatkui.
- Neuvokas perhe -aineistoa hyödynnettiin varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen verkkosivuilla tuotiin esiin hyvinvointitietoa perheille teemoina vanhemmuus, liikkuminen, ruokailutottumukset, uni, ruutuaika ja tunnetaidot.
- Lasten ja nuorten harrastamista tuettiin myös seurojen toiminta-avustuksin. Toiminta-avustusta saaneissa seuroissa liikkui n. 9073 alle 18-vuotiasta. Liikkis-ranneketta käytettiin v. 2023 aikana yhteensä 119 319 kertaa.
- Kansalaisopistossa toteutui 114 liikkumista ja tanssia sisältävää kurssia lapsille ja nuorille. Osallistujia oli 970.

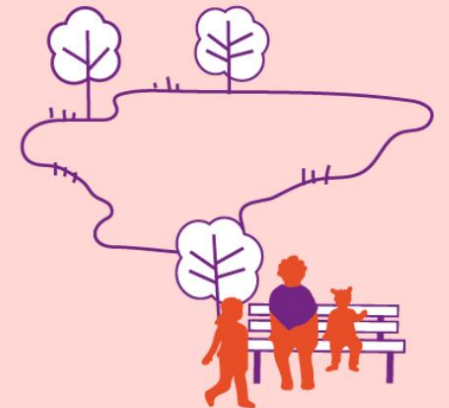
Kannustetaan työikäisiä arjen fyysiseen aktiivisuuteen ja tuetaan ikäihmisten toimintakykyä liikunnan keinoin

- Kaupunki tarjosi henkilöstölleen E-passin kautta 150 € arvosta liikunta-/kulttuuri-/hyvinvointietuja sekä liikuntarannekkeen edulliseen vuosihintaan. Käytössä on myös mm. taukoliikuntaohjelma. Kaupungin henkilöstölle suunnattu Kalakukko-spurtti järjesti vuoden 2023 aikana lajikokeiluja.
- Kansalaistoiminnan palvelujen liikkumisen edistämisen toiminnot, kuten liikuntaryhmät ja puistojummat keräsivät reilut 26 000 osallistumiskertaa. Lisäksi toteutui liikuntaneuvontaa vähän liikkuvien aktivoimiseksi. Liikuntaneuvonta prosessia uudistettiin vuoden 2023 aikana. Liikuntaneuvontaan

HYVÄN ELÄMÄN KANSSAKULKIJAT

- Perhe ja turvaverkko
- Yhteisö

Hyvän elämän kanssakulkijat kuopiolaisilla

Tavoitteissa etenemisen arviointi

Tavoite: Vanhemmuus sekä perheen ja läheisten väliset ihmissuhteet vahvistuvat

- Vain harva kuopiolainen lapsi ja nuori kokee keskusteluvaikeuksia vanhemman kanssa. Alakoululaisista aiempaa useampi ja nuorten osalta aiempaa harvempi kokee keskusteluyhteyden vanhempien kanssa hyvänä.

Tavoite: Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä

- Sähkösavukkeiden käyttö nuorilla on lisääntynyt.
- Työkäisen tupakointi on vähentynyt.
- Alkoholien käyttö ja huumeiden käyttökokeilut nuorilla ovat vähentyneet.
- Nuorten osuus, jotka raportoivat hankkivansa alkoholia perhepiiristä on lisääntynyt.
- Liikaa alkoholia käyttävien työkäisten osuus on hieman vähentynyt, mutta on edelleen melko runsasta.

Tavoite: Yksinäisyyden kokeminen vähenee

- Yhä useampi alakoululainen ja lukiolainen kokee yksinäisyyttä. Yläkoululaista yksinäisyyttä kokee aiempaa harvempi.
- Työkäisistä yksinäisyyttä kokee noin 13% ja yli 65 vuotiasta noin joka kymmenes.

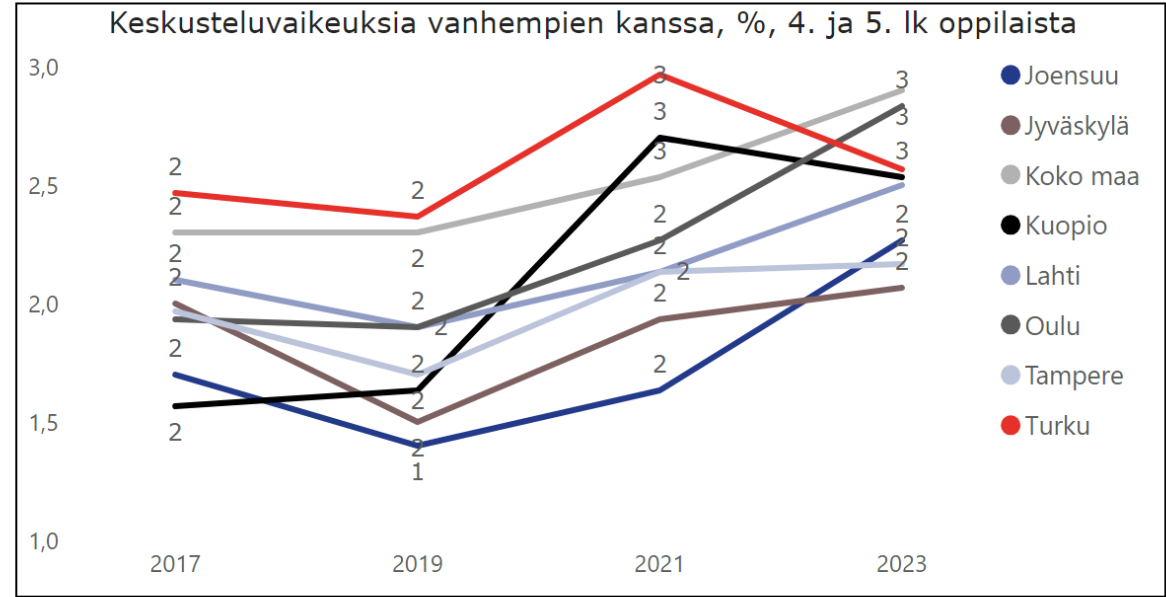
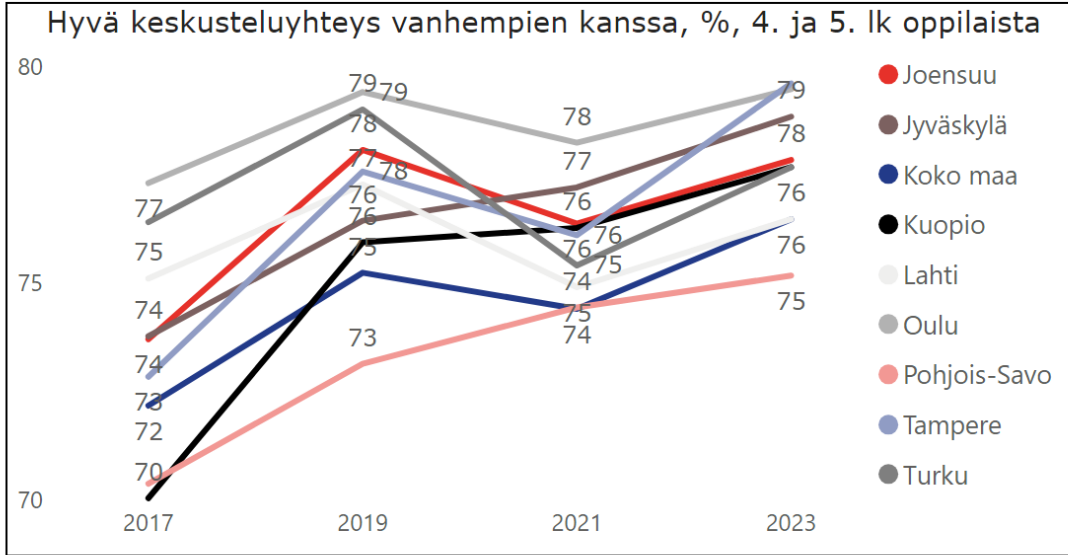
Tutustu tavoitteiden toteutumiseen tarkemmin seuraavilta sivuilta.

Lähteet: Kouluterveyskysely, Terve Suomi -tutkimus, Tilastokeskus ja Lastensuojelurekisteri.

Perhesuhteet

Valitse kouluaste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella nuorten osalta

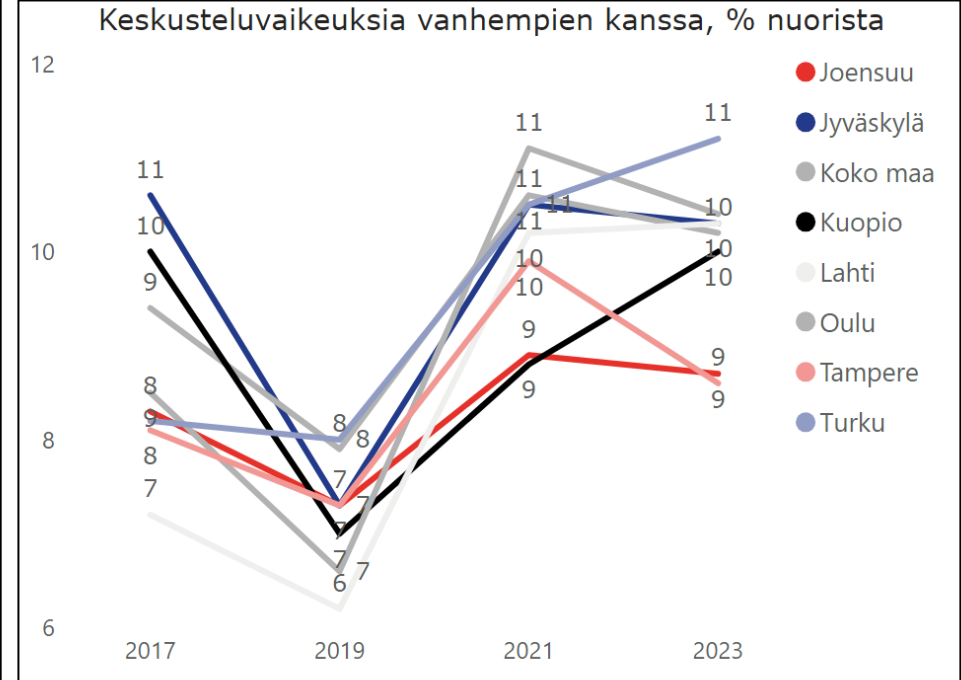
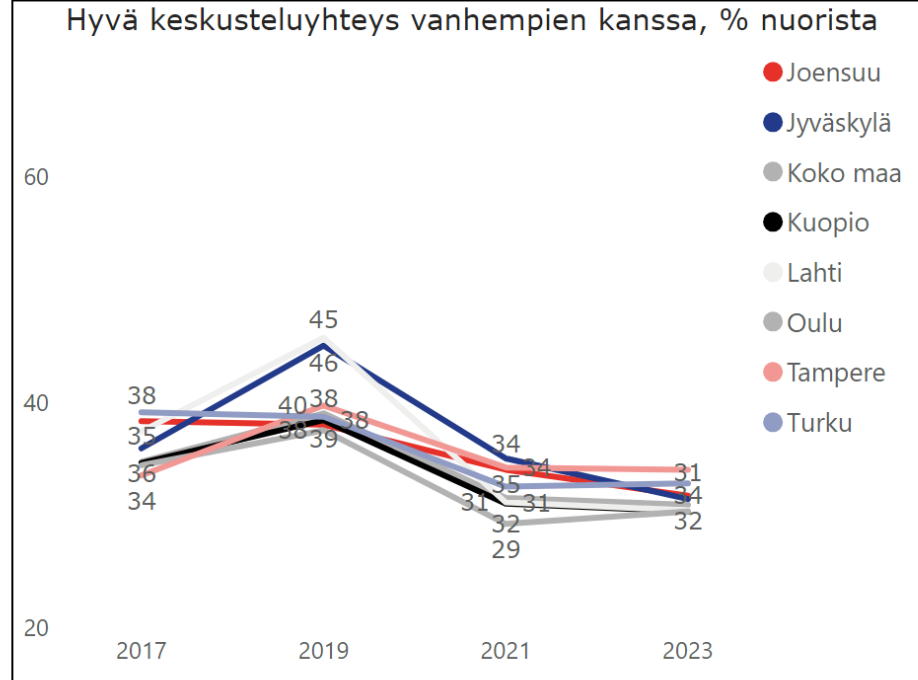
Kouluaste

- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Lähde:
Kouluterveyskysely

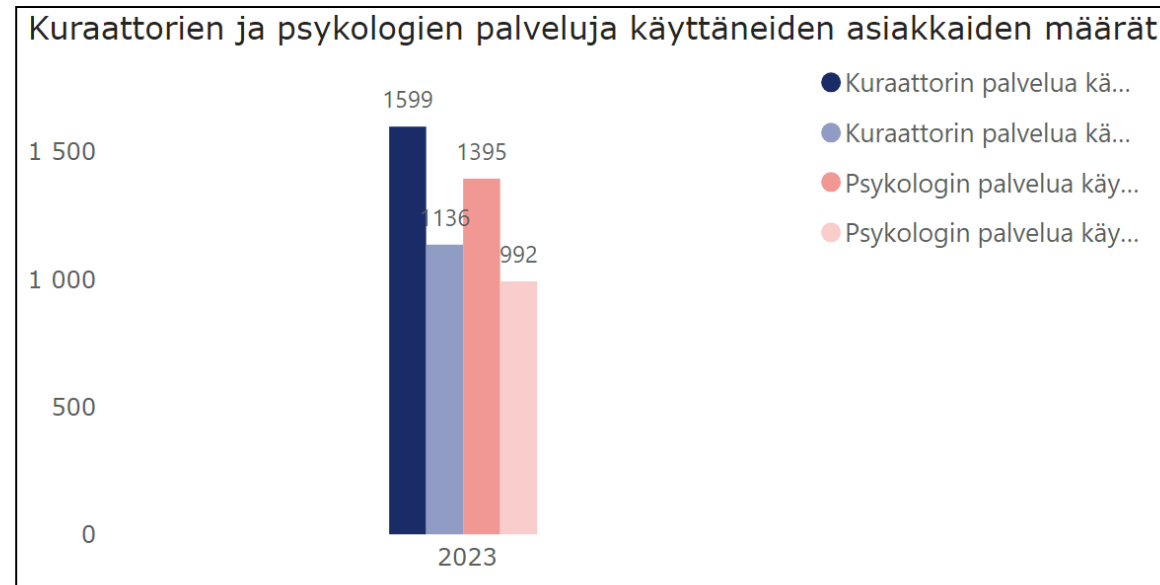
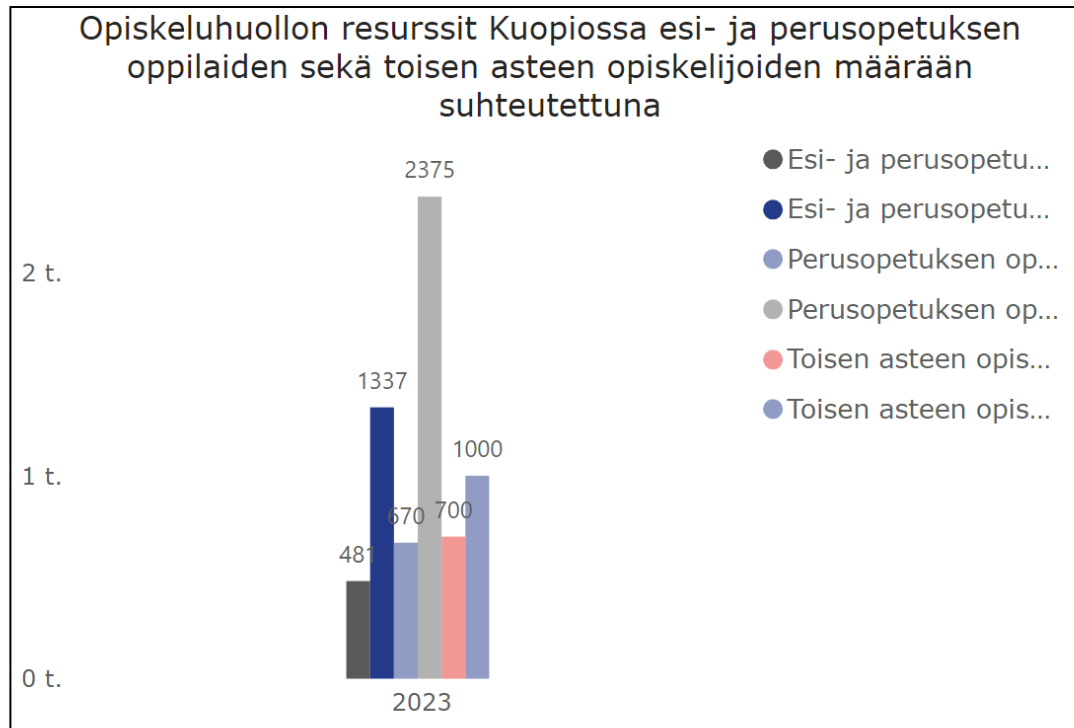

Takaisin
valikkoon

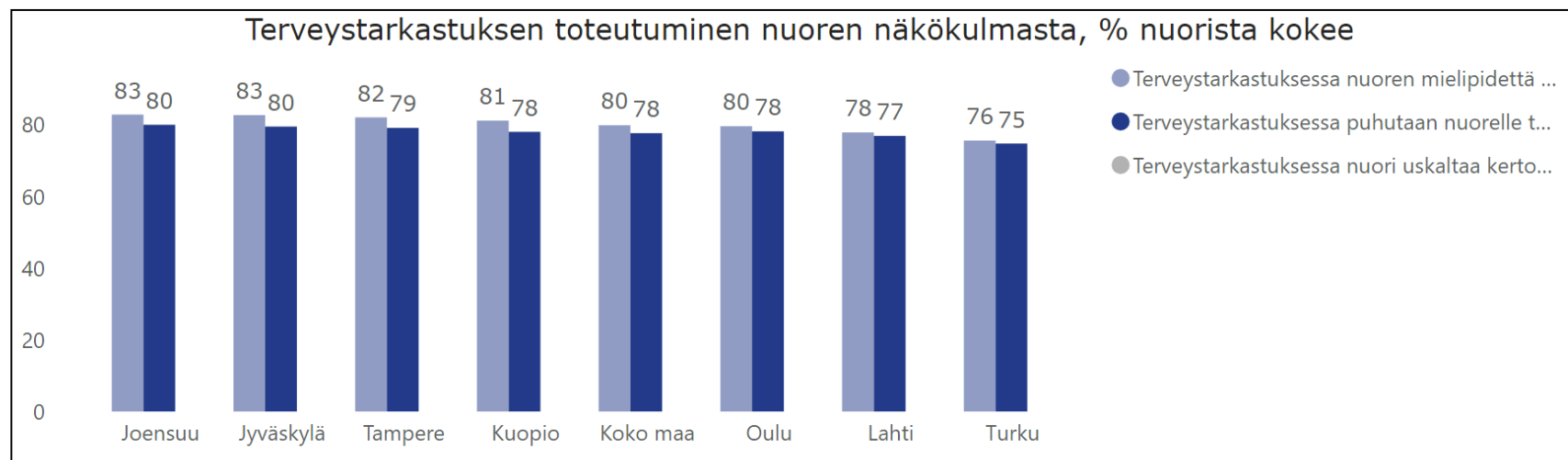

Opiskeluhoitopalveluiden käyttö

Lähteet: Pohjois-Savon hyvinvointialue ja Kouluterveyskysely

Vuonna 2023 ensiaikaa koulupsykologille ei ole pystytty tarjoamaan lakisääteisessä määräajassa 21,5 %:lle (v. 2022 23 % ja v. 2021 25 %) ja kuraattoripalveluihin 9,5 %:lle (v. 2022 12 % ja v. 2021 16 %) asiakkaista.

Valitse vuosi ja kouluaste, joita haluat tarkastella

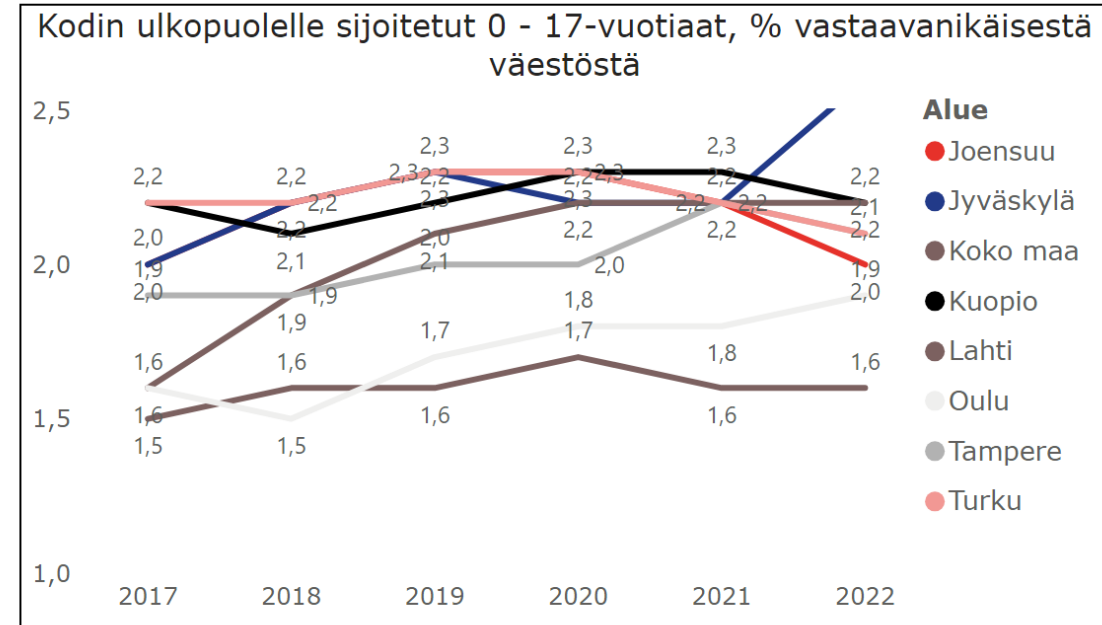
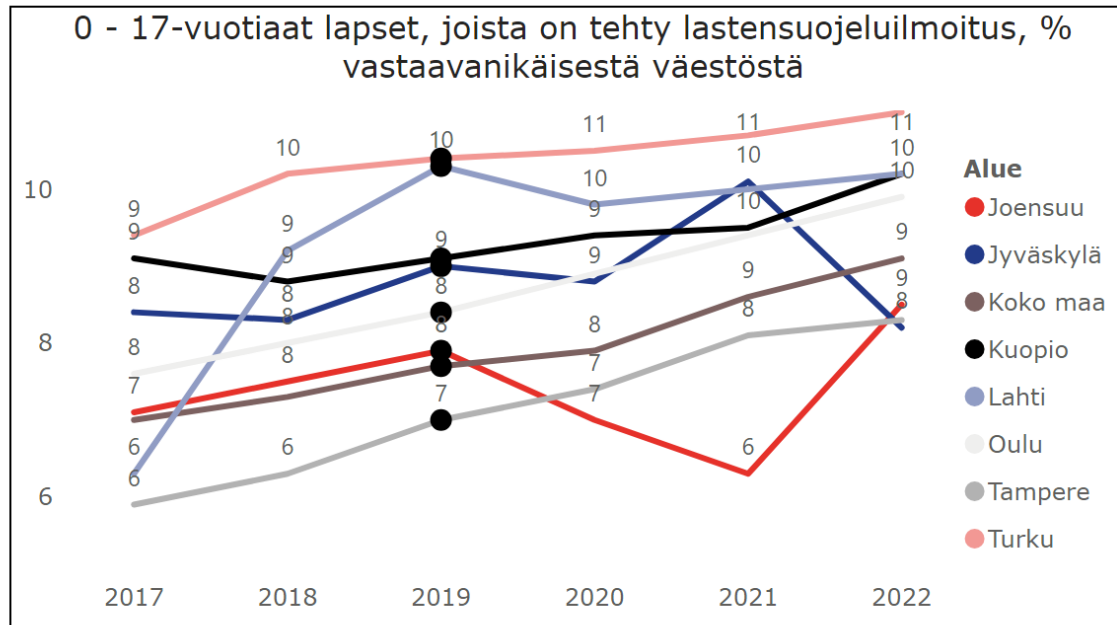
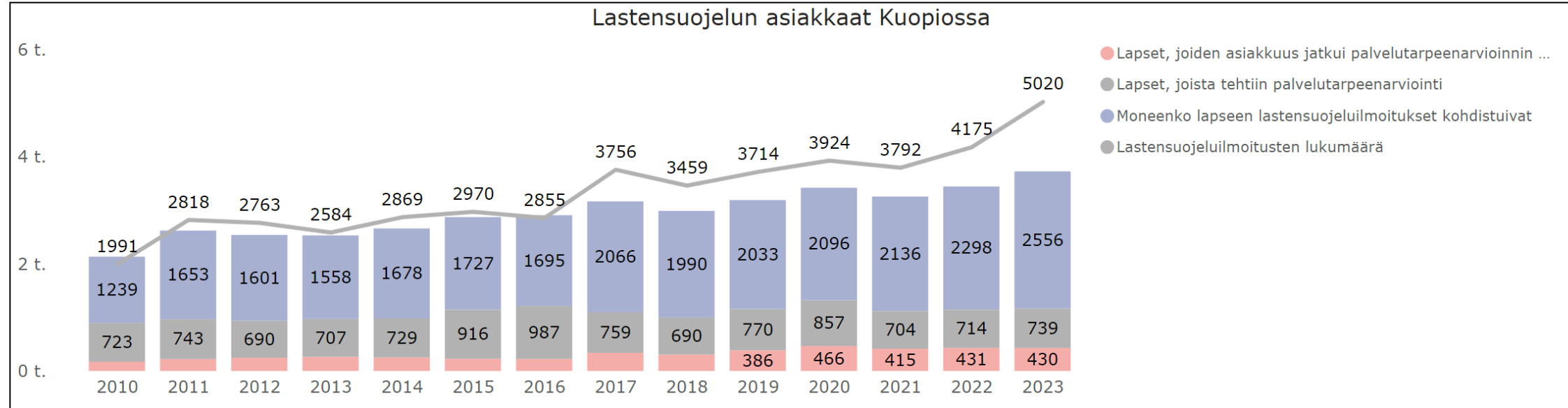
- Vuosi**
- 2017
 - 2019
 - 2021
 - 2023
- Kouluaste**
- Ammatillinen oppilaitos
 - Lukio
 - Perusopetus 8. ja 9. lk

Lastensuojelun asiakkaat ja kodin ulkopuolelle sijoitetut

Lähteet: Pohjois-Savon hyvinvointialue ja Lastensuojelun tilastot

Nuorten päihteiden käyttö ja niihen liittyvät asenteet

Valitse alue, luokka-aste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

Alue

- Joensuu
- Jyväskylä
- Koko maa
- Kuopio
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

Kouluaste

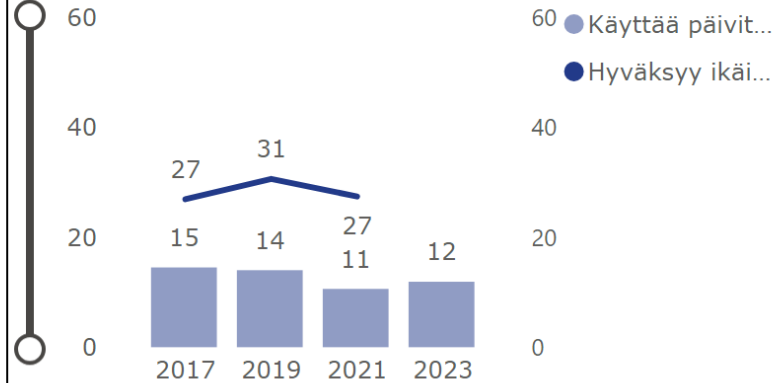
- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

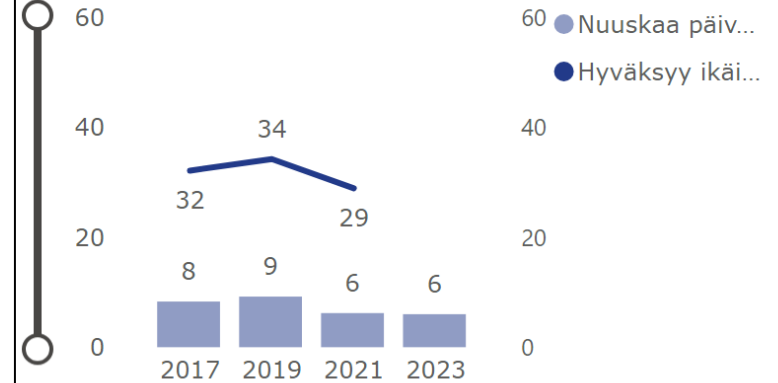
- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Lähteet: Kouluterveyskysely

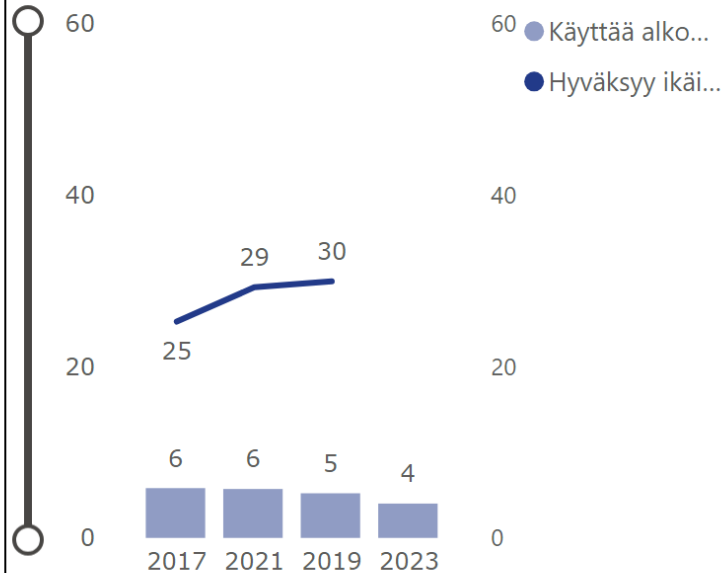
Ikäiseltään tupakoinnin hyväksyvien ja päivittäin jotain tupakkatuotetta käyttävien osuus prosentteina

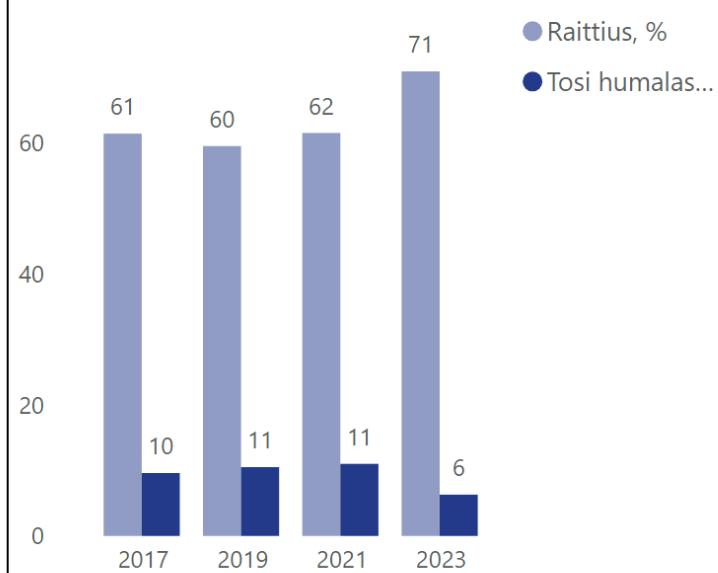
Ikäiseltään nuuskaamisen hyväksyvien ja päivittäin nuuskaa käyttävien osuus prosentteina

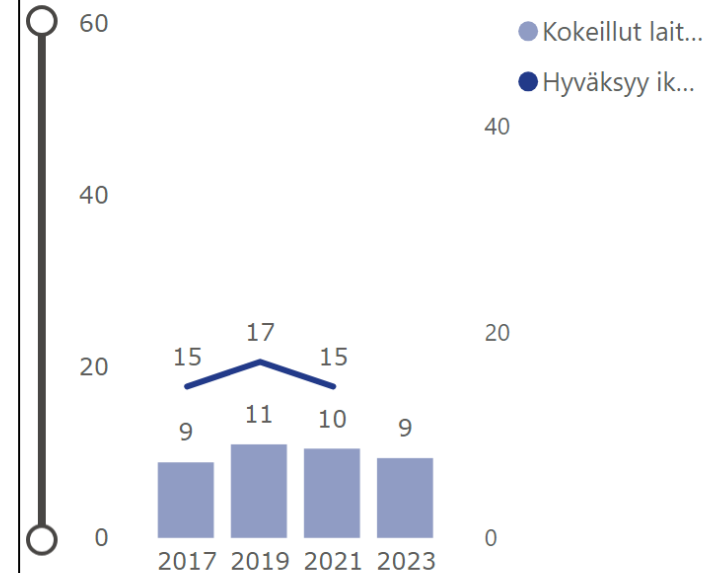
Viikoittain alkoholia käyttävien ja ikäiseltään alkoholin käytön hyväksyvien osuus prosentteina

Raittiiden ja tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien nuorten osuus prosentteina

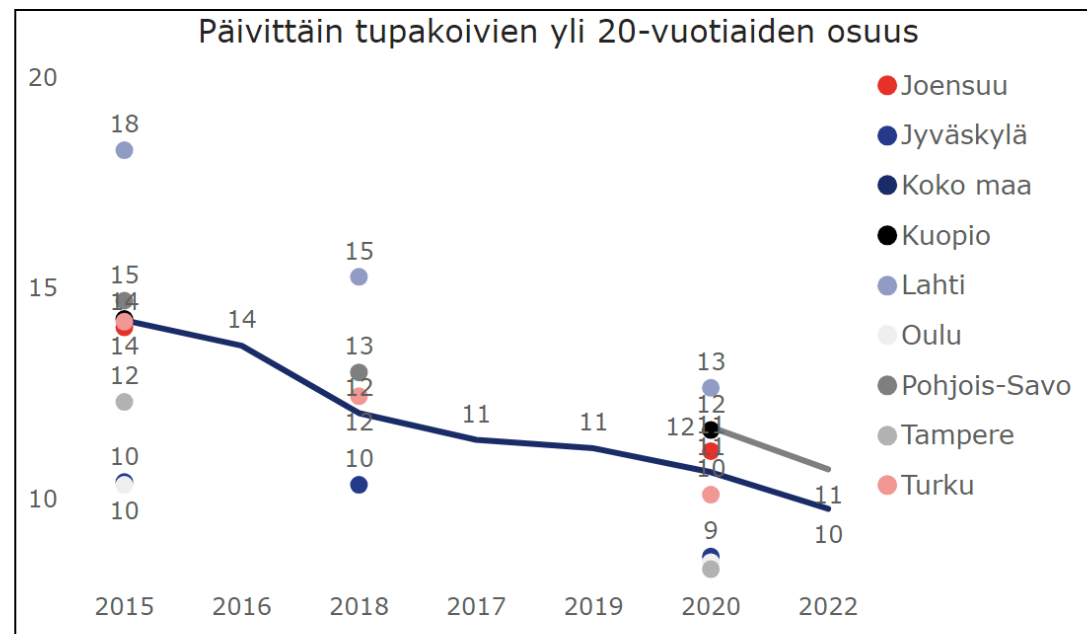
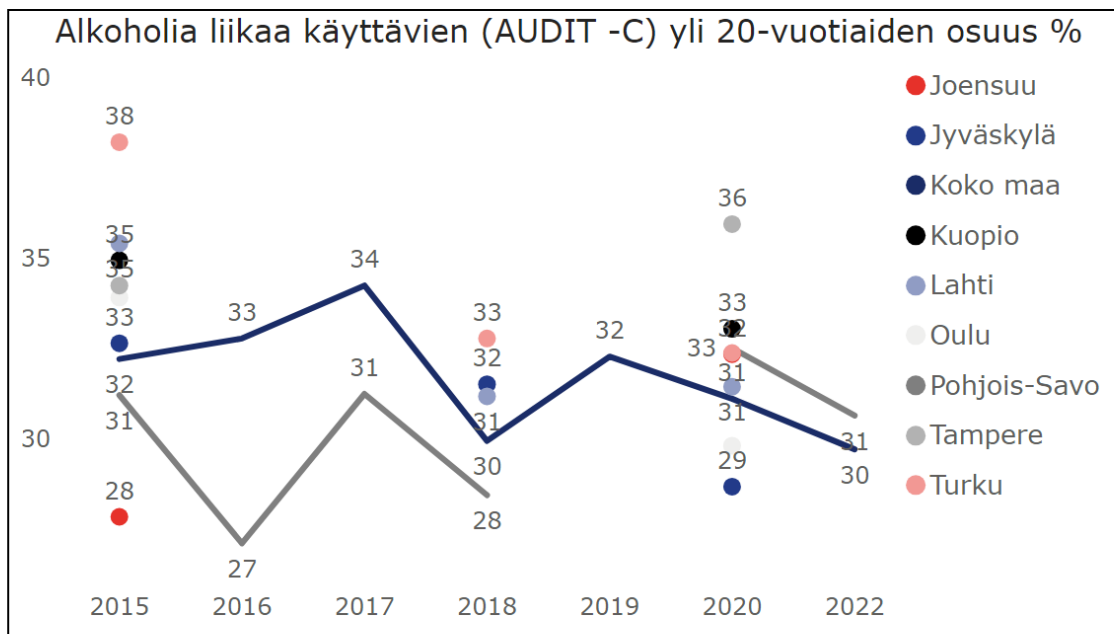
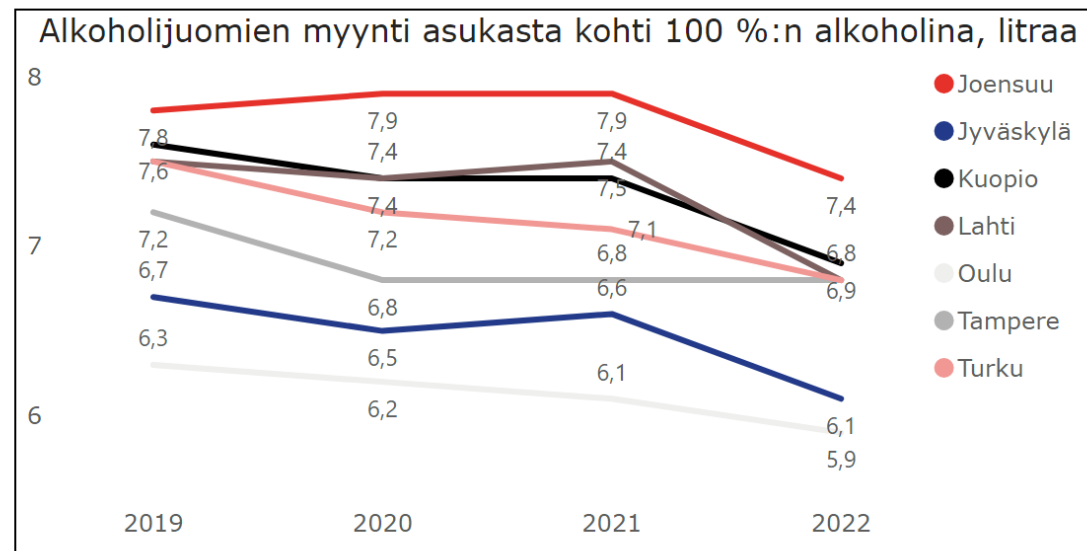
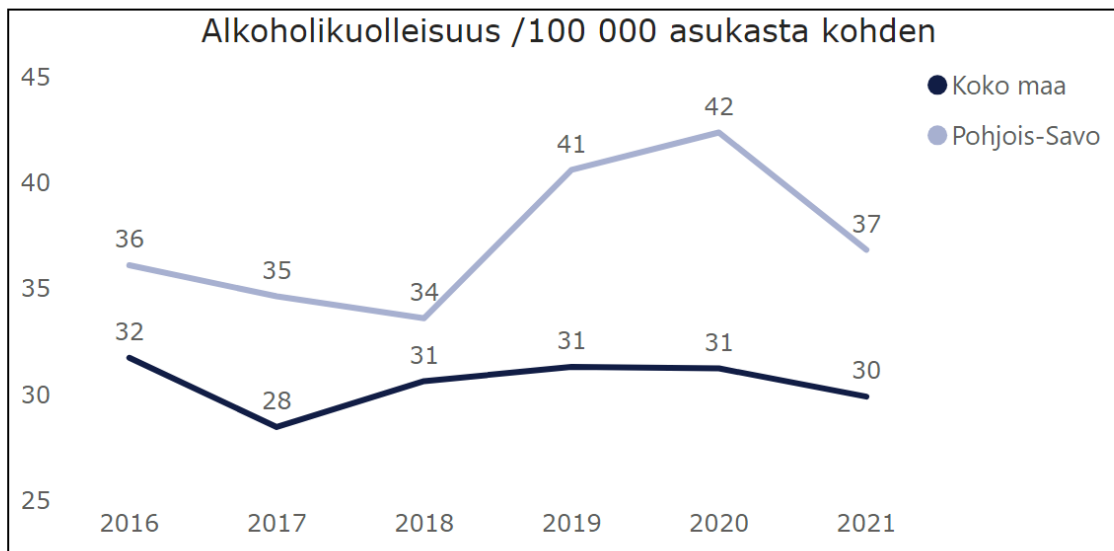
Ikäiseltään marihuanan polttamisen hyväksyvien ja vähintään kerran laittomia huumeita kokeilleiden osuus prosentteina

Päihteiden käyttö aikuisilla

Lähteet: Alkoholielinkeinorekisteri (Valvira), Alkoholijuomien kulutus -tilasto (THL) sekä FinSote ja Terve Suomi -tutkimukset

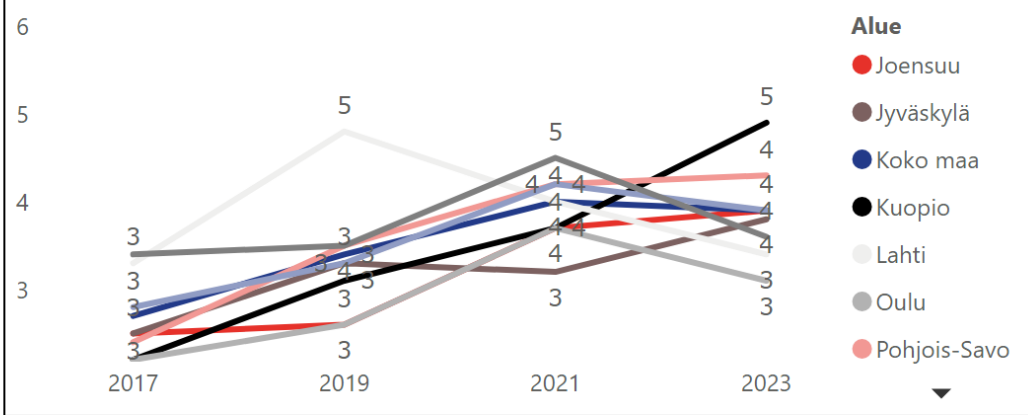
Yksinäisyyden kokeminen

Valitse sukupuoli, joita haluat tarkastella 4. ja 5. vuosiluokan osalta

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Alakoululaisten, 4. ja 5. lk osuus prosentteina, jotka tuntevat itsensä usein yksinäiseksi

Valitse alue, sukupuoli ja luokka-aste, joita haluat tarkastella nuorten osalta

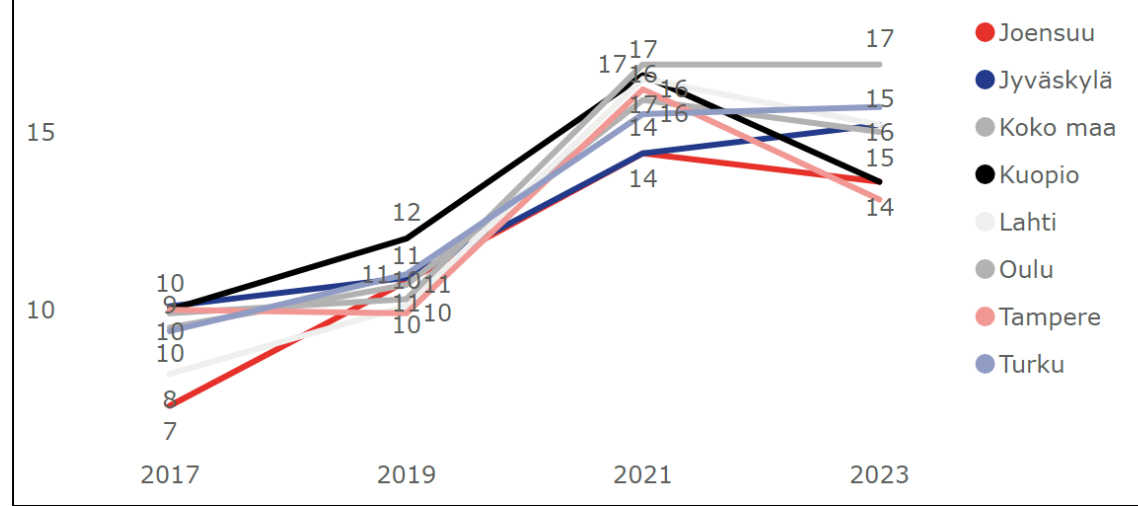
Kouluaste

- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Nuorten osuus prosentteina, jotka tuntevat itsensä yksinäiseksi

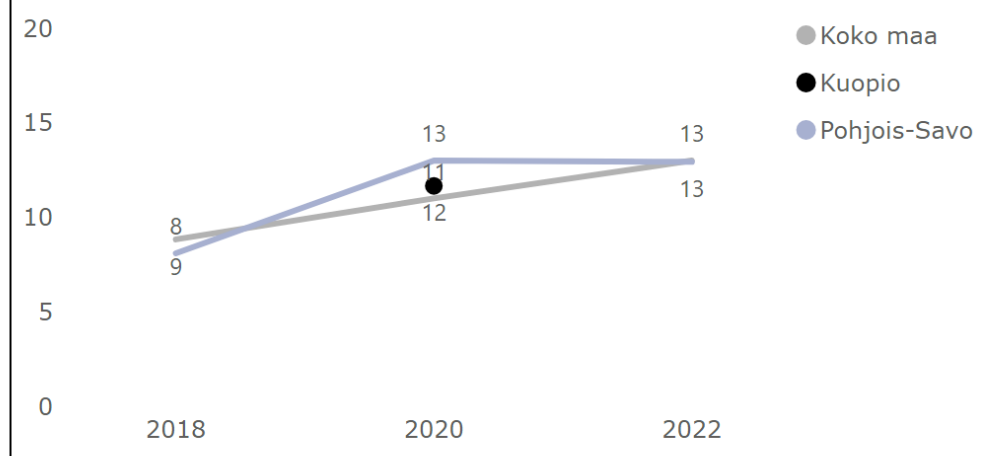

Valitse sukupuoli, joita haluat tarkastella aikuisten osalta

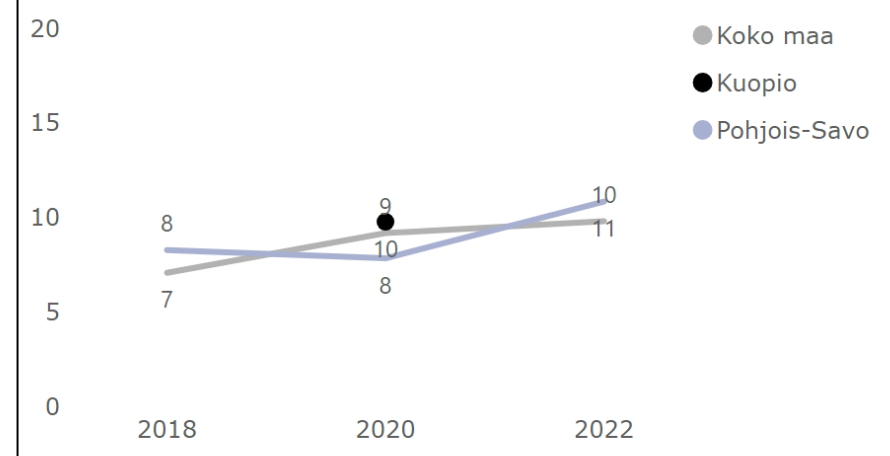
Sukupuoli

- miehet
- naiset
- yhteensä

Itsensä yksinäiseksi tuntevien 20-64-vuotiaiden osuus prosentteina

Itsensä yksinäiseksi tuntevien 65 vuotta täyttäneiden osuus prosentteina

Lähteet:

Kouluterveyskysely sekä FinTerveys ja Terve Suomi -tutkimukset

[Takaisin valikkoon](#)

Keskeisimpiä toimenpiteitä vanhemmuuden sekä perheen ja läheisten välisten ihmissuhteiden vahvistamiseksi vuonna 2023

Tehostetaan viestintää tarjottavan tuen esille tuomiseksi ja puheeksiottamisen kynnyksen madaltamiseksi

- Perheille suunnatuista palvelusta viestittiin varhaiskasvatuksen ja koulun viestintäkanavissa sekä vanhempainilloissa. Viime vuosina on tarjottu enenevässä määrin myös verkkovälitteistä tukea. V. 2023 verkossa toteutettuun päihdeteemaiseen vanhempainiltaan osallistui noin 600 henkilöä.
- Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa käydään jokaisen lapsen, nuoren ja perheen kanssa vuosittain vasu- ja oppimiskeskustelut vuosittain. Keskustelussa teemoina oppimisen ja koulunkäynnin lisäksi sivutaan kaverisuhteita sekä saadaan tietoa perheen välisestä vuorovaikutuksesta. Perheitä ohjataan tarpeen mukaan saamaan lisätukea.
- Lapset puheeksi- menetelmä oli käytössä osassa varhaiskasvatuksen yksiköissä. Menetelmän käyttöön on koulutettu 9 varhaiskasvatuksen opettajaa. Varhaiskasvatuksen yksiköihin palkattiin varhaiskasvatuksen sosionomeja (uusi tehtävänimike).

Tehostetaan vanhemmuuden ja parisuhteen tukea osana peruspalveluja ja luodaan sujuvia palvelupolkuja

- Perheiden arjen tukena toimi edelleen Yhteinen aika -konsepti, jossa perheelle tarjottiin tukea monitoimijaisesti.
- Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa jatkettiin henkilöstön aktiivista kouluttamista neuropsykiatriseen tukeen liittyen.
- Kuopion alueella toimi erilaisia vanhemmuuden tuen ryhmiä hyvinvointialueen ja järjestöjen toteuttamana. Osa ryhmistä oli luonteeltaan ennaltaehkäiseviä, kuten MLL:n toteuttamat Vahvuutta vanhemmuuteen -ryhmät. Osa ryhmistä keräsi yhteen tietyn teeman mukaisesti, kuten neuropsykiatrisista haasteista omaavien lasten vanhempien Strategia-ryhmät.
- Kansalaisopisto tarjosi perheille suunnattuja kursseja yhteensä 62, jotka keräsivät noin 740 osallistujaa. Kirjastopalveluissa vahvistettiin vanhemmuutta tarjoamalla aineistoja erilaisiin vanhemmuuden ja perheiden tilanteisiin ja järjestämällä tapahtumia, kuten sanataidetuokiot. Myös museokeskus tuotti elämyksiä ja tapahtumia perheille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vuonna 2023 toteutui mm. lasten oikeuksien päivän tapahtuma ja kaikkien lasten syntymäpäivät.

Keskeisimpiä toimenpiteitä päihdemyönteisyyden ja päihteiden käytön vähentämiseksi vuonna 2023

Arkiympäristöt tukevat kohtuukäyttöä ja päihteettömyyttä

- Koko vuoden kestänyt, juhlapyyhiin ajoittuva Lapsi lasin -takana kampanja tavoitti suuren määrin kuopiolaisia sosiaalisen median kautta.
- Nuuskaton urheilu -toimintamalli on vakiintunut osaksi Juniori KalPan ja KUPS:n Junioreiden toimintaa.
- Kuopiossa toteutettiin Pakka-toimintamallia: vuoden 2023 aikana mm. tiedotettiin eri toimijoita edellisenä vuonna tehtyjen ostokokeiden ja päihdetilannekyselyn tuloksista ja järjestettiin koulutusta elinkeinoelämän toimijoille.
- Kouluissa päihdekasvatusta toteutettiin OPS:n mukaisesti erityisesti terveystietoon liittyen, mutta myös muiden oppiaineiden yhteydessä. Päihdeteemaisia oppitunteja toteutui myös yhteistyössä Savonia ammattikorkeakoulun kanssa. Myös nuorisotyössä keskusteltiin nuorten kanssa päihteisiin liittyvistä kysymyksistä ja jaettiin tietoa päihteisiin liittyvistä riskeistä.
- Kuopiossa järjestettiin ehkäisevän päihdetyön viikon ja valtakunnallisen mielenterveysviikon yhteistapahtuma marraskuussa yhteistyössä laajan järjestötoimijoiden verkoston kanssa. Tapahtuma keräsi noin 80 osallistujaa. Kuopion kaupunki järjesti myös muutoin runsaasti erilaisia päihteettömyyteen kannustavia tapahtumia eri palvelualueiden toimesta, esimerkiksi kirjaston päihteettömiin tapahtumiin ja koulutuksiin osallistumiskertoja v. 2023 aikana oli reilu 26 000 ja museo tuotti nuorille suunnatut NuoriKulttuuri ja Kekri-tapahtumat.
- Nuoriso-ohjaajat jalkautuivat nuorten pariin mm. koulujen lopussa ja vappuna. Erytisnuorisotyössä ja etsivässä nuorisotyössä työskenneltiin nuorten

HYVÄN ELÄMÄN INNOSTAJAT

- Harrastukset
- Vapaaehtoistoiminta
- Mielekäs tekeminen

Hyvän elämän innostajat kuopiolaisilla

Tavoitteissa etenemisen arviointi

Tavoite: Eri ikäiset löytävät merkityksellistä tekemistä ja kokemista muun muassa harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta tulotasosta riippumatta.

- Suurella osalla lapsista ja nuorista on harrastus.
- Yläkoululaisten yleisimmät vapaa-ajan harrastukset ovat ohjattu liikunta ja pelaaminen mobiililaitteella tai tietokoneelle. Lukiolaisilla yleisimmät vapaa-ajan harrastukset ovat ohjattu liikunta ja musiikki ja ammattikoulun opiskelijoilla pelaaminen mobiililaitteella tai tietokoneelle sekä erilaiset käsityöt.
- Liikkis -rannekkeen käyttö on lisääntynyt.
- Kulttuuri- ja liikuntapaikkojen kävijämäärät ovat kasvaneet viimeisten vuosien aikana.

Tutustu tavoitteiden toteutumiseen tarkemmin seuraavilta sivuilta.

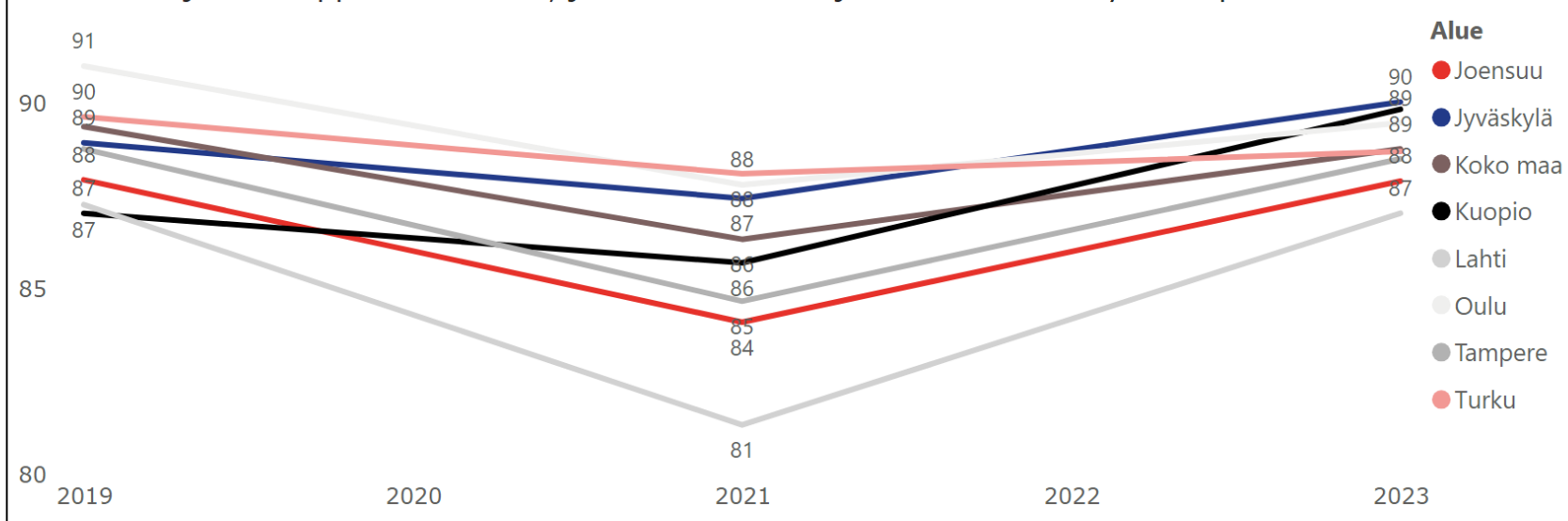
Lähteet: Kouluterveyskysely, Terve Suomi -tutkimus ja Kuopion omat tilastot.

Lasten ja nuorten harrastaminen

Lähteet: Kouluterveyskysely

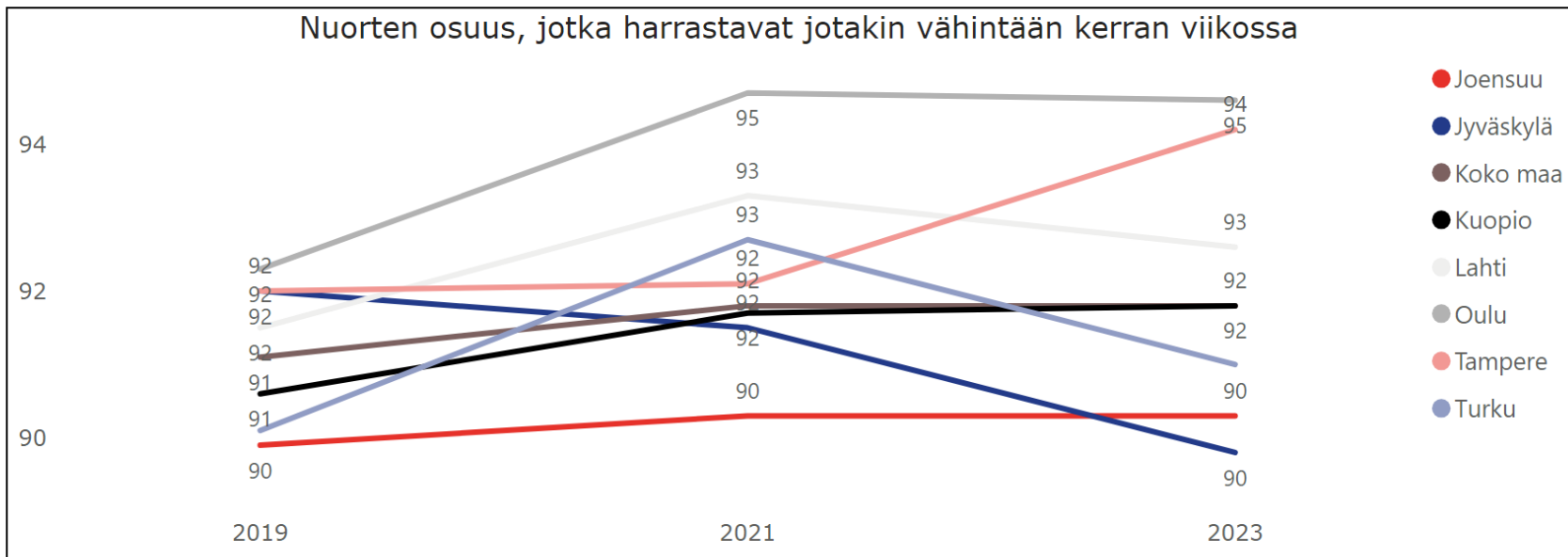
4. ja 5. lk oppilaiden osuus, jotka harrastavat jotakin vähintään yhtenä päivinä viikossa

Valitse sukupuoli, jota haluat tarkastella 4. ja 5. vuosiluokan oppilaiden osalta.

- Sukupuoli**
- Pojat
 - Tytöt
 - yhteensä

Nuorten osuus, jotka harrastavat jotakin vähintään kerran viikossa

Valitse kouluaste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella nuorten osalta

- Kouluaste**
- Ammatillinen oppilaitos
 - Lukio
 - Perusopetus 8. ja 9. lk

- Sukupuoli**
- Pojat
 - Tytöt
 - Yhteensä

Nuorten harrastaminen

Lähteet: Kouluterveyskysely

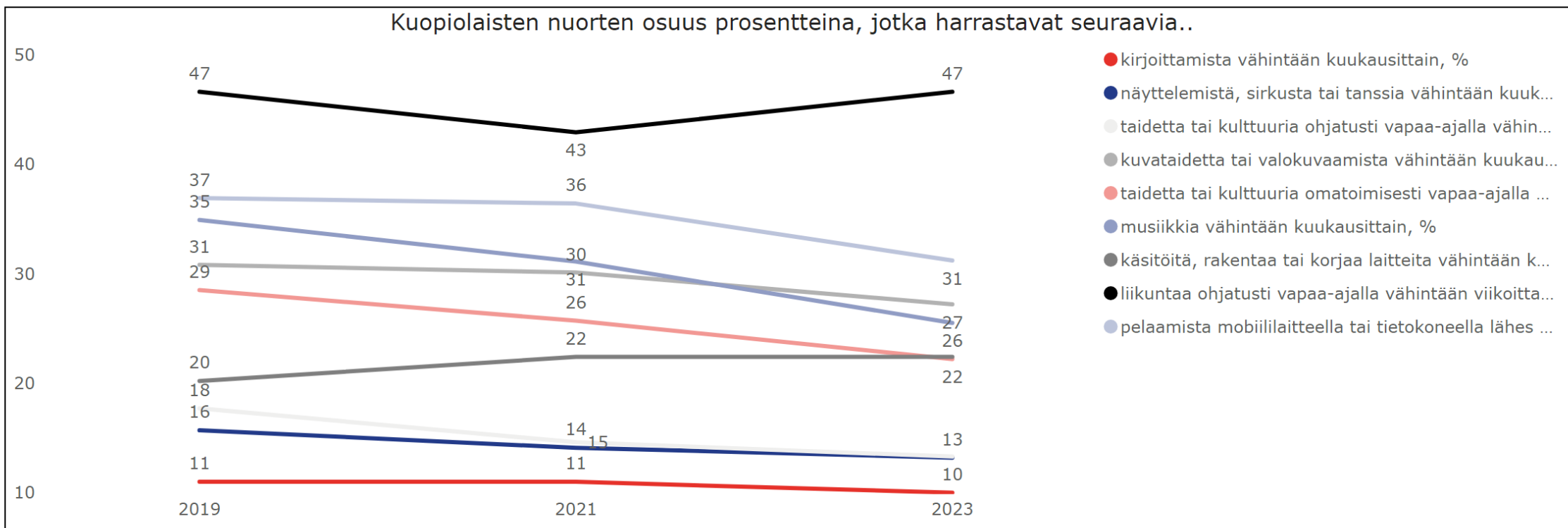
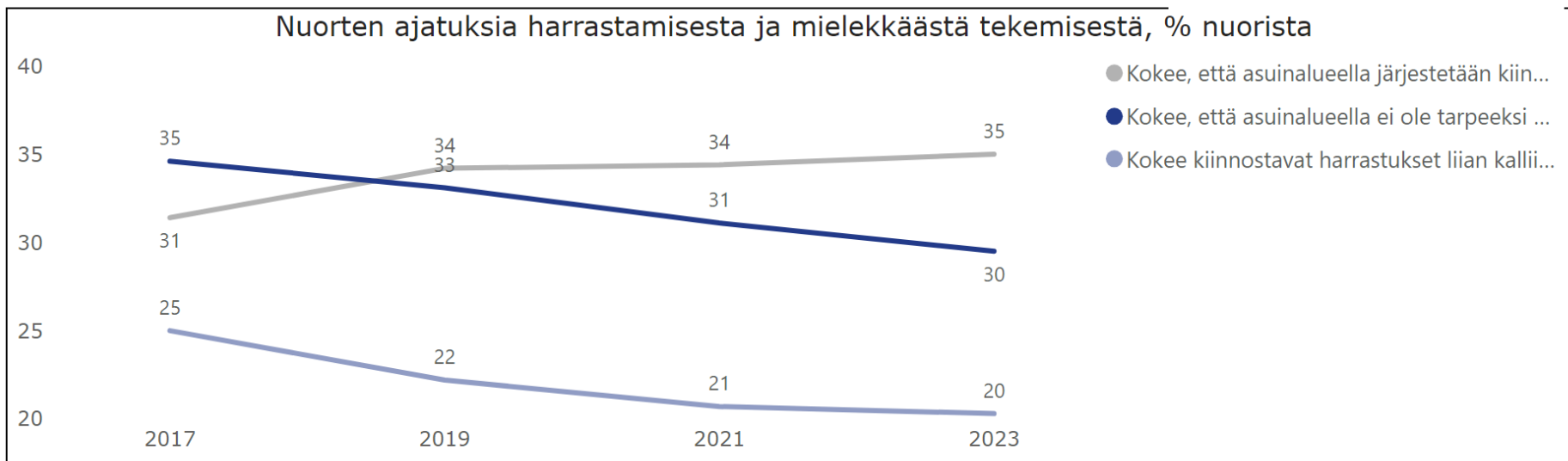
Valitse luokka-aste ja sukupuoli, jota haluat tarkastella

Kouluaste

- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

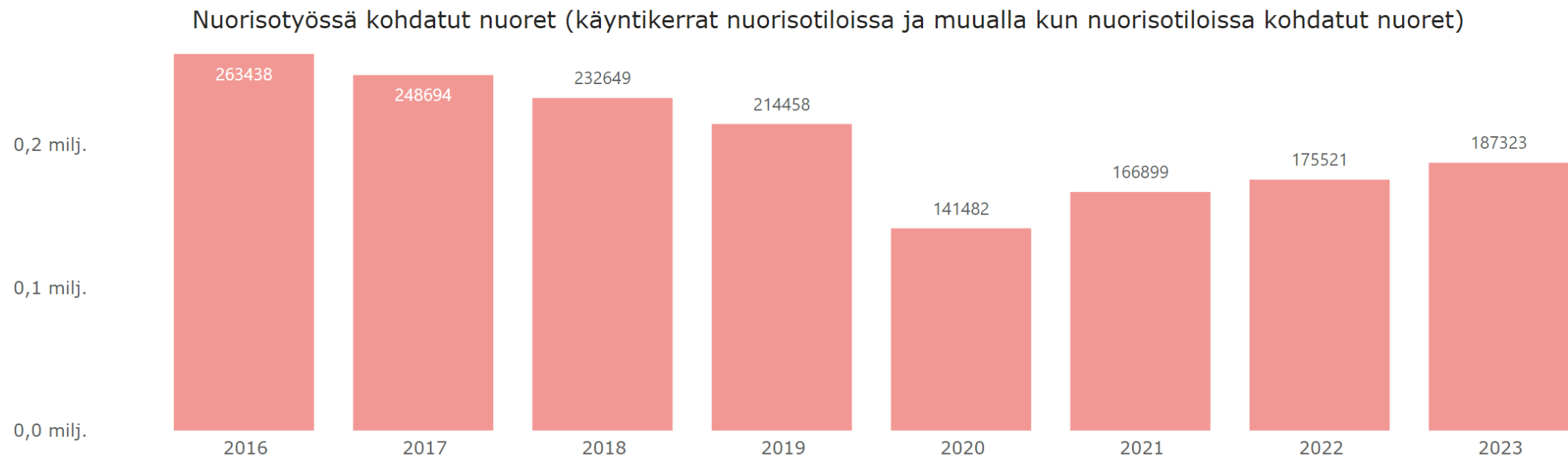
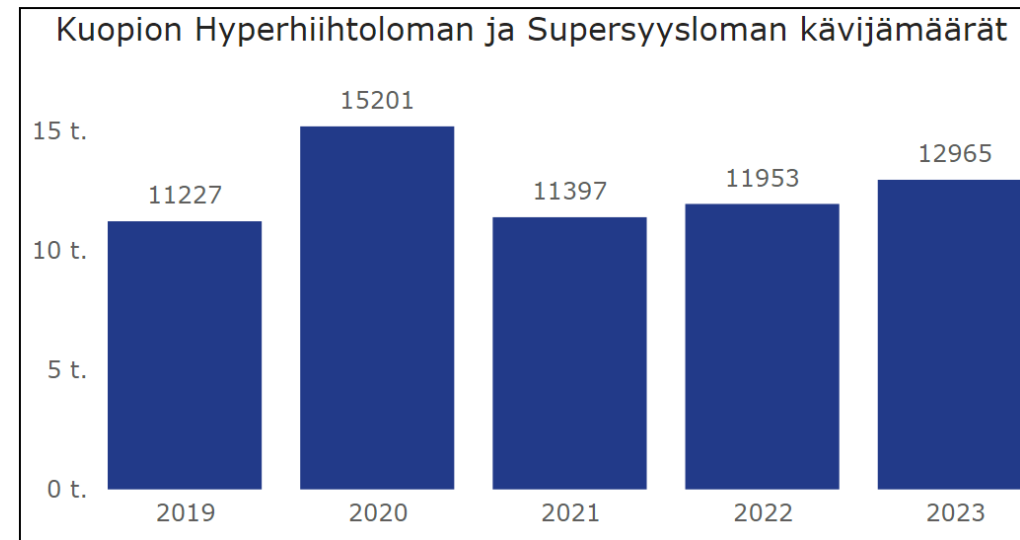
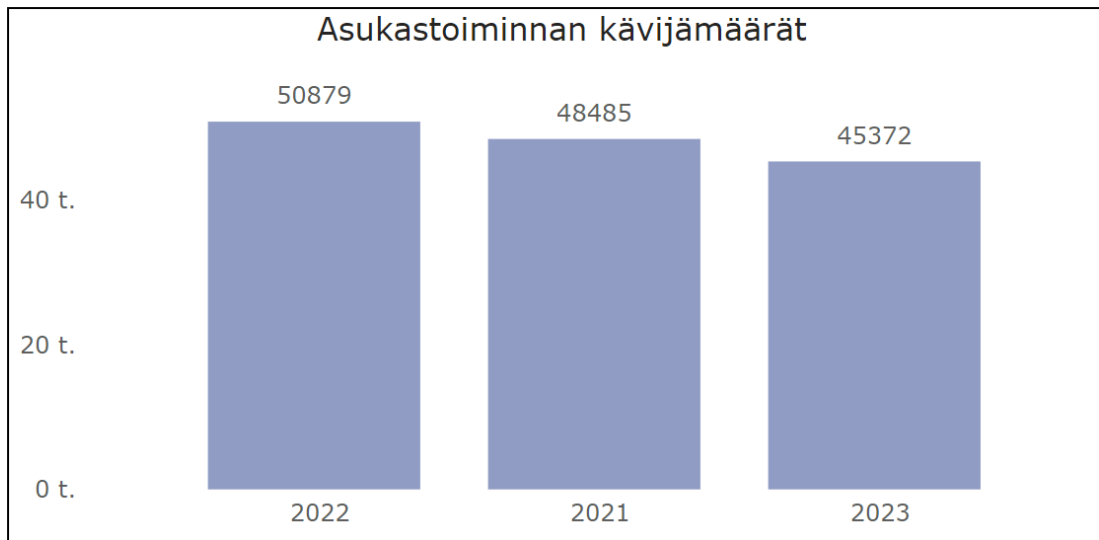
- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Asukastoiminta ja nuorisotilat

Lähteet: Kuopion tilastoseuranta

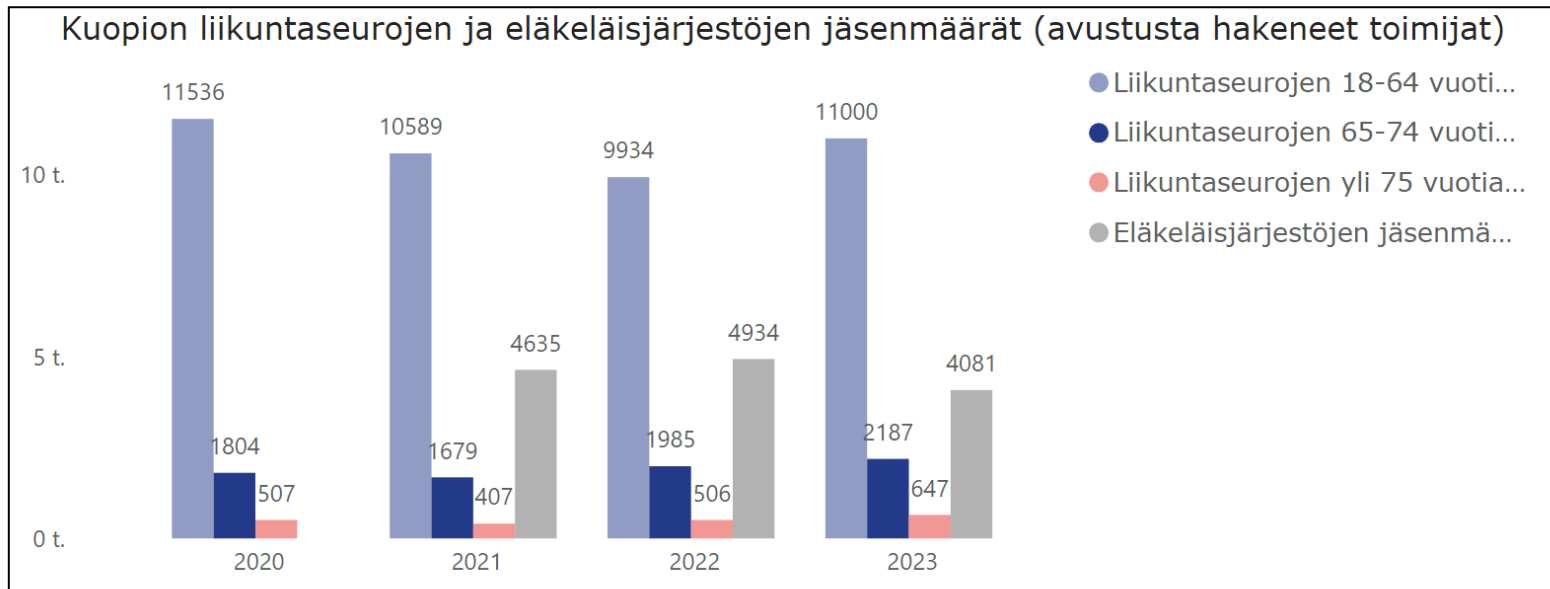
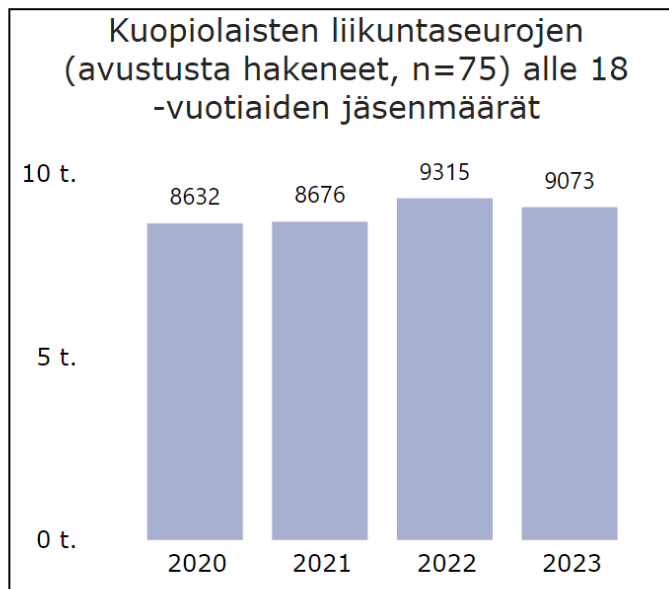
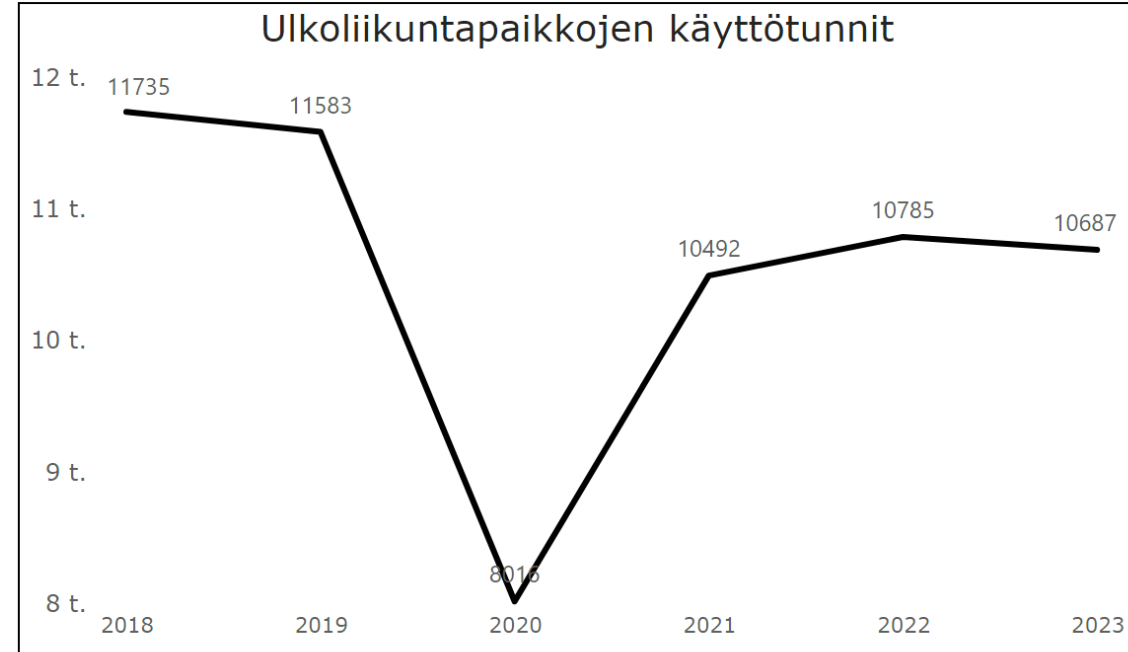
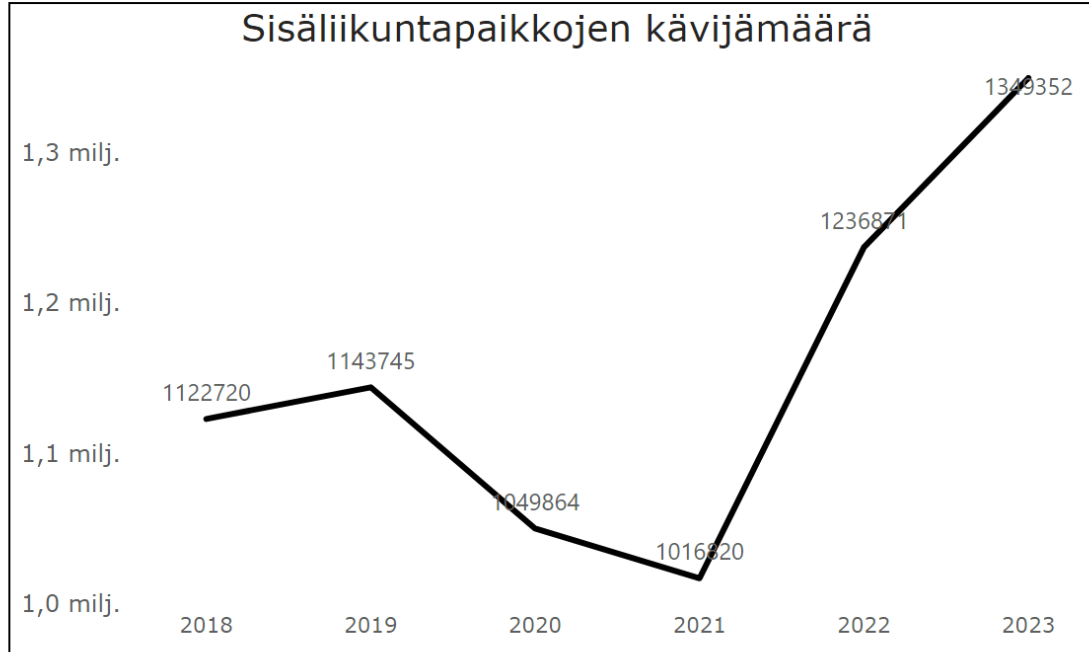

Huom! vuosien 2020 ja 2021 määrissä on nähtävissä koronapandemian vaikutus

Liikuntapaikat ja järjestöjen toiminnan piirissä liikkuvat

Lähteet: Kuopion tilastoseuranta

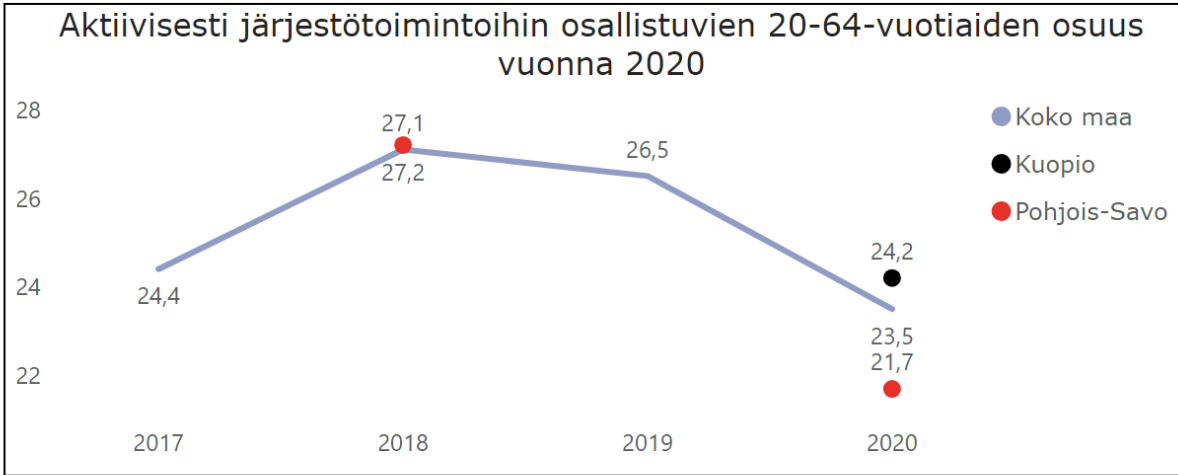

Takaisin valikkoon

Järjestötoimintaan osallistuminen

Lähteet: Kuopion tilastoseuranta sekä FinTerveys ja Terve Suomi -tutkimukset

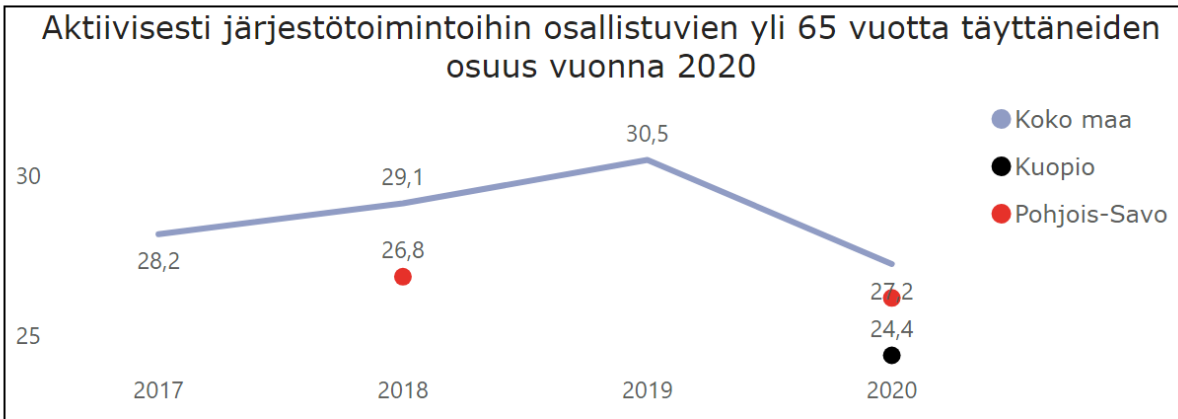

Kansalaistoiminnan palvelut jakoivat: vuonna 2021 yhteensä 3,92 milj., vuonna 2022 yhteensä 3,97 milj. ja vuonna 2023 3.97 milj. euroa järjestöavustuksia.

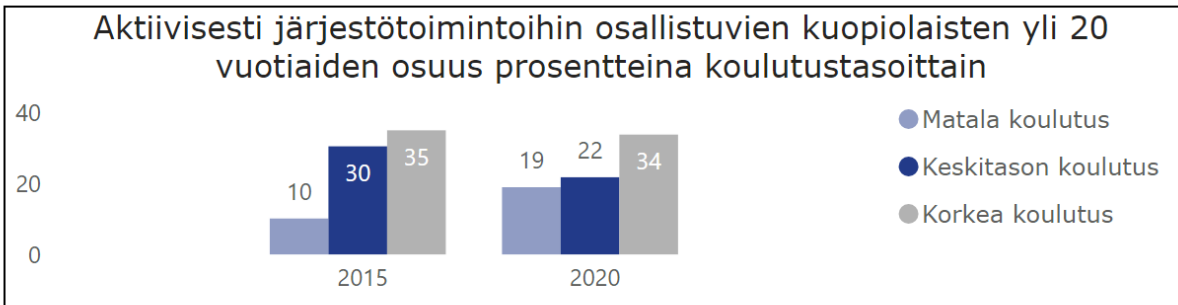
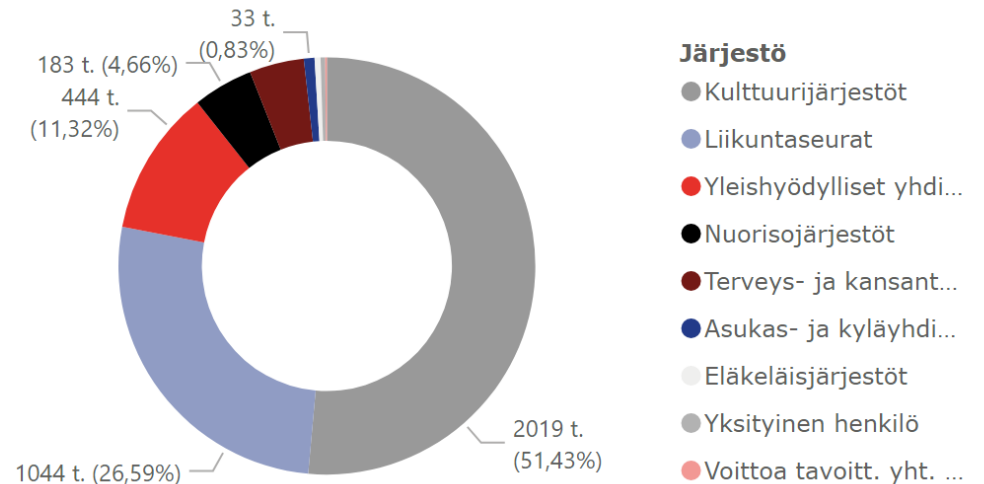
Valitse vuosi, jonka osalta haluat tarkastella avustusten jakautumista tarkemmin.

Vuosi

- 2021
- 2022
- 2023

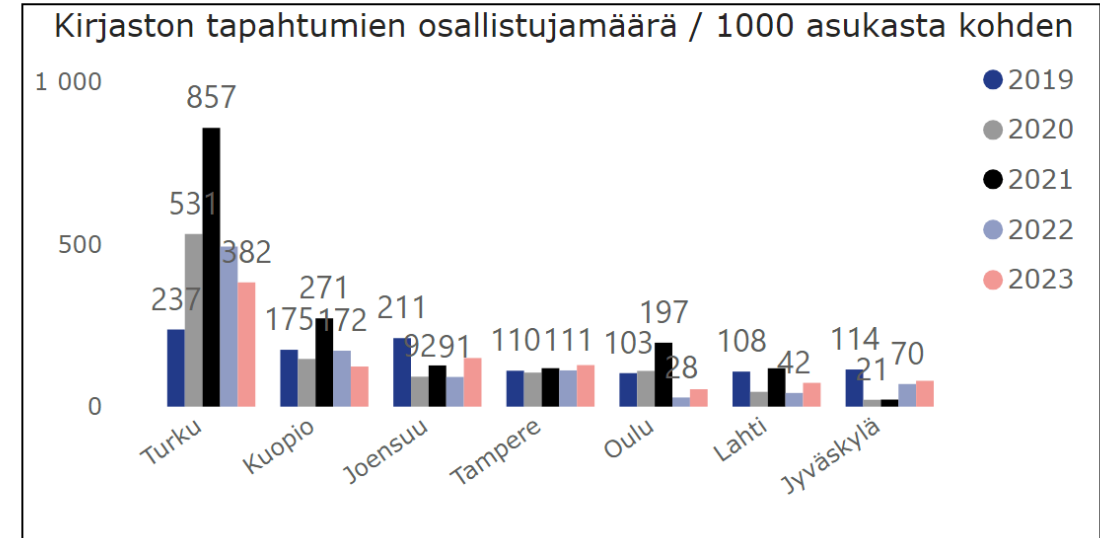
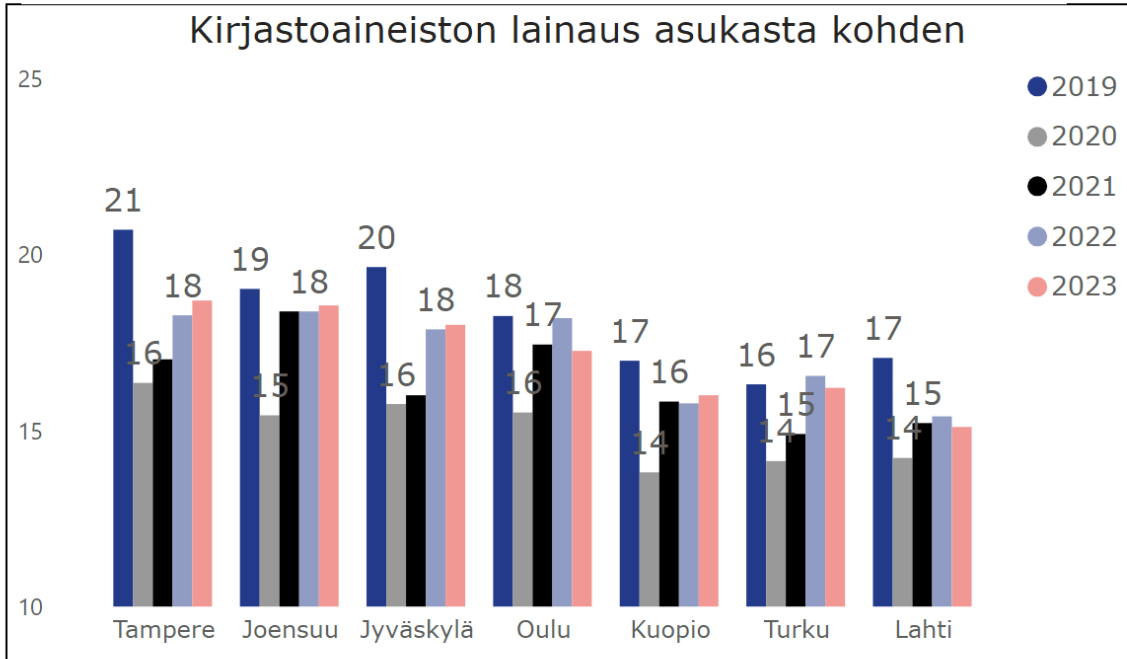
Kuopion kansalaistoiminnan palvelujen järjestöavustusten jakautuminen

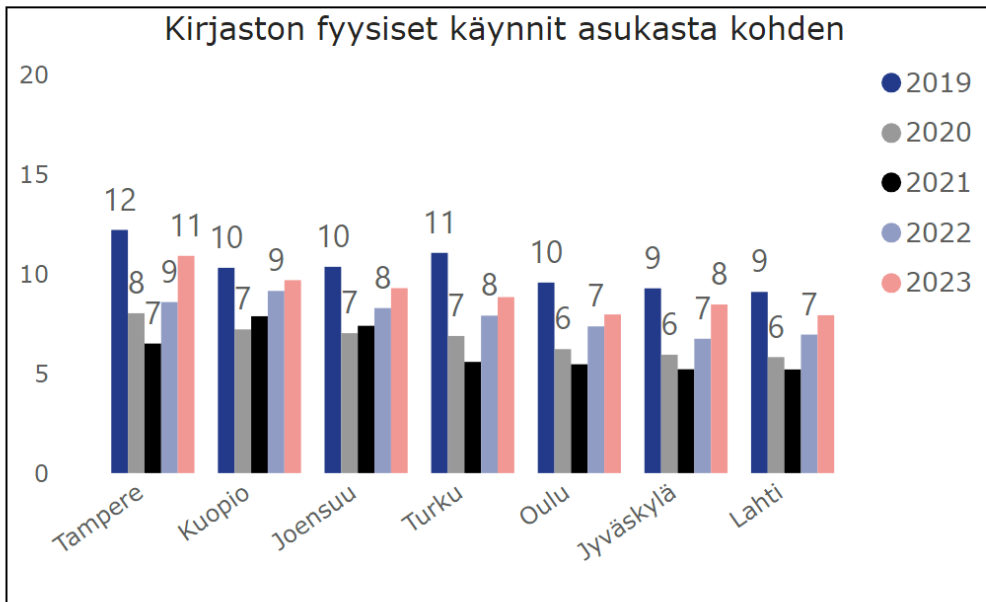

Kirjasto hyvinvoinnin edistäjänä

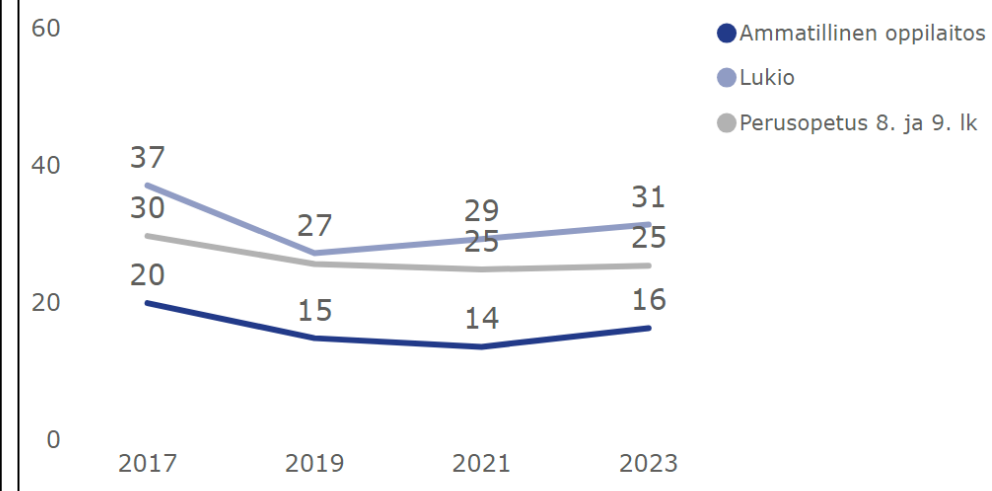
Lähteet: Kirjastotilastot ja Kouluterveyskysely

Huom! V. 2020 on nähtävillä koronapandemian vaikutus. Tapahtumien tilastointiin on vuodesta 2020 lähtien tilastoitu myös verkossa järjestettävät tapahtumat.

Kirjoja omaksi ilokseen vähintään kuukausittain lukevien nuorten osuus prosentteina

Valitse alue, jota haluat tarkastella

- Alue**
- Joensuu
 - Jyväskylä
 - Koko maa
 - Kuopio
 - Lahti
 - Oulu
 - Tampere
 - Turku

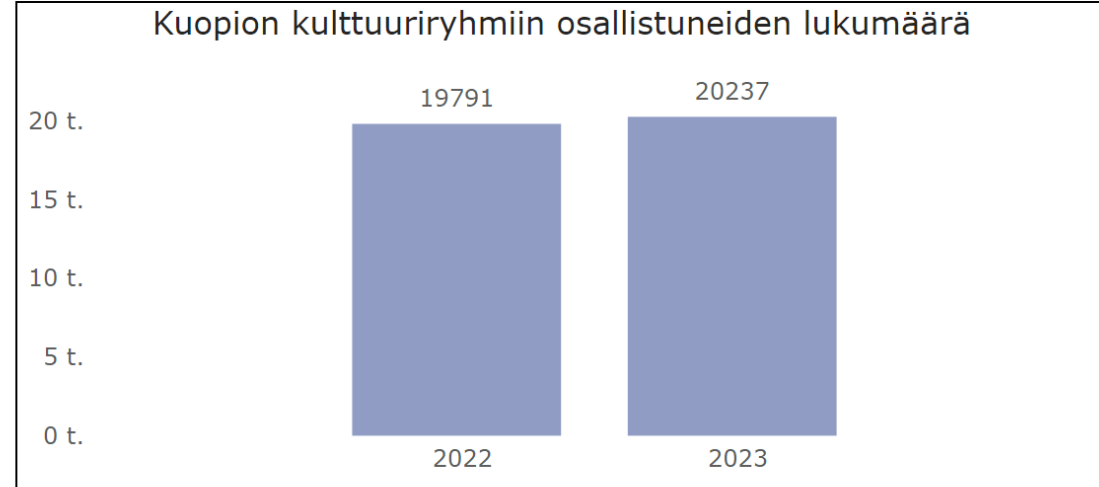
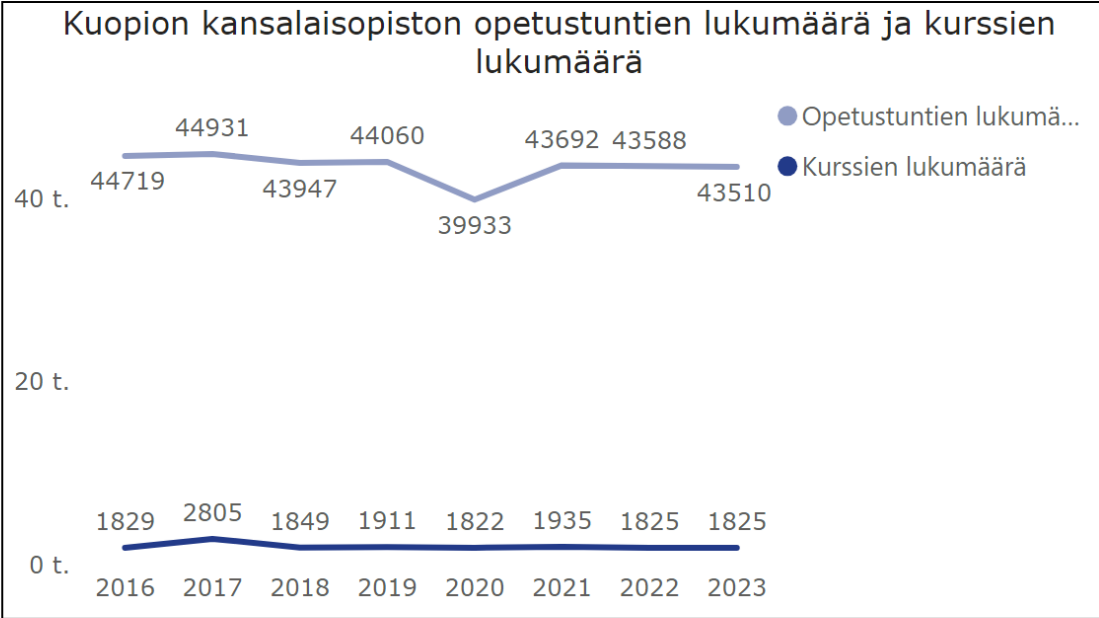

Takaisin valikkoon

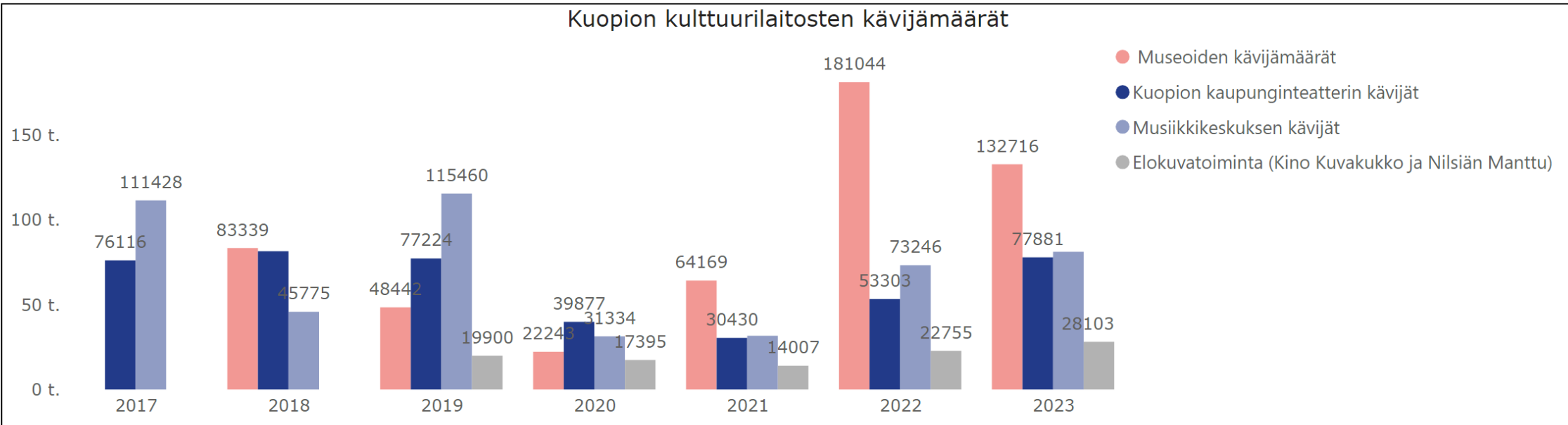

Kansalaisopisto ja kulttuuripalvelut

Lähteet: Kuopion tilastoseuranta

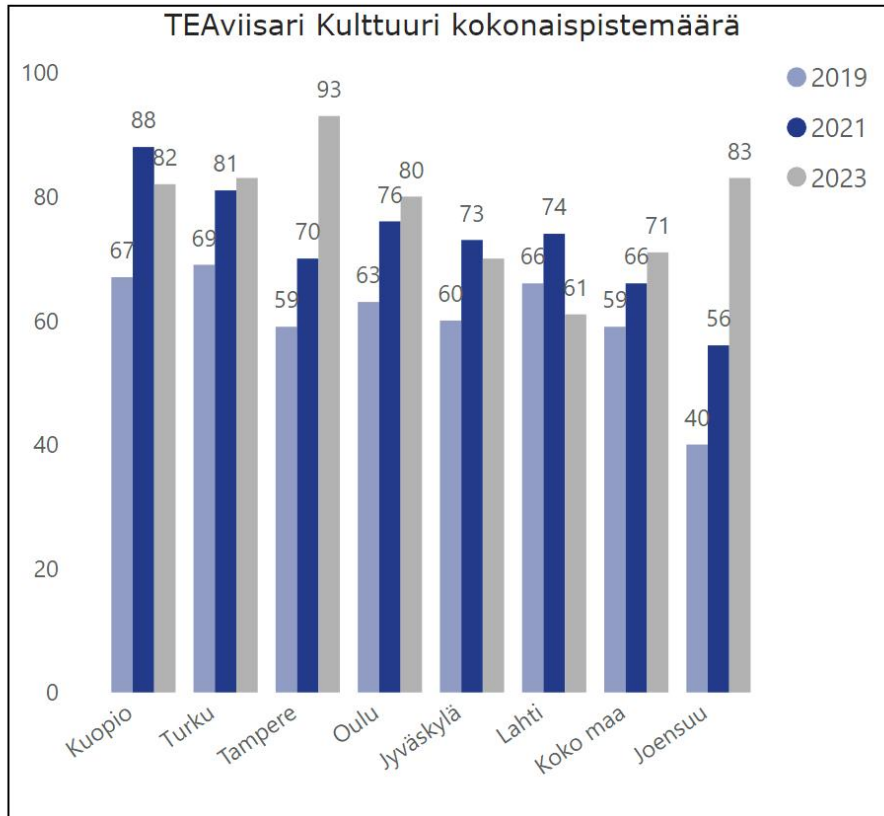
Kulttuuriryhmät pitävät sisällään mm. varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuuripolku -toiminnan, ikääntyneille suunnatut kulttuurikahvilat ja erityisryhmille suunnatut kuvapajat.

Kulttuurin saavutettavuus

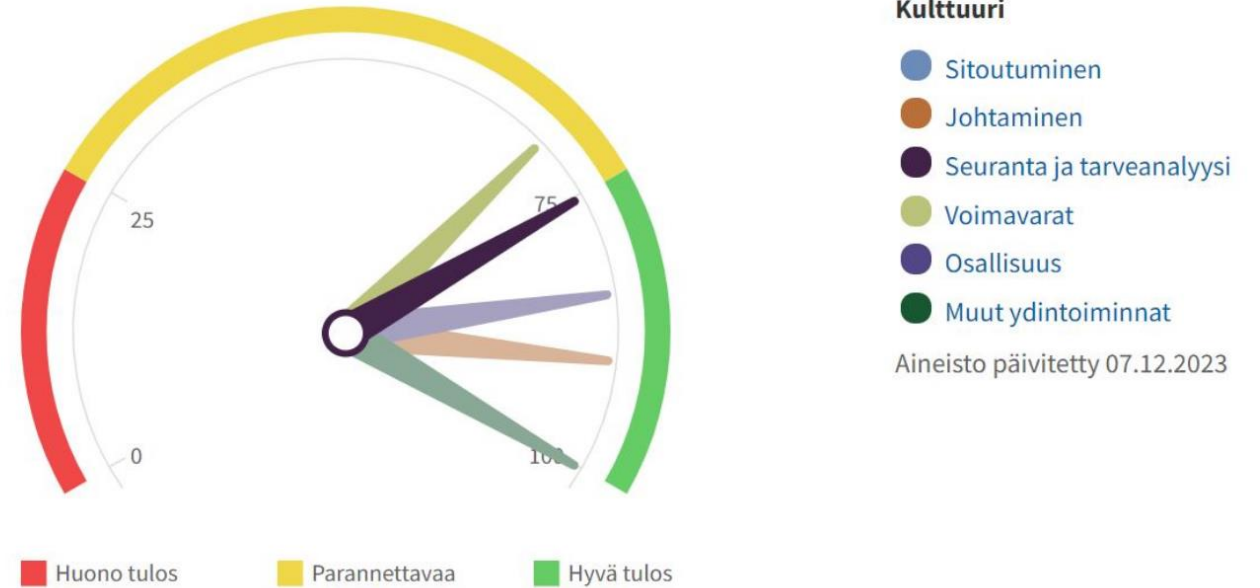
THL toteuttaa TEAviisari selvitystä kuntien kulttuuritoiminnasta joka toinen vuosi. Viimeisin selvitys on vuodelta 2023. TEAviisarissa toimintaa arvioidaan kuuden osa-alueen kautta, jotka on kuvattu alla kuvassa ja taulukossa.

Lue lisää kulttuurin [TEAviisarista](#) ja tutustu muihin [kulttuuriin liittyviin tilastoihin](#)

Takaisin valikkoon

Kulttuuri : Kuopio 2023

Taulukko: TEAviisari kulttuurin pistemäärät eri osa-alueissa Kuopiossa ja vertailupaikkakunnissa vuonna 2023.

Alue	Vuosi	Kokonaispistemäärä	Sitoutuminen	Johtaminen	Seuranta- ja tarveanalyysi	Voimavarat	Osallisuus	Muut ydintoiminnot
Joensuu	2023	83	94	60	100	56	86	
Jyväskylä	2023	70	44	70	62	55	89	
Koko maa	2023	71	66	72	65	65	78	
Kuopio	2023	82	75	90	75	69	84	
Lahti	2023	61	50	70	25	55	96	
Oulu	2023	80	62	90	62	76	89	
Tampere	2023	93	88	100	75	94	99	
Turku	2023	83	88	100	75	69	68	

Keskeisiä toimenpiteitä merkityksellisen tekemisen ja kokemuksen löytämisen edistämiseksi vuonna 2023

Vahvistetaan tiedon saavutettavuutta ja eri toimijoiden yhteistyötä asukaskeskeisten palvelukokonaisuuksien muodostamiseksi

- Monikanavaista ja saavutettavaa viestintää on kehitetty v. 2023 aikana. Esimerkiksi Kuopion seinällä oli v. 2023 aikana 31 000 katselua. Kuopion kirjastolla on somessa noin 10 000 seuraajaa.
- KulttuuriKuopio –ohjelma on valmistunut ja sen toimeenpano on käynnissä.
- Vahvaa järjestöyhteistyötä on jatkettu. Esim. Kuopion kulttuurifoorumi kokoontui vuonna 2023 yhteensä 2 kertaa keräten n. 80 osallistujaa.
- Vapaaehtoistyö.fi –sivuston käyttö on aktivoitunut hieman, mutta on edelleen vajaakäytössä. Vapaaehtoistoimintaa liittyvää someviestintää lisättiin ja myös yhtenäistettiin kaupungin tarjoamien vapaaehtoistehtävien toimintamalleja.
- Hyvinvointia tukevaa toimintaa toteutettiin v. 2023 laaja-alaisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Edellisillä sivuilla on nostettu esiin mm. tapahtumiin osallistuneiden määriä sekä palveluiden kävijämääriä. Uusia kävijöitä pyrittiin kannustamaan mukaan mm. avoimien ovien päivien ja tutustumispäivien avulla sekä kaikilla avoimille ja eri ryhmille suunnatuille tilaisuuksilla. Esimerkkinä mainittakoon taidemuseon Kannun henki -katutaidenäyttely, joka aktivoi erityisesti nuoria. Liikuntapaikkapalvelut tarjosivat yhdenvertaisesti tiloja omaehtoisen liikkumisen harrastajille sekä yhdistysten ja yhteisöjen toiminnalle. Liikuntapaikkapalvelujen käyttömaksut olivat keskimääräisesti n. 78% subventoituja.

Mahdollistetaan jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastus

- Suomen harrastamisen mallissa mukana olevien koulujen määrä kasvoi v. 2023 ja nyt kaikki koulut ovat mukana mallissa. Mallin avulla toteutui v. 2023 101 kerhoa, joissa oli mukana 1016 lasta. Lisäksi kouluilla tarjottiin muuta kerho- ja harrastustoimintaa.
- Nuorisopalvelut tarjosivat matalan kynnyksen ohjattua ja omatoimista toimintaa, kuten erilaisia kerhoja, esim. teatterin, kädentaitojen, liikunnan ja musiikin aloilta. Kuopion skeittihalli ja skeittipuistot ovat suosittuja. Hallin vuosittainen kävijämäärä on noin 7000 käyntikertaa. Nuorisotoimintaa toteutui kouluilla, nuorisotiloissa ja verkossa. Liikkuvaa nuorisotyötä toteutettiin Walkers -toimintamallin mukaisesti.
- Kansalaisopistossa toteutui lapsille, nuorille ja perheille suunnattuja kursseja yhteensä 334 koko opiston toiminta-alueella, joissa osallistujia oli noin 3030 koko opiston toiminta-alueella. Kirjastot tukevat lasten, nuorten ja perheiden lukemisharrastusta ja monipuolisten lukutaitojen kehittymistä aineistollisesti, tilallisesti ja tapahtumallisesti, esim. satutunteja, nuorten lukupiirejä ja työpajoja järjestäen. Kuopion kaupunginorkesteri järjesti koululaisille ja perheille suunnattuja konsertteja ja oli mukana mm. Taidetestaaajat -toiminnassa. Museokeskus osallistui keväällä 2023 valtakunnalliseen nuorten kulttuurifestivaaliin.
- Harrastamisen kynnystä on pyrittiin madaltamaan monin eri keinoin. Kuopio oli mm. mukana Unelmista totta -toimintamallissa. Kaiku-kortti otettiin Kuopiossa käyttöön. Nuorisotilat tarjosivat nuorille turvallisia tiloja toimia ja toteuttaa itseään.

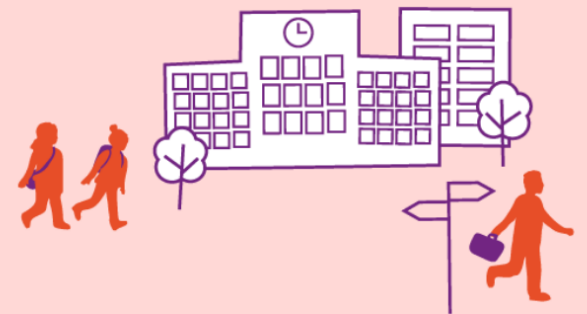
Tuetaan työikäisiä ja ikäihmisiä löytämään mielekästä tekemistä ja kokemista

- Meidän Kuopio festivaali on osallistunut erilaisia ryhmiä ja toimijoita jo muutaman vuoden ajan järjestämään erilaisia tapahtumia ja toimintaa eri puolilla kaupunkia. Vuonna 2023 Meidän Kuopio festivaalissa tuotettiin noin 170 tapahtumaa 80 toimijan toimin. Kävijöitä oli noin 88 000.
- Kulttuurikahviloita toteutui yhteensä 10 kertaa keräten 1280 osallistujaa. Ikääntyneille tuotettiin myös kulttuuriluotsi toimintaa. Museokeskuksella muotoiltiin Kuopion museolle ja korttelimuseolle striimatut opastukset. Museokeskuksella myös striimattiin tapahtumia ja kehitettiin verkkopedagogiikkaa. Vuonna 2023 asukastoimintaa järjestettiin asukastiloissa, kirjastoissa, ulkotiloissa ja kumppaneiden tiloissa laajan yhteistyöverkoston voimin.
- Kansalaisopistossa toteutui koko opiston toiminta-alueella yhteensä 1455 aikuisille suunnattua kursseja, joista kulttuuri- ja taidekurseja oli 606.

HYVÄN ELÄMÄN TOIMEENTULO

- Oppiminen
- Koulutus
- Työ ja toimeentulo

Hyvän elämän toimentulo kuopiolaisilla

Tavoitteissa etenemisen arviointi

Tavoite: Työttömyys, nuorisotyöttömyys, pitkäaikaistyöttömyys ja ulkomaalaisten työttömyys laskevat

- Nuorisotyöttömyys on ollut hieman laskussa viime vuosien aikana.
- Pitkäaikaistyöttömien osuuden kehitys on melko tasaista.

Tavoite: Työkyky ja työssä jaksaminen (ml. opiskelu) vahvistuvat

- Työkyvyttömyyseläkettä saavien 20-64-vuotiaiden osuus on laskenut tasaisesti.
- Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on pysynyt tasaisena, mutta on Kuopiossa selvästi vertailupaikkakuntia yleisempää.
- Tuki- ja liikuntaelin sekä sidekudossairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on laskenut tasaisesti viimeisten vuosien aikana, ollen kuitenkin Kuopiossa edelleen vertailupaikkakuntia yleisempää.
- Alakoululaiset kokevat kouluinnostusta ja pitävät koulun käynnistä aiempaa vähemmän.

Tutustu tavoitteiden toteutumiseen tarkemmin seuraavilta sivuilta.

Lähteet: Kouluterveyskysely, TEM, Tilastokeskus, THL:n toimeentulorekisteri ja Eläketilastot

Työllisyys

Valitse alue, ja sukupuoli, jota haluat tarkastella

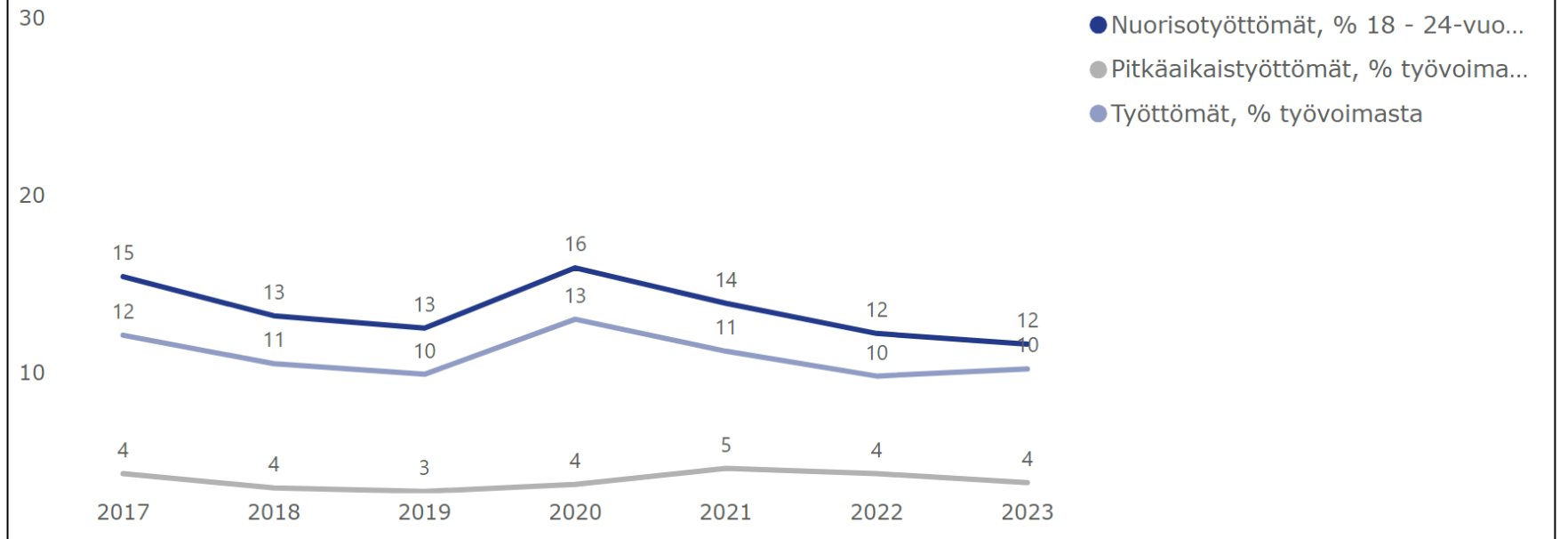
- Alue
- Joensuu
 - Jyväskylä
 - Koko maa
 - Kuopio
 - Lahti
 - Oulu
 - Tampere
 - Turku

Sukupuoli

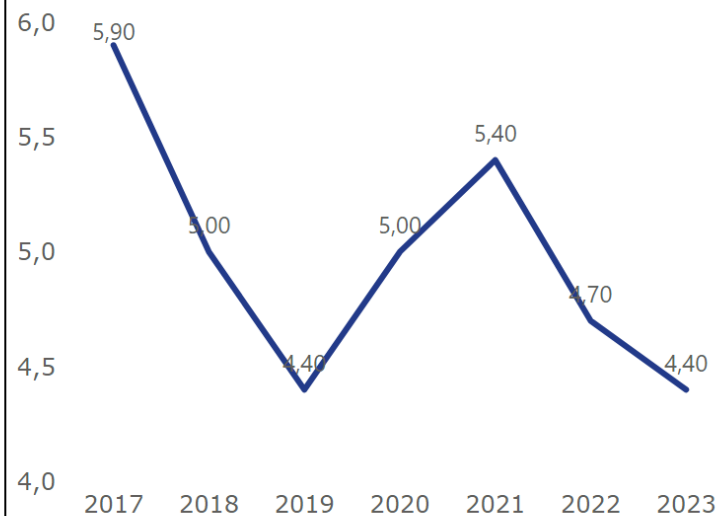
- miehet
- naiset
- yhteensä

Lähteet: Työnvälitystilasto (TEM), Työssäkäyntitilasto ja Väestörakenne (Tilastokeskus)

Työttömät, % työvoimasta, Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta ja Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta ja

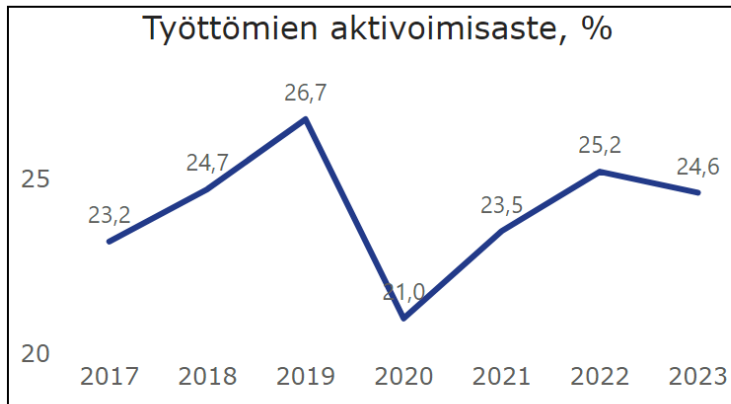

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys) % 15-64 -vuotiaista

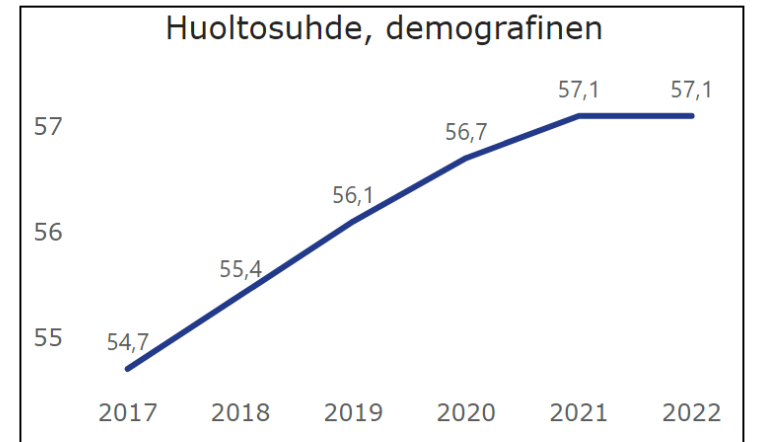

Aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden (mm. palkkatuella työllistetyt, työ- ja koulutuskokeilu, valmennus, työvoimakoulutus ja kuntouttava työtoiminta) piirissä olevien prosenttiosuus työttömien työnhakijoiden ja palveluiden piirissä olevien summasta.

Työttömien aktivoimisaste, %

Huoltosuhte, demografinen

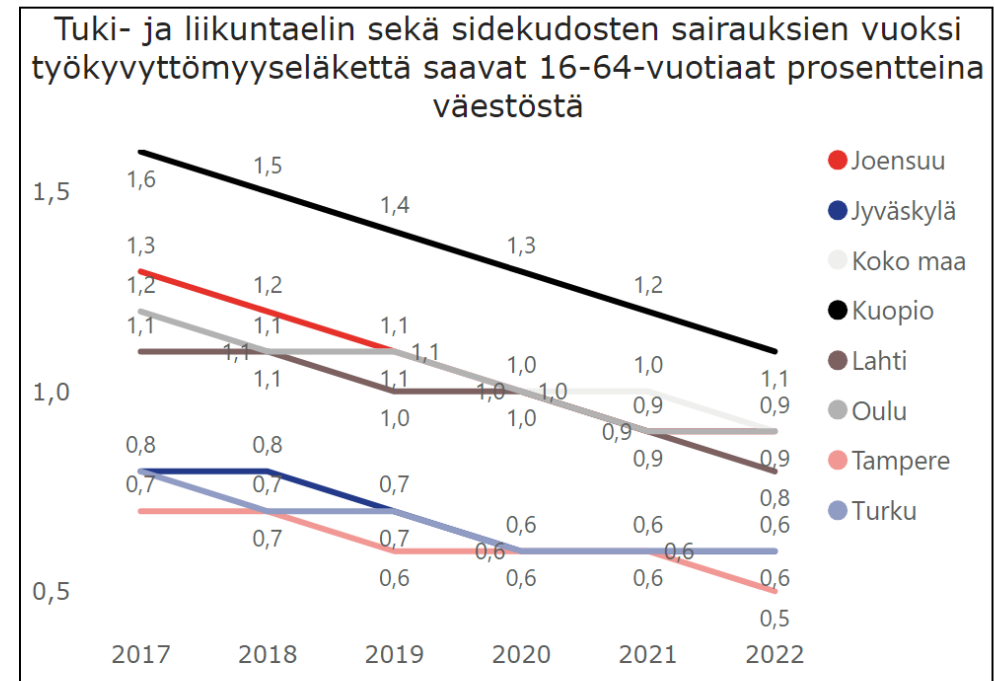
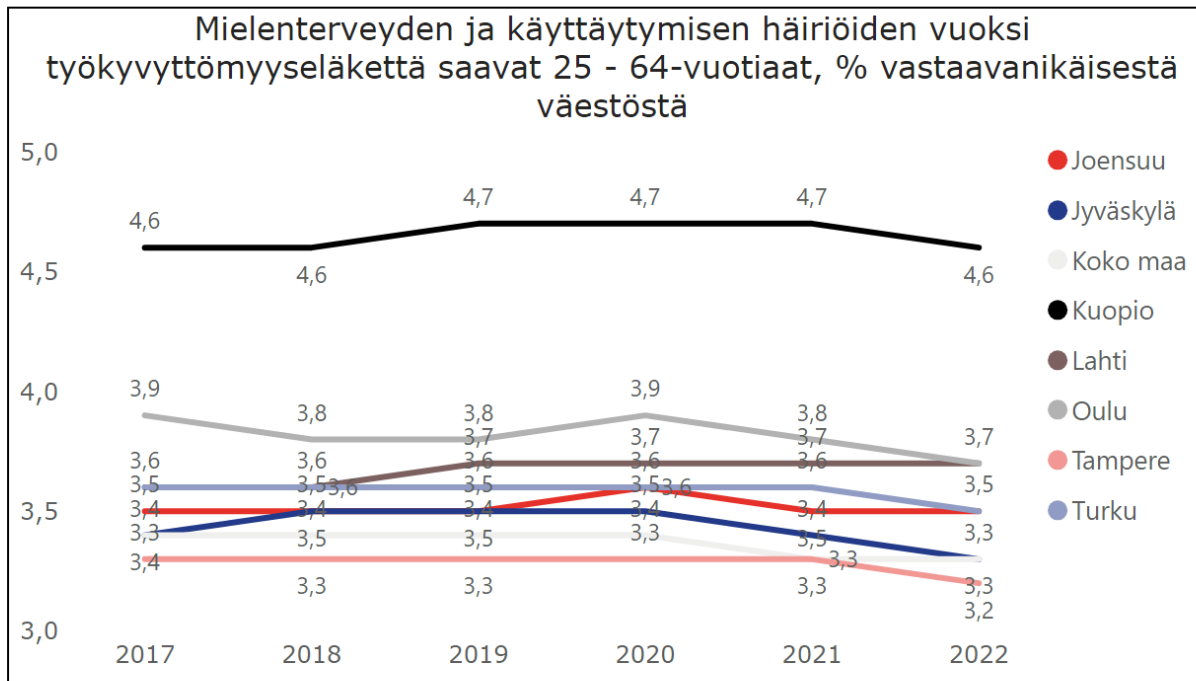
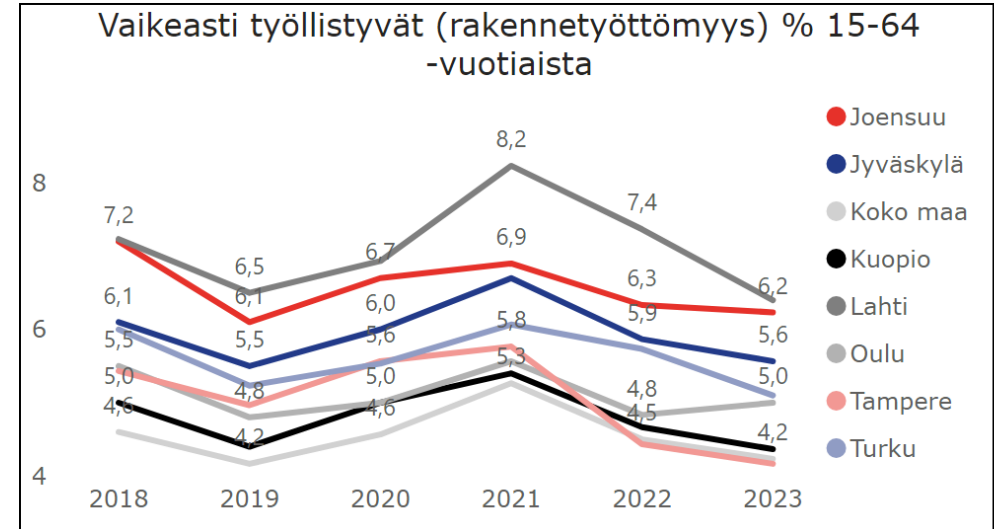
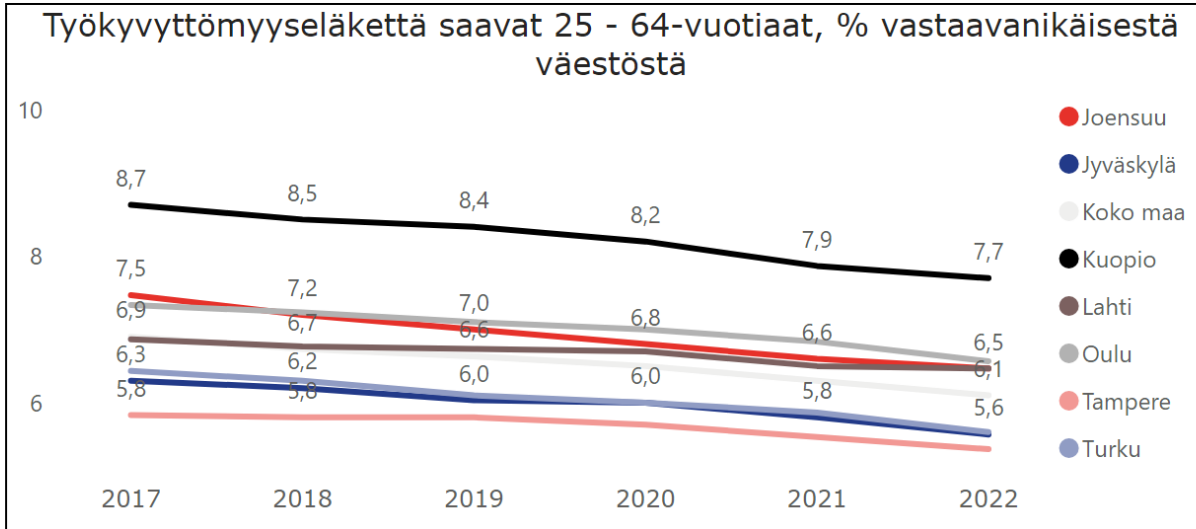

Demografinen huoltosuhte ilmaisee alle 15-vuotiaiden ja 65-vuotta täyttäneiden määrän sataa työkäistä (15-64-vuotta) kohden. Mitä enemmän lapsia ja/tai eläkeläisiä on, sitä korkeampi on huoltosuhte.

Työssä jaksaminen ja työkyky

Lähteet: Eläketilasto (ETK) ja työnvälitystilasto (TEM)

Koulunkäynti

Valitse sukupuoli, joita haluat tarkastella 4. ja 5. lk oppilaiden osalta

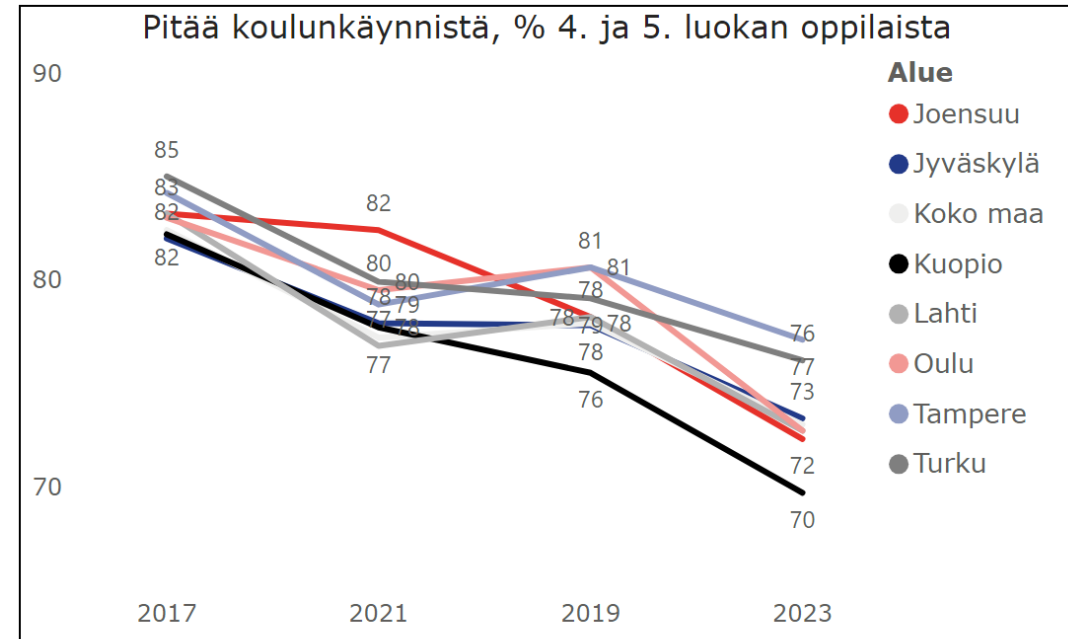
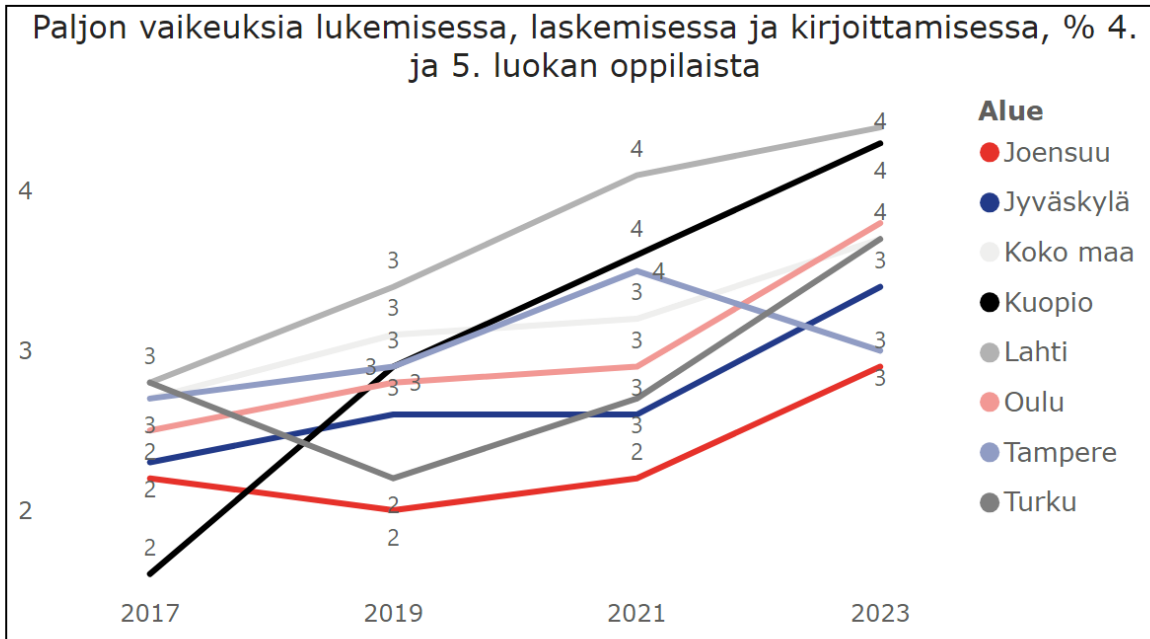
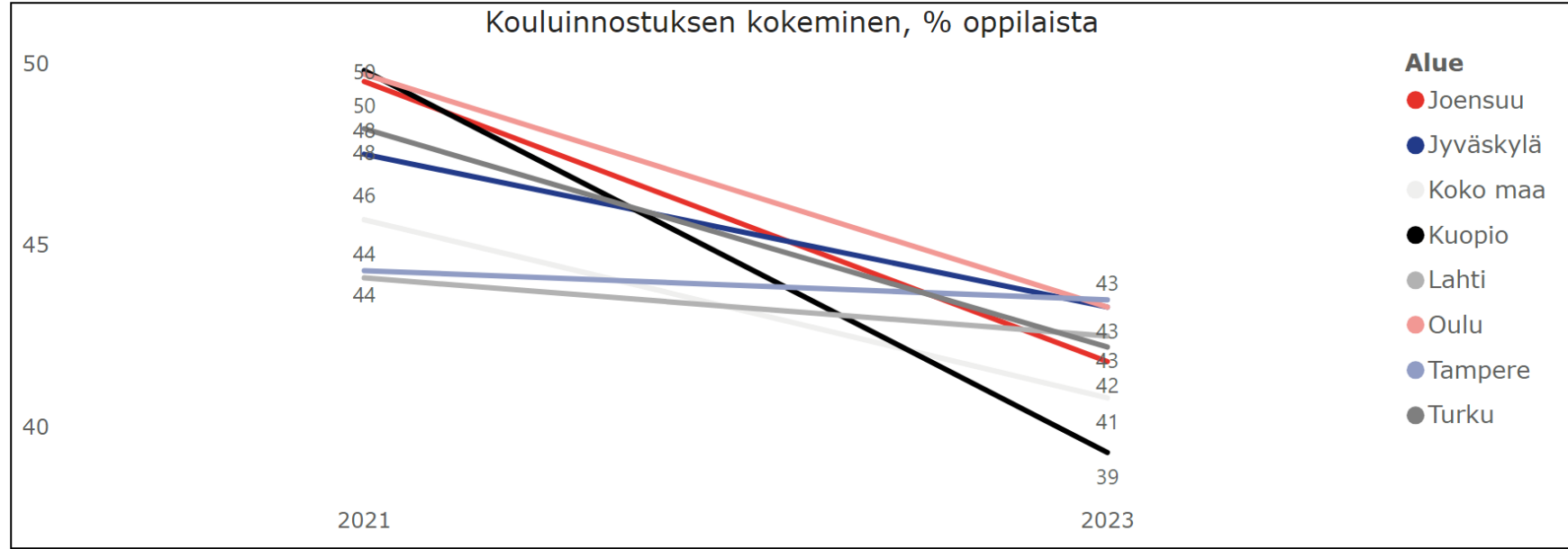
Sukupuoli

Pojat

Tytöt

yhteensä

Lähde: Kouluterveyskysely

Nuorten koulunkäynti ja opiskelu

Lähde: Kouluterveyskysely

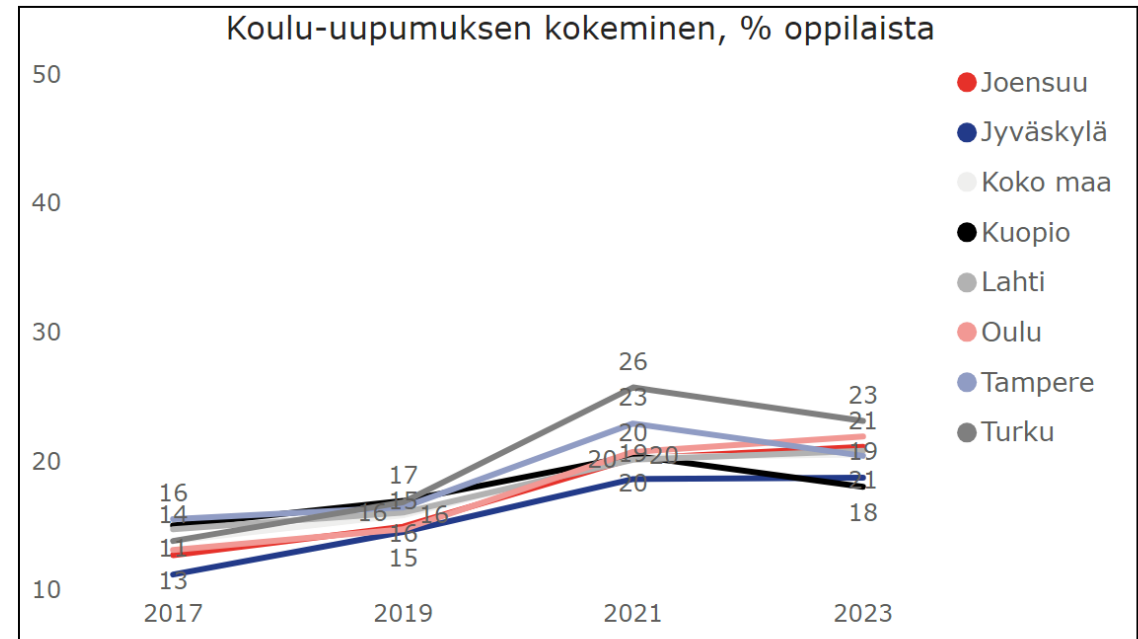
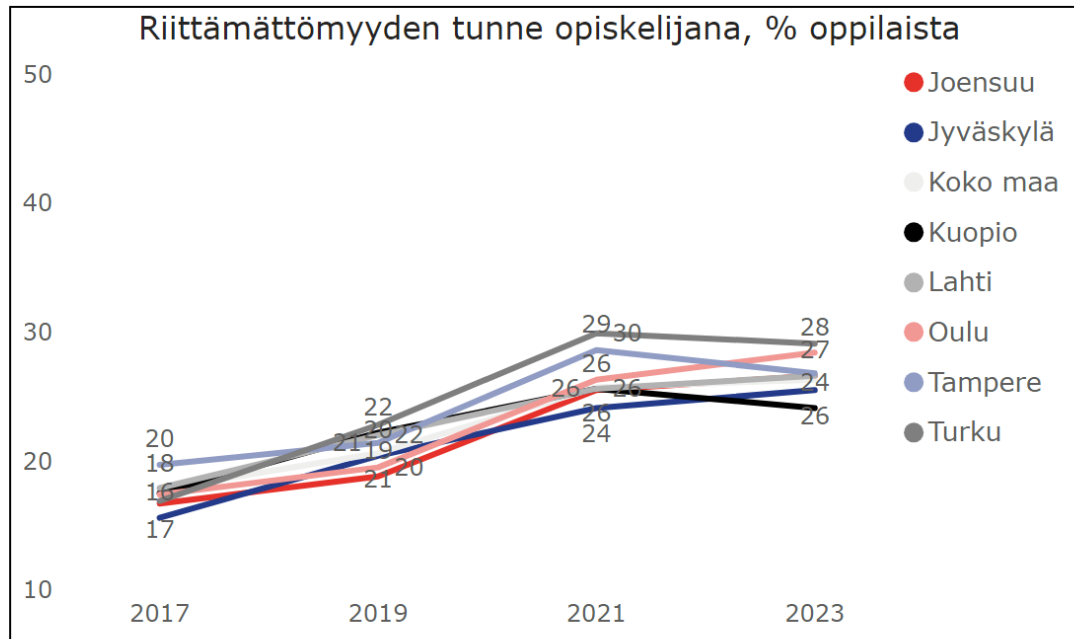
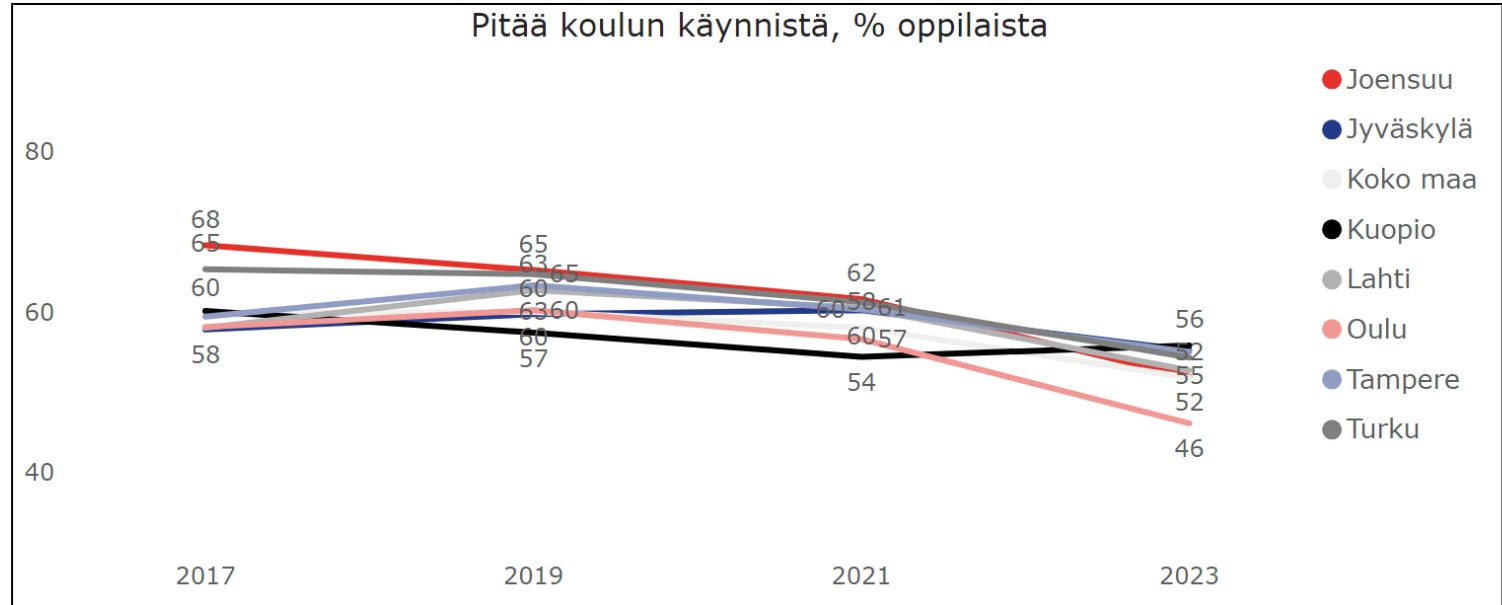
Valitse luokka-aste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

Kouluaste

- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

Nuorten koulunkäynti ja opiskelu

Lähde: Kouluterveyskysely

Valitse alue ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

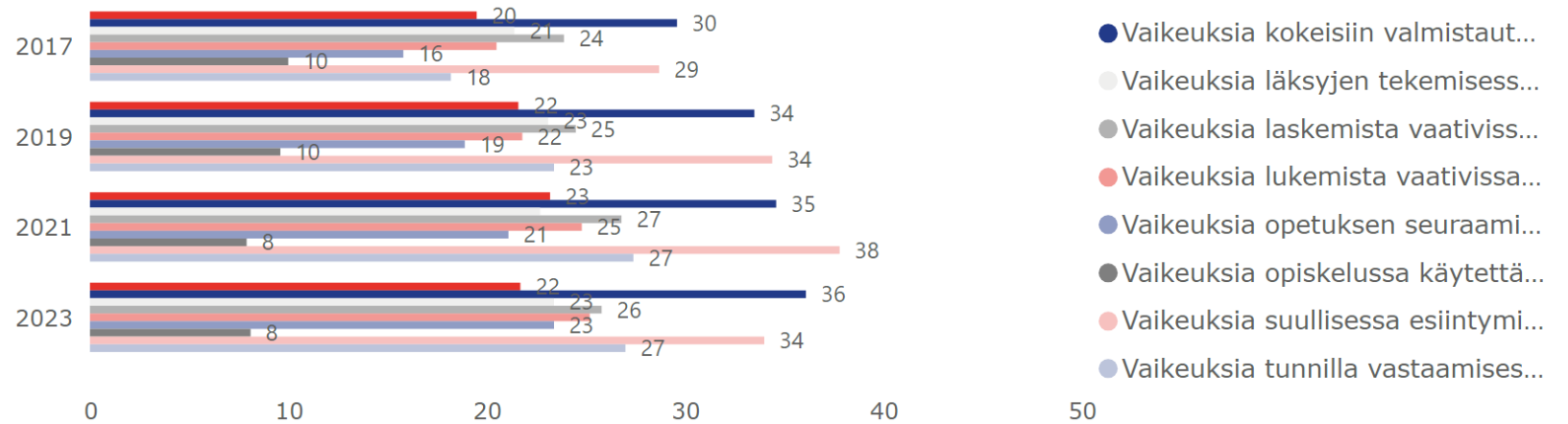
Alue

- Joensuu
- Jyväskylä
- Koko maa
- Kuopio
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

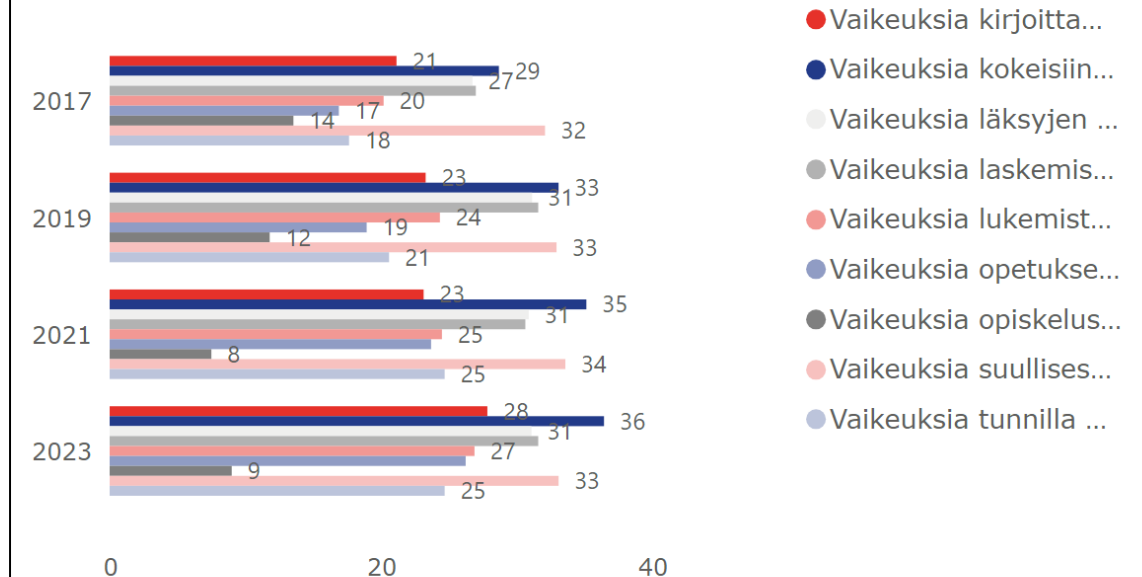
Koulukäyntiin ja opiskeluun liittyvien vaikeuksien kokeminen, 8. ja 9. vuosiluokan oppilaista

Koulukäyntiin ja opiskeluun liittyvien vaikeuksien kokeminen, % ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista

Koulukäyntiin ja opiskeluun liittyvien vaikeuksien kokeminen, % lukiolaisista

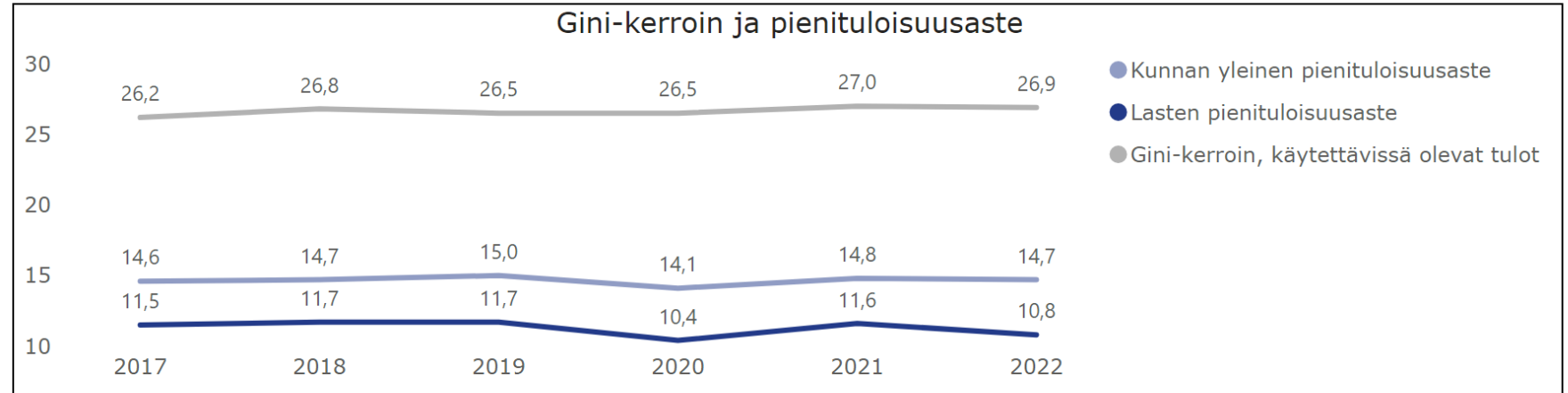
Toimeentulon riittävyys

Lähteet: Tulonjakotilasto (Tilastokeskus) ja Toimeentulorekisteri (THL)

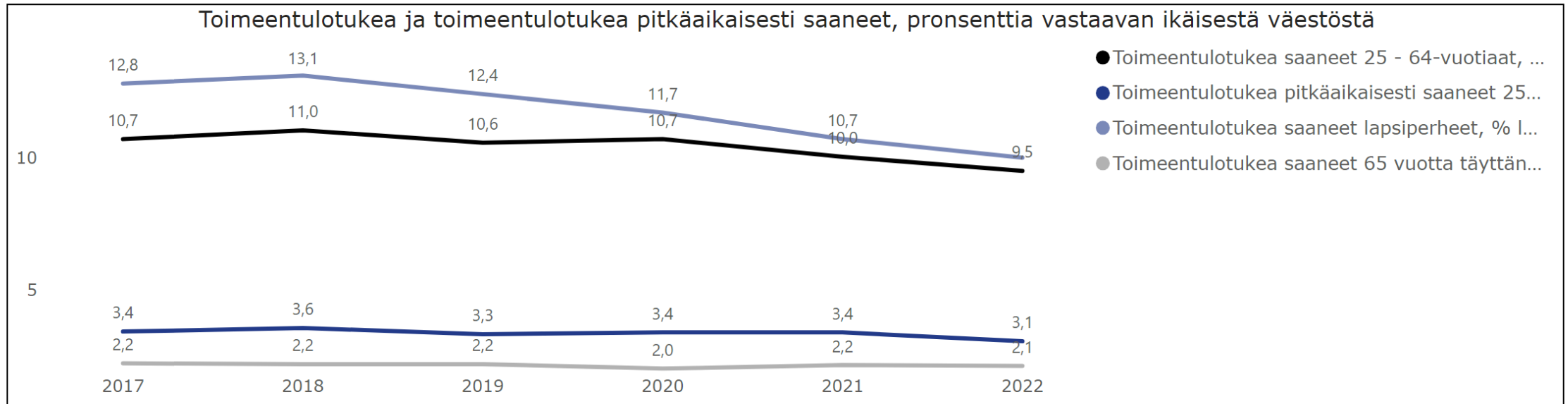
Valitse alue, joita haluat tarkastella

Alue

- Joensuu
- Jyväskylä
- Koko maa
- Kuopio
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

Pienituloisuus aste ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista. Gini-kerroin kuvaa tuloeroja. Se ilmaisee alueen kuntien käytettävissä olevien tulojen jakautumista. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulojen jako on.

Toimenpiteet työttömyyden, nuorisotyöttömyyden, pitkäaikaistyöttömyyden ja ulkomaalaisten työttömyyden vähentämiseksi vuonna 2023

Kehitetään työllisyyden palveluekosysteemia

- Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun toimeenpano eteni suunnitellusti vuonna 2023.
- TE-palvelut -uudistuksen valmistelu eteni aikataulussa. Palvelujen järjestämissuunnitelma ja Kuopion työllisyysalueen yhteistoimintasopimus toimitettiin Valtioneuvostolle ja saatiin vahvistus hyväksyttävästä työllisyysalueesta.
- Kiintiöpakolaisten vastaanotto siirtyi työllisyyspalveluun vuoden 2023 alusta. Kuopiossa on käynnistetty International House Kuopio -toimintaa. Tilapäissuojelua saavat henkilöt ovat voineet siirtyä kunnan kotoutumispalvelujen piiriin 3/2023 alkaen.

Kehitetään työllisyyspalvelujen ja palveluprosessien toimivuutta, kohdentumista ja vaikuttavuutta asiakaslähtöisesti

- Työllisyyspalveluissa palvelutarpeiden arvioinnissa hyödynnettiin digitaalisia alustoja, kuten osaamiskartoitusta ja Kykyviisaria. Asiakkailta kerättiin palautetta Roidu-järjestelmän kautta ja ekosysteemyöhön osallistuneille toteutettiin kysely palveluiden vaikuttavuudesta ja tunnettuudesta.
- Alueella saapuville maahanmuuttajille ja tilapäistä suojelua saaville tarjottiin ohjausta ja neuvontaa. Lisäksi järjestettiin Tervetuloa Kuopioon -tapahtuma sekä alkuinfoja ja rekrytointitilaisuuksia mm. ukrainalaisille. Kirjastopalveluissa kotoutumista vahvistettiin mm. maahanmuuttajille suunnattujen kirjaesittelyiden, selkokielisten ja oman kielisen aineiston ja kielikahviloiden avulla. Museokeskuksella maahanmuuttajien kotoutumisen tuen materiaalien uusiminen on aloitettu yhteistyössä mm. Kompassin kanssa.
- Työllisyyspalveluissa on käynnistetty oppilaitosyhteistyötä monialaista tukea työllistymiseensä tarvitsevien asukkaiden osalta. Lisäksi Ohjaamo on jalkautunut kouluihin ja tapahtumiin Kuopiossa ja lähialueilla.
- Työpaikkojen ja osaajien kohtaannon parantamiseksi käynnistettiin Stand by me ja Steppi-palvelujen toteutus, tehostettiin ohjausta Työkanava Oy:n ja valmisteltiin Täsmästi töihin -mallia.
- Työllisyyspalvelujen kehittämiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa on järjestetty TE24-valmisteluun liittyen yhteensä 7 erilaista teemakohtaista ekosysteemyöpajoja, joihin on osallistumiskertoja yhteensä noin 40.
- Vuoden 2023 aikana on toteutettu TUVA-koulutusta ja -pajoja sekä kehitetty valmistavaa opetusta, tehostettua ohjausta ja työelämäpainotteista perusopetusta.

Toimenpiteet työkyvyn ja työssä jaksamisen edistämiseksi vuonna 2023

Vahvistetaan koulussa ja opinnoissa jaksamista ja oppimisen tukea

- Kulttuuripolkuja toteutettiin 3. vuosiluokan oppilaille ja Taidetestaajat toimintaa 8. vuosiluokan oppilaille Suomen Kulttuurirahaston tuella. Kirjastolla on ollut käynnissä useita kehittämishankkeita lukemisen edistämiseksi eri kohderyhmille. Museot ylläpitävät tietopalveluita, popularisoivat näyttelyille ja tapahtumissa tutkimukseen perustuvaa tietoa, ja edistävät monipuolisesti yhteiskunnallista vuoropuhelua.
- Varhaiskasvatuksessa ProVaka -toimintaa pyrittiin laajentamaan uusiin yksiköihin. Perusopetuksessa toteutui runsaasti mielenhyvinvointiin liittyvää täydennyskoulutusta: yhteisöllisen opiskeluhuollon koulutus kaikkien peruskoulujen yhteisöllisen opiskeluhuollon ryhmille, NEPSY ja miniNEPSY -koulutukset sekä Positiivisen pedagogiikan koulutukset. Lisäksi tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetuksen kehittämishankkeessa aloitettiin laatimaan vuosikalenteria tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyen. Kuopion lukioissa on toteutunut Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi -hanke (ESR).
- Kuopiossa kolmiportainen tuki toimii kaikille kouluilla ja myös tuentiimit olivat käytössä kaikille kouluilla. Vuonna 2023 toteutui kouluun kiinnittymisen mallin kehittäminen ja käyttöönotto. Kuopiossa on kiinnitetty erityistä huomiota NEPSY-osaamiseen ja -tukeen.

HYVÄN ELÄMÄN ASUINYMPÄRISTÖ

Meidän Kuopio

- Koti ja lähiympäristö
- Kohtaamispaikat
- Luonto
- Turvallisuus
- Osallisuus

Hyvän elämän asuin ympäristö Kuopiossa

Tavoitteissa etenemisen arviointi

Tavoite: Kuopiolaisten tyytyväisyys asuin ympäristöön säilyy korkeana

- Kuopiolaisten tyytyväisyys asuin ympäristöön on säilynyt korkeana.
- Ahtaasti asuvien asuntokuntien osuus on vähentynyt.
- Asunnottomien määrä on kääntynyt kasvuun.

Tavoite: Aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamispaikkojen saavutettavuus ja houkuttelevuus lisääntyvät

- Asukastoiminnan toimintamallia on uudistettu entistä vahvemmin monitoimijaiseksi asukastoiminnaksi.

Tavoite: Asukkaiden osallistuminen ja vaikuttamisen mahdollisuudet lisääntyvät

- Osallisuus Kuopion eri palvelualueiden toiminnassa toteutuu TEAviisarin mukaan melko hyvin (81/100 pistettä).

Tavoite: Arjen turvallisuus vahvistuu

- Kuopiolaiset kokevat asuin alueensa turvallisena. Kuopion katuturvallisuusindeksi on noussut hieman vuodesta 2022 vuoteen 2023. Kuitenkin alaikäisten tekemät rikokset ja yli 65-vuotiaisiin kohdistuneet rikokset ovat lisääntyneet.
- Liikenneturvallisuus on kehittänyt pitkäjätkoisesti myönteiseen suuntaan.
- Vähintään kerran viikossa koulukiusaamista kokevien osuus on pysynyt tasaisena yläkoulun oppilaiden ja lukion opiskelijoiden osalta. Alakoululaisista hieman aiempaa useampi raportoi kokeneensa kiusaamista.
- Henkisen ja fyysisen väkivallan sekä seksuaalisen häirinnän kokeminen nuorilla on melko yleistä.
- Ikääntyneiden kaatumisista ja putoamisista johtuvat hoitojaksot ovat vähentyneet vuodesta 2020 vuoteen 2022.

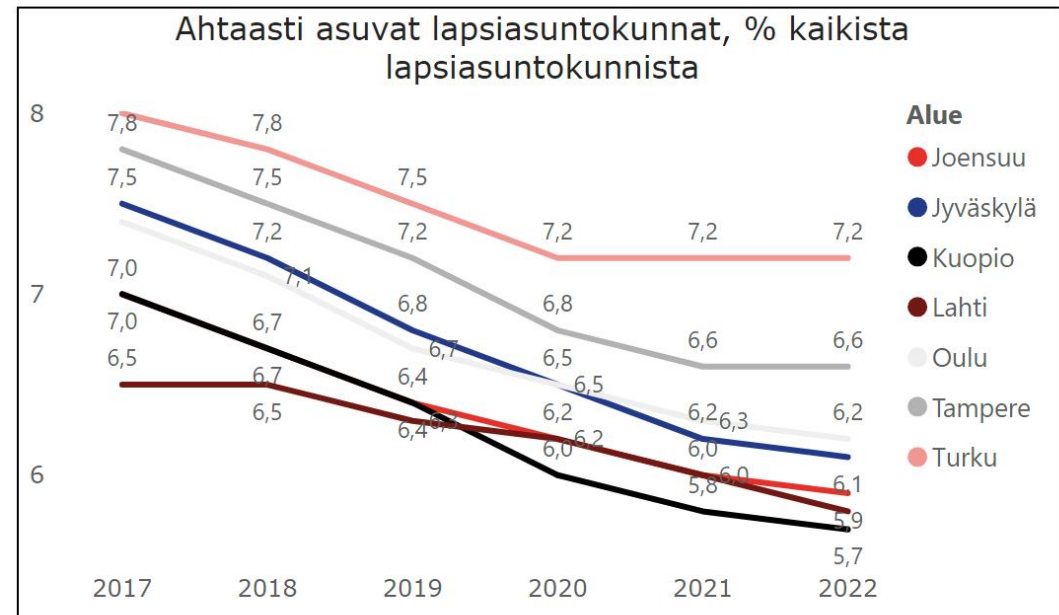
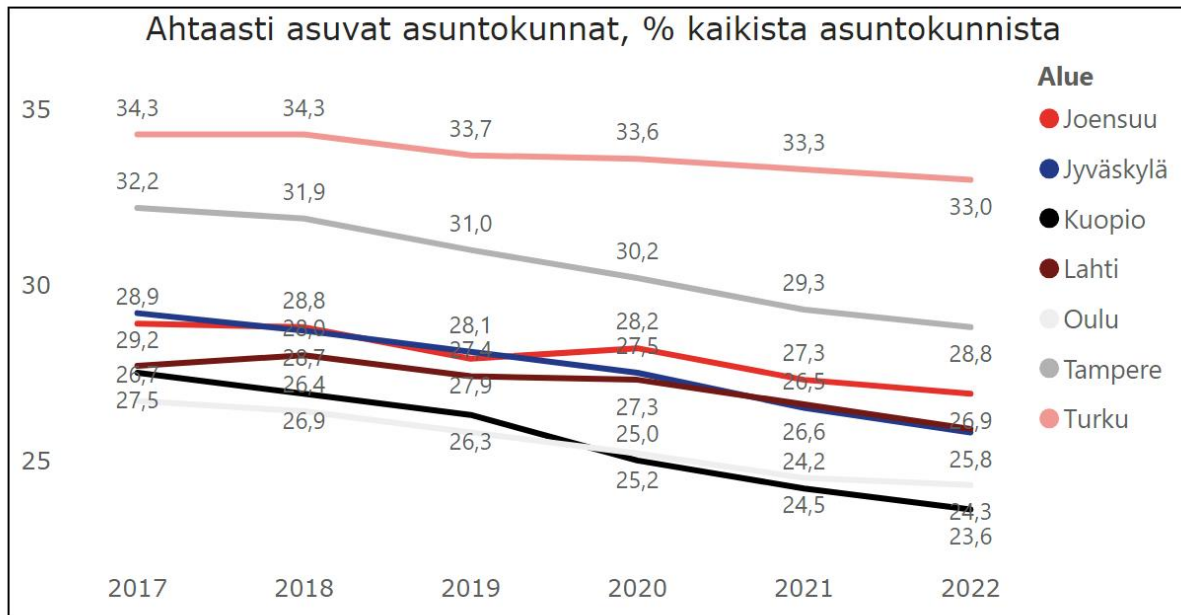
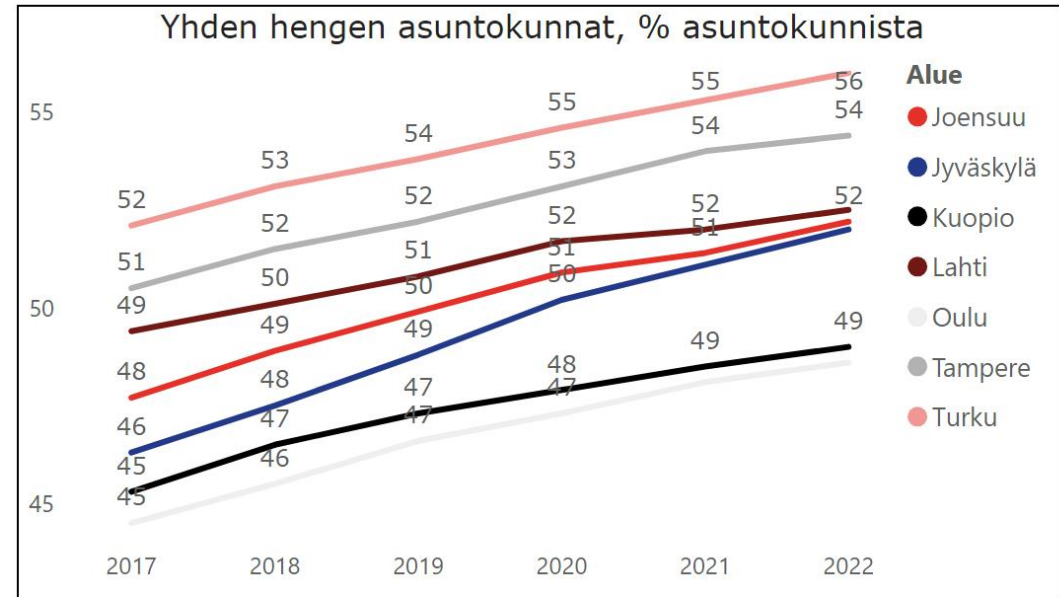
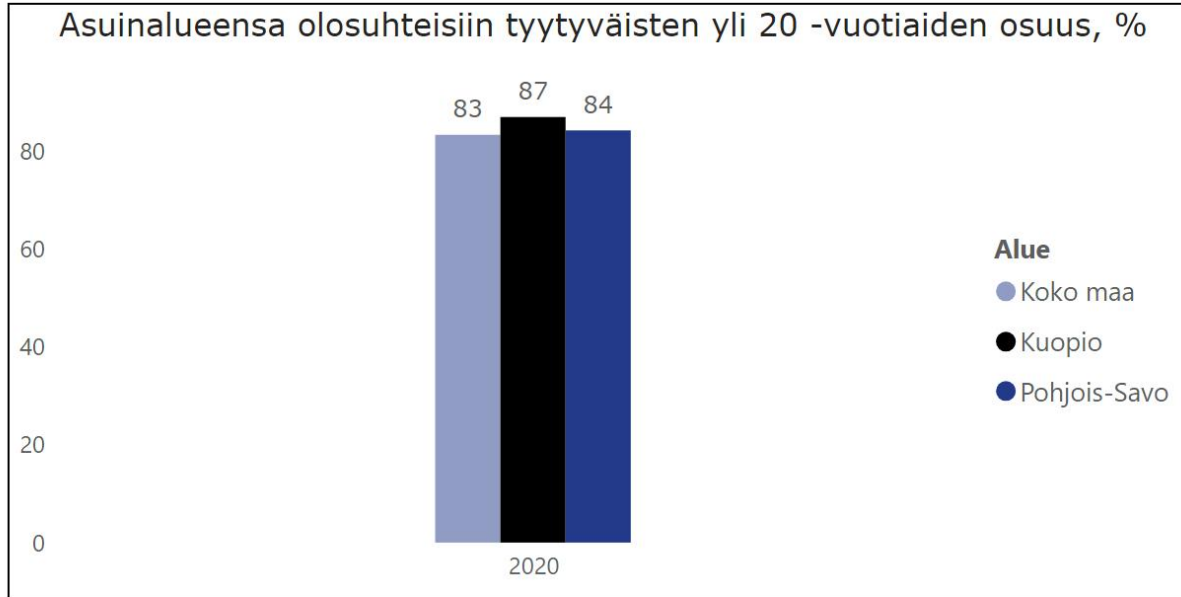
Tutustu tavoitteiden toteutumiseen tarkemmin seuraavilta sivuilta.

Lähteet: Kouluterveyskysely, FinSote-tutkimus, ARA, Poliisin ja pelastuslaitoksen tilastot, Tilastokeskus, FCG Tekpa -selvitys sekä TEAviisari

Koti ja asuminen Kuopiossa

Lähteet: FinSote -tutkimus ja Tilastokeskus

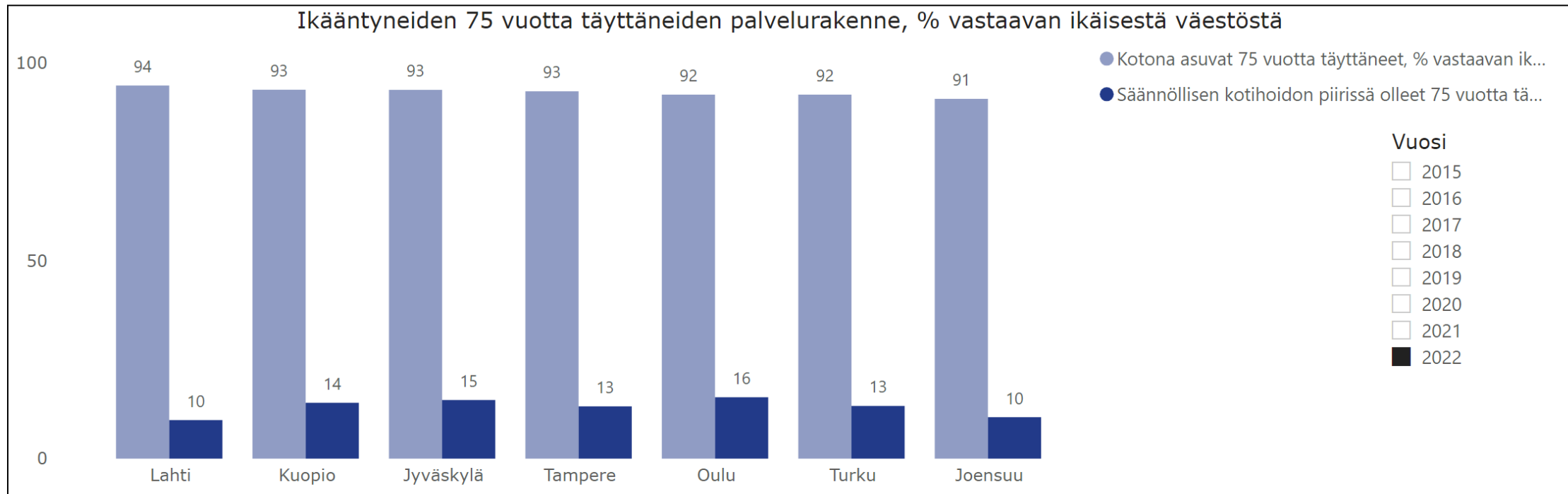
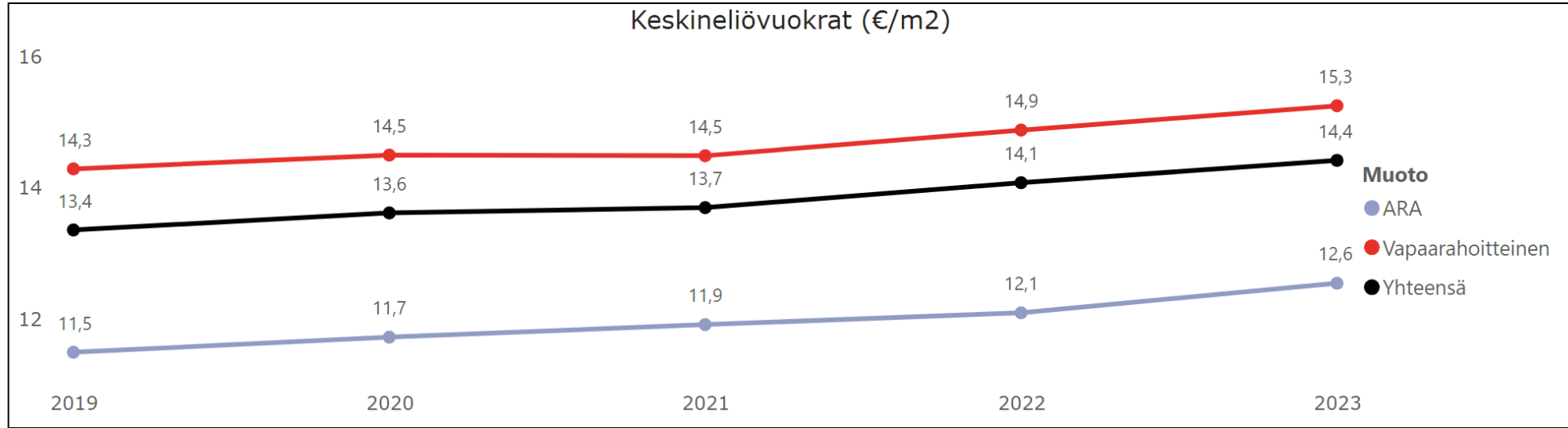

Asuminen Kuopiossa

Lähteet: Tilastokeskus ja Sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterit

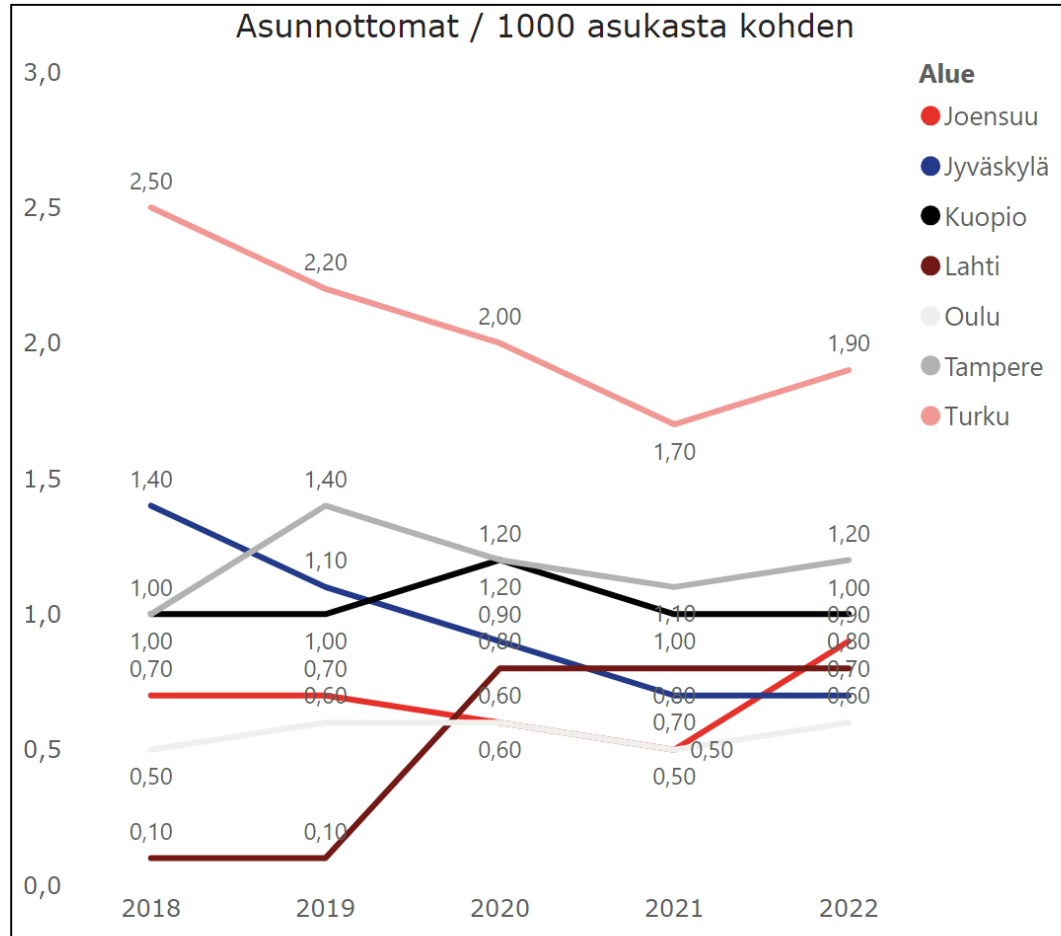
Alue

- Joensuu
- Jyväskylä
- Koko maa
- Kuopio**
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

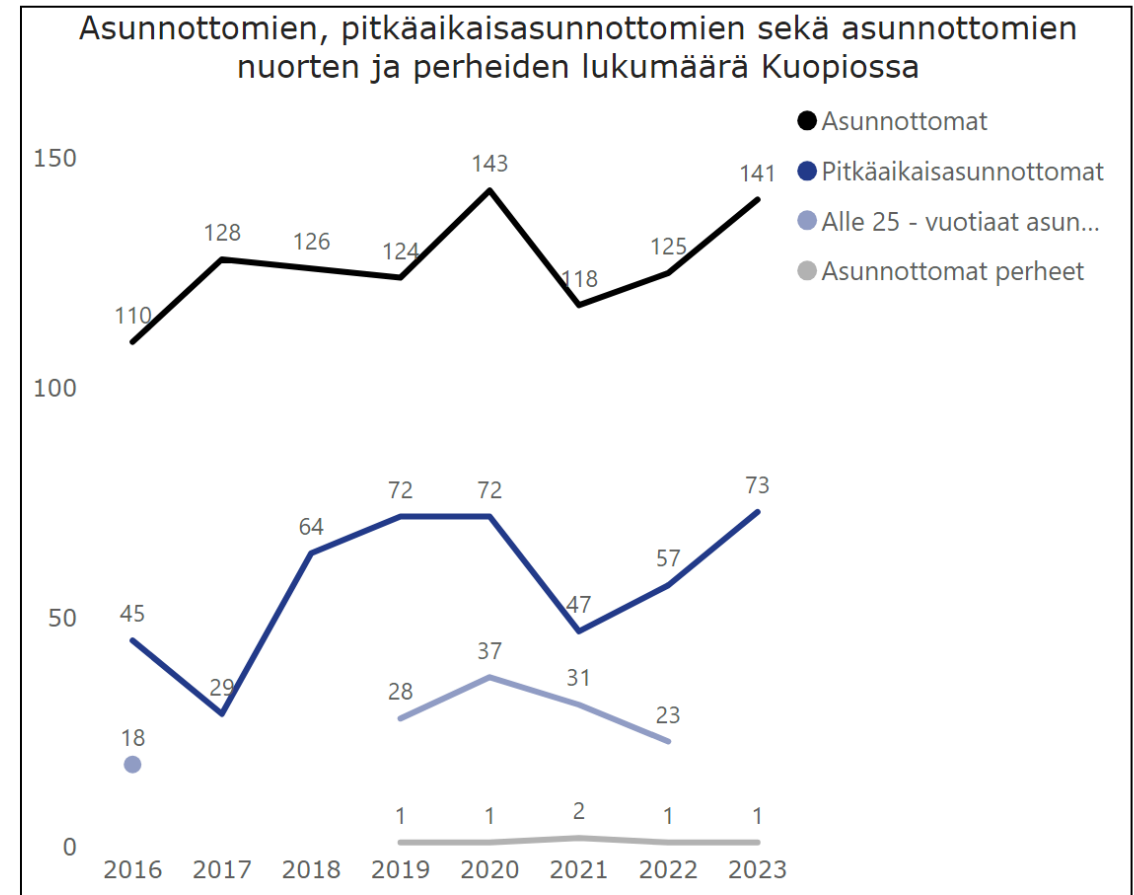
Asunnottomuus

Tutustu asunnottomuutta käsitteleviin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus [ARA:n tilastoihin](#) tarkemmin.

Valitse alue, jonka osalta haluat tarkastella asunnottomuuden lukumääriä tarkemmin

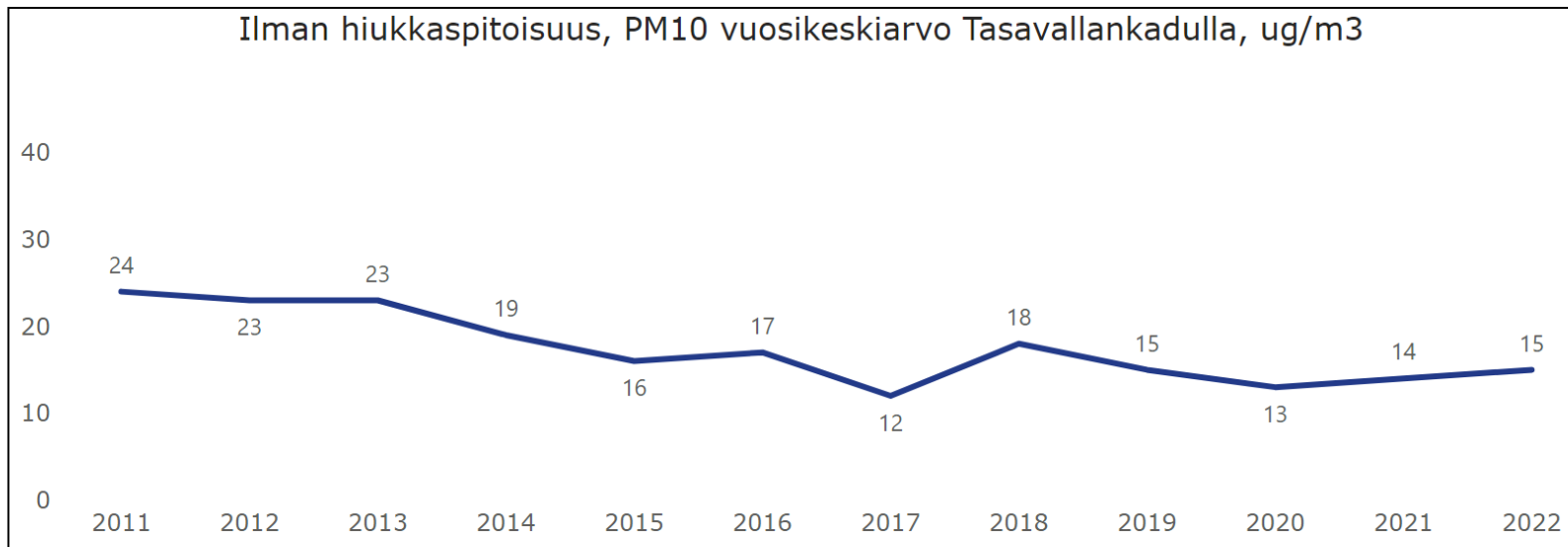
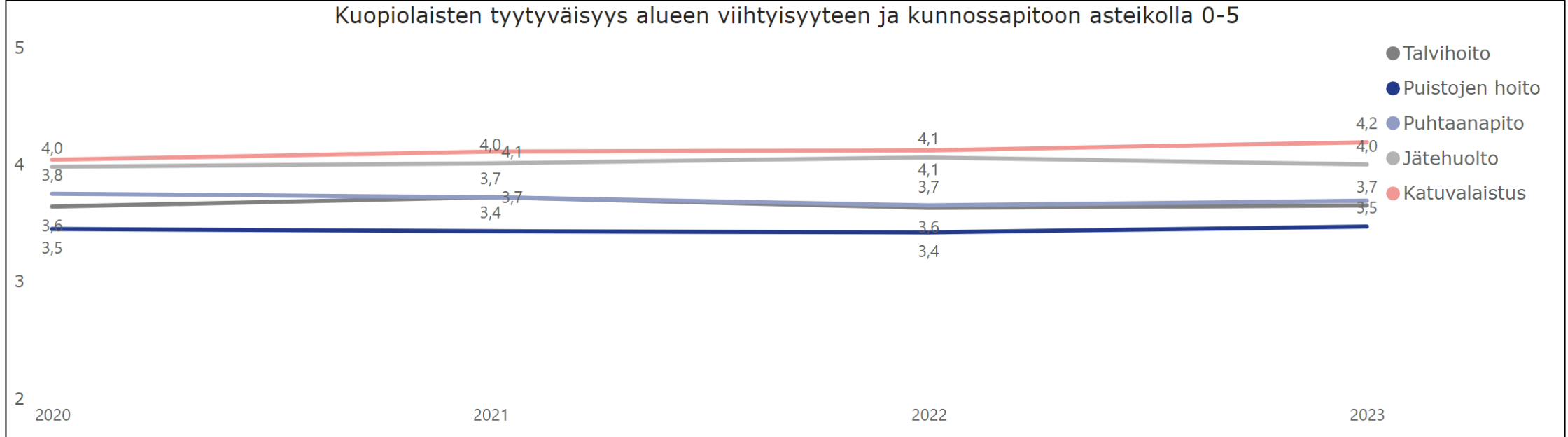
- Alue
- Joensuu
 - Jyväskylä
 - Kuopio
 - Lahti
 - Oulu
 - Tampere
 - Turku

Ympäristön viihtyvyys ja ympäristöterveys

Lähteet: FCG:n toteuttama Tekpa-selvitys, Kuopion omat tilastot

Raideliikenteen melualueella asuvien kuopiolaisten määrä, vuonna 2022

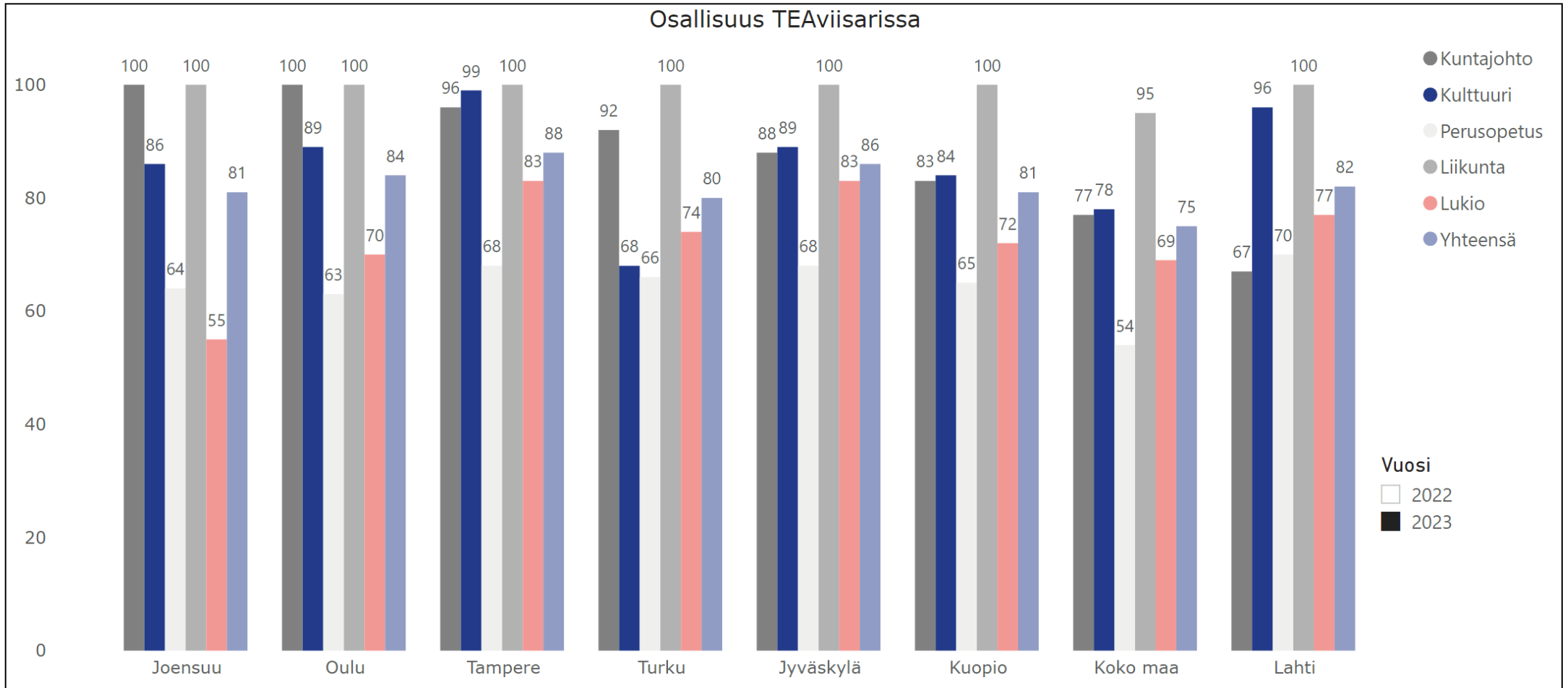
900

Tieliikenteen melualueella asuvien kuopiolaisten määrä, vuonna 2022

23 100

Osallisuus Kuopion toiminnassa (TEAvisari)

TEAvisari on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttama terveyden edistämisen aktiivisuutta mittaava selvitys. TEAvisaria toteutetaan kunnan eri toimialoille joka toinen vuosi. TEAvisarissa arvioidaan terveyden edistämisen aktiivisuuden eri osa-alueita. Yhtenä arvioitavana osa-alueena on osallisuus.

Yllä olevassa kuvassa on esitetty osallisuuden toteutuminen eri toimialoilla Kuopiossa ja sen vertailupaikkakunnilla. Yhteensä lukema on eri osa-alueiden osallisuuden keskiarvo.

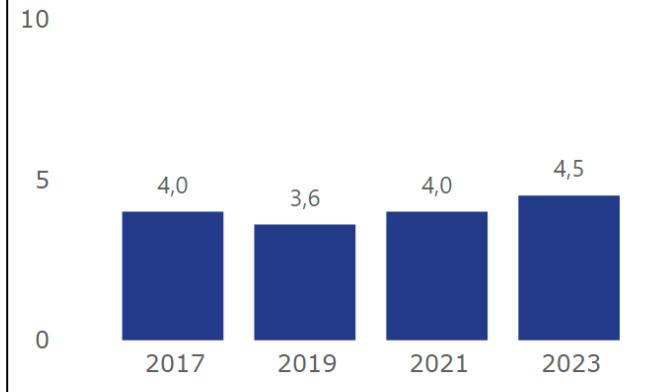
Osallisuuden kokeminen lapsilla Kuopiossa

Valitse alue ja sukupuoli, joita haluat tarkastella 4. ja 5. vuosiluokan osalta

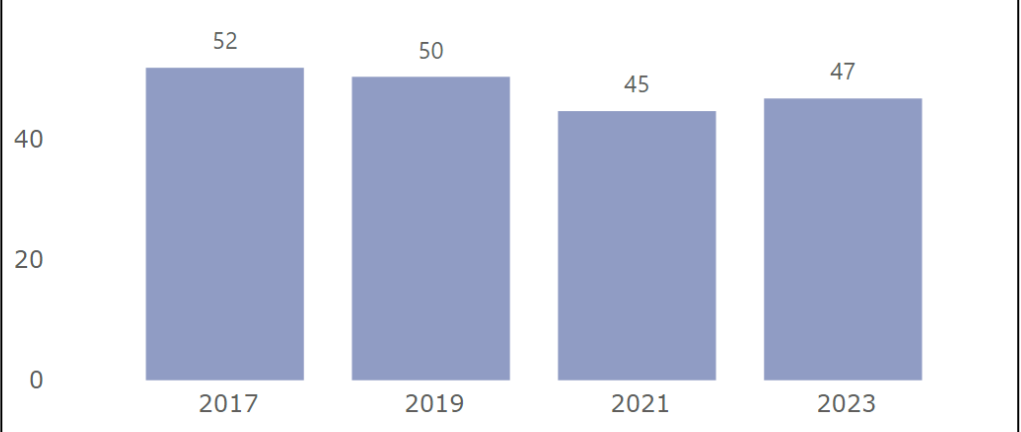
- Alue
- Joensuu
 - Jyväskylä
 - Koko maa
 - Kuopio
 - Lahti
 - Oulu
 - Tampere
 - Turku

- Sukupuoli
- Pojat
 - Tytöt
 - yhteensä

4. ja 5 lk. osuus prosentteina, jotka eivät koe olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä ja kouluuyhteisöä

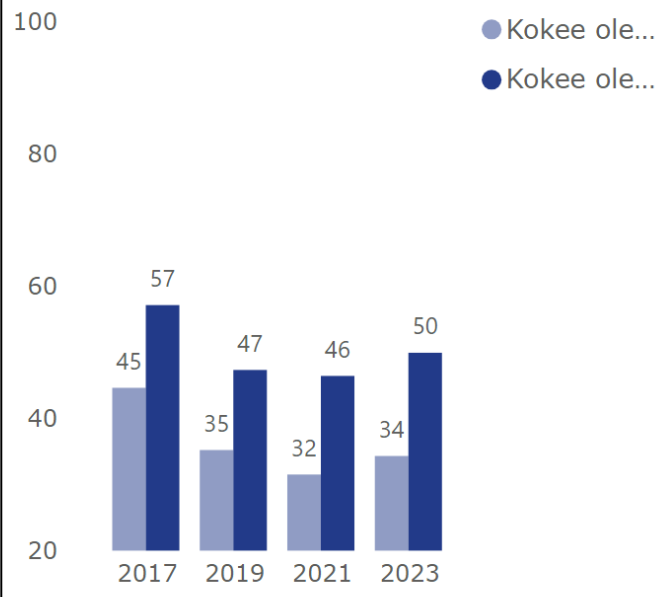
Osallistunut koulun asioiden suunnitteluun, % 4. ja 5. luokan oppilaista

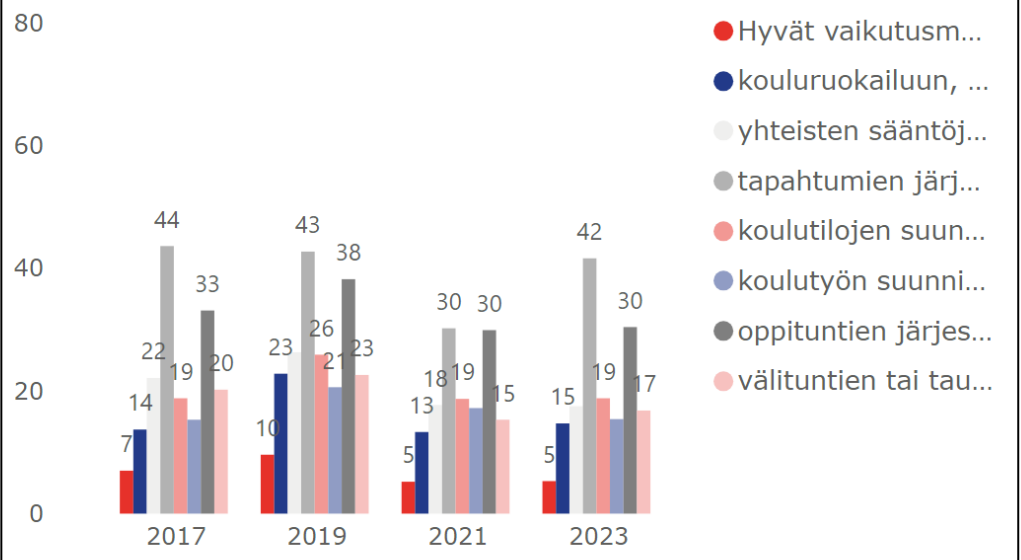
Valitse alue, luokka-aste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella

- Alue
- Joensuu
 - Jyväskylä
 - Koko maa
 - Kuopio
 - Lahti
 - Oulu
 - Tampere
 - Turku
- Kouluaste
- Ammatillinen oppilaitos
 - Lukio
 - Perusopetus 8. ja 9. lk
- Sukupuoli
- Pojat
 - Tytöt
 - Yhteensä

Yhteisöön kuulumisen kokeminen nuorilla

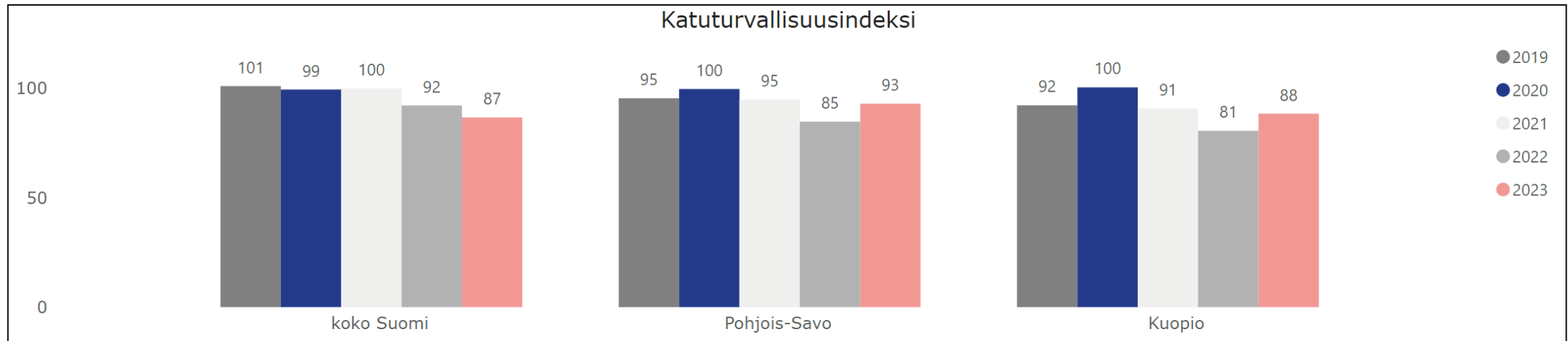
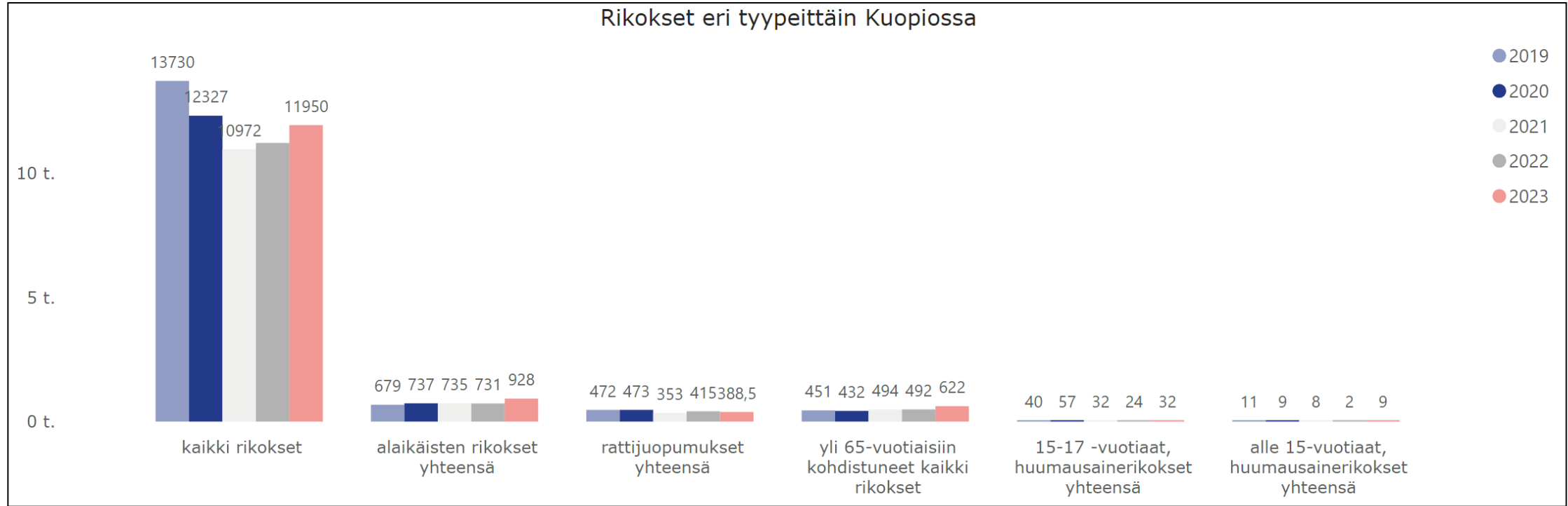
Nuorten kokemus vaikutusmahdollisuuksista koulussa, % nuorista kokee vaikutus mahdollisuutensa hyväksi

Arjen turvallisuus ja rikollisuus

Lähteet: Poliisin tilastot, PolStat

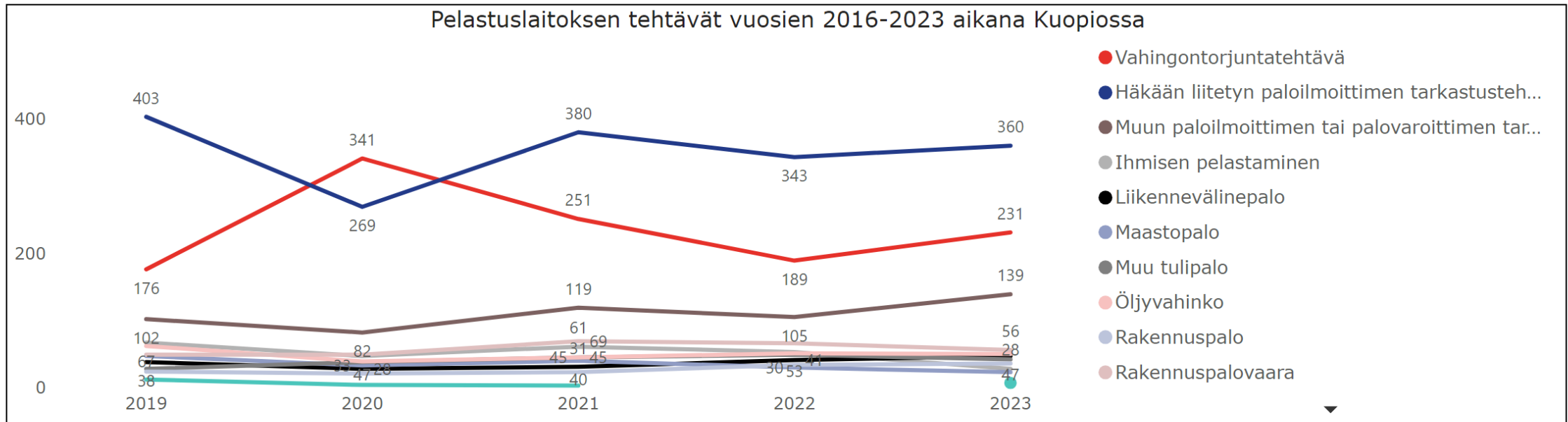
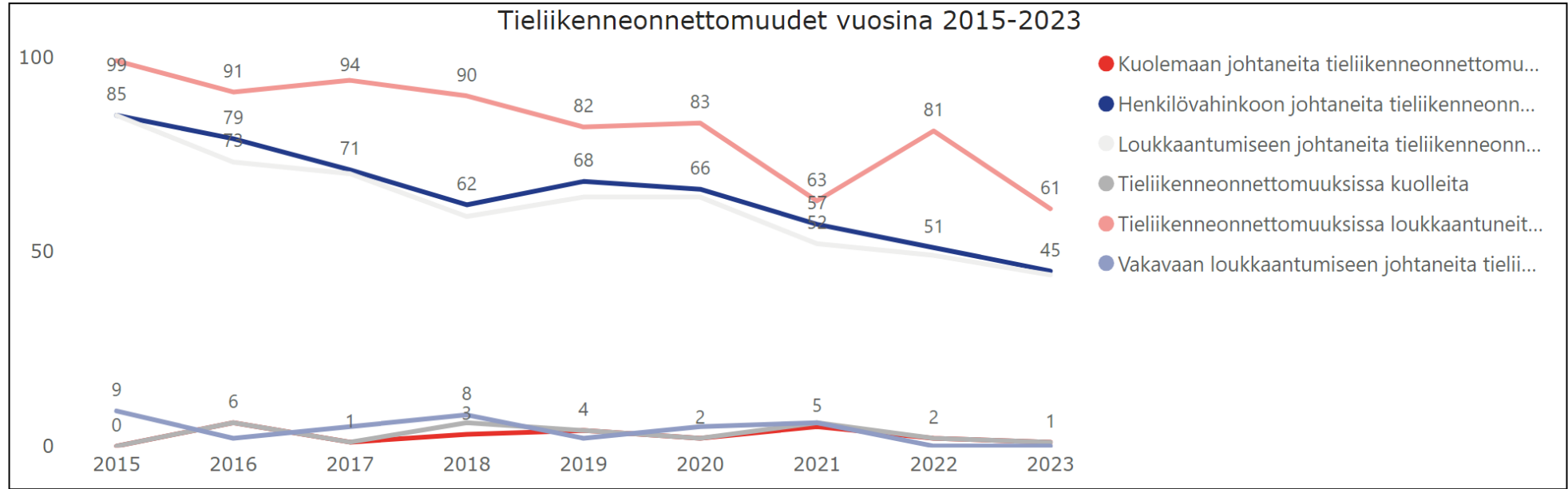
Liikenneturvallisuus ja onnettomuudet

Lähteet: Tilastokeskus ja Pohjois-Savon hyvinvointialue

Valitse alue, jonka osalta haluat tarkastella onnettomuuksia

Alue

- Joensuu
- Jyväskylä
- Kuopio
- Lahti
- Oulu
- Tampere
- Turku

Takaisin valikkoon

Tapaturmat koulussa ja koulumatkalla, kaatumiset ja putoamiset

Valitse kouluaste ja sukupuoli, joita haluat tarkastella nuorten osalta.

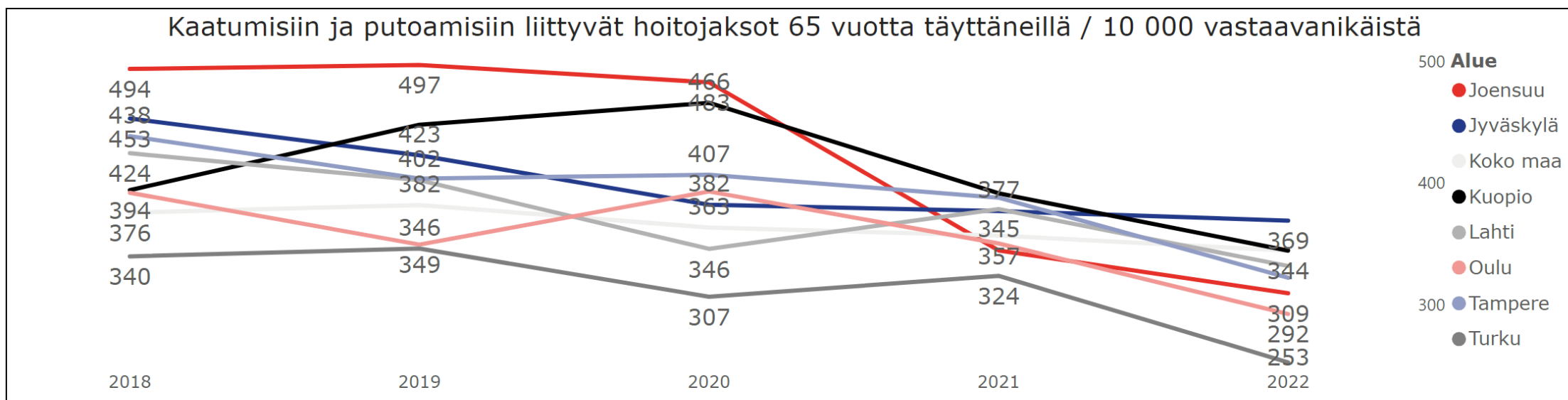
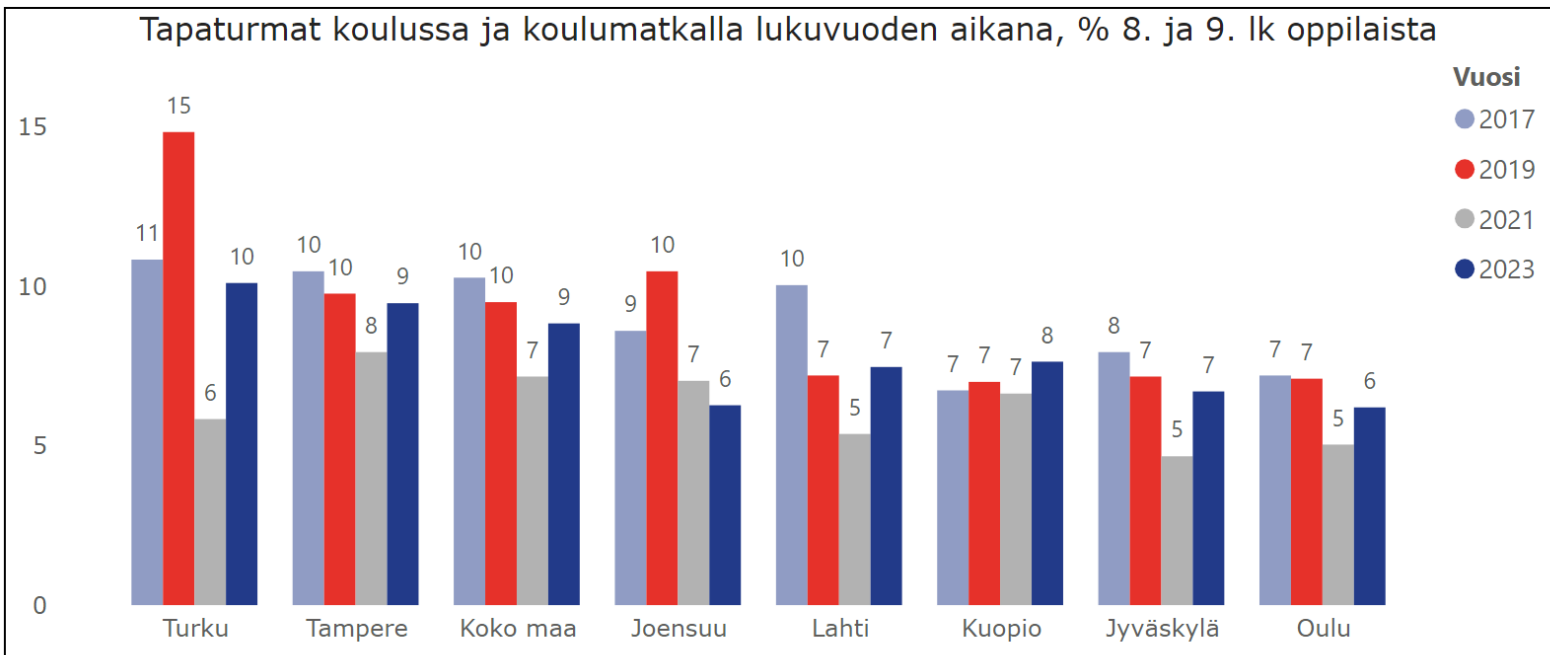
Kouluaste

- Ammatillinen oppilait...
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Sukupuoli

- Pojat
- Tytöt
- Yhteensä

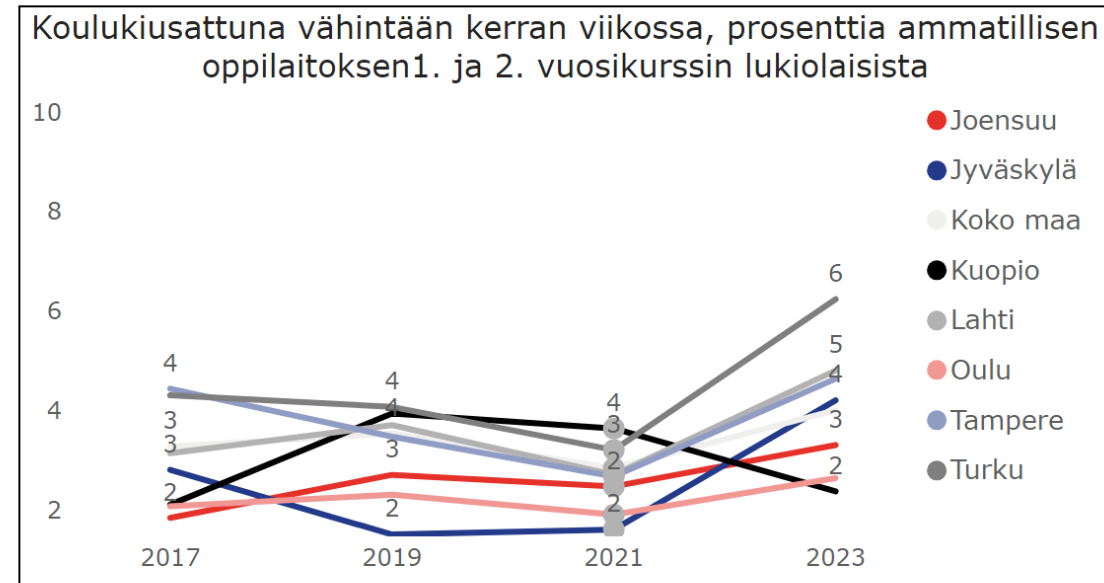
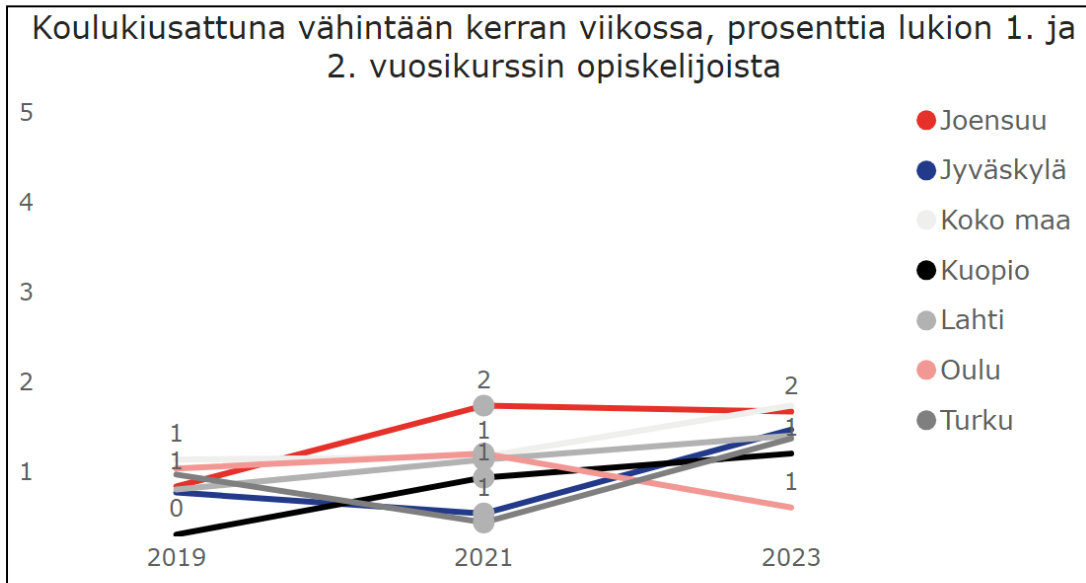
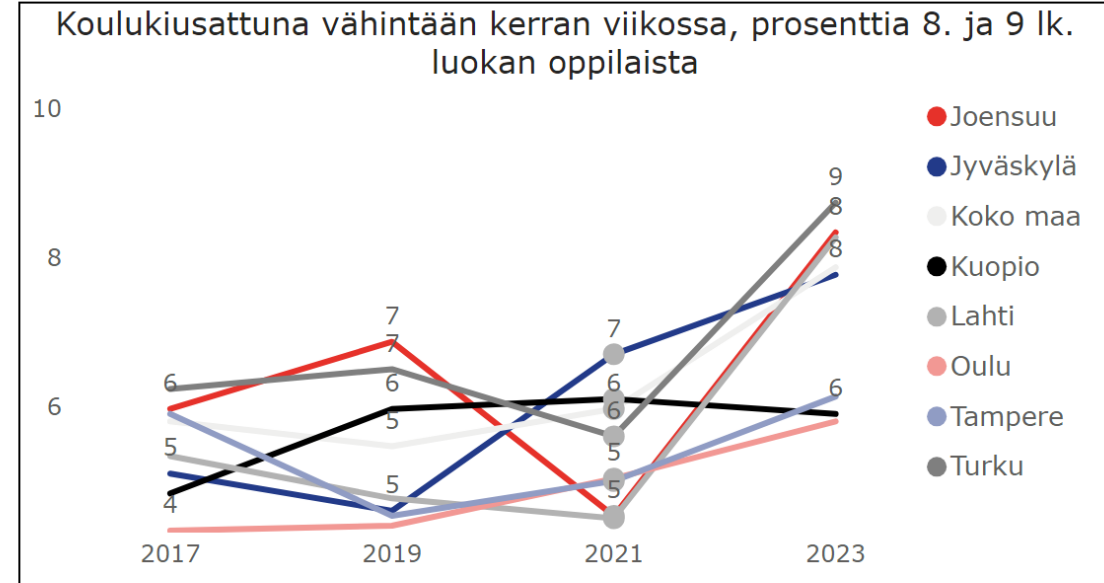
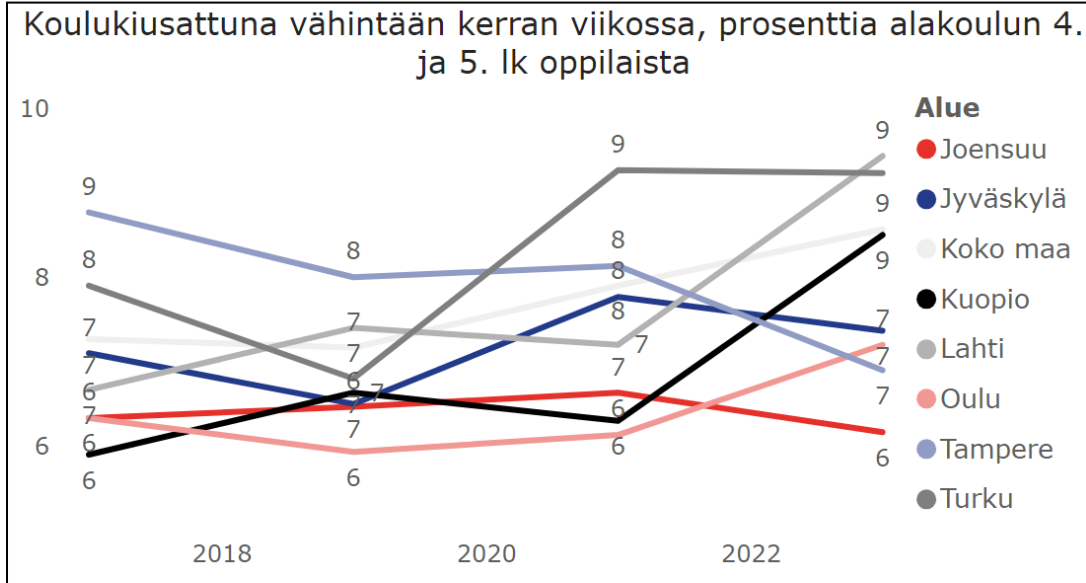
Lähteet: Kouluterveyskysely sekä Erikoissairaanhoidon- ja perusterveydenhuollon tilastot (THL)

Lasten ja nuorten kokema väkivalta, koulukiusaaminen

Lähde: Kouluterveyskysely

Väkivallan kokeminen

Lähteet: Kouluterveyskysely ja FinSote -tutkimus

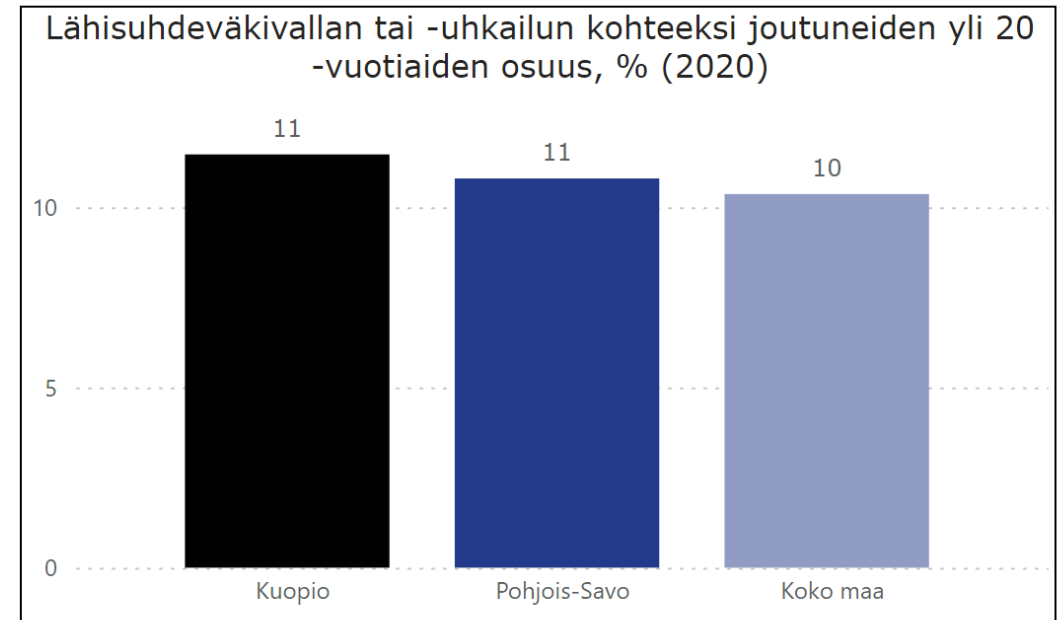
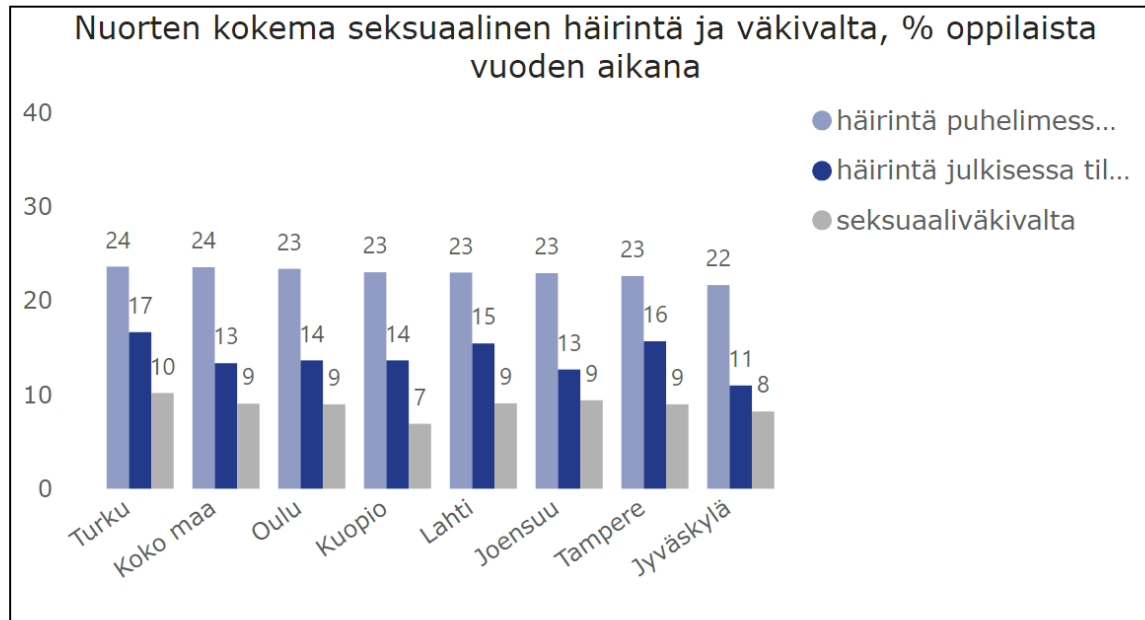
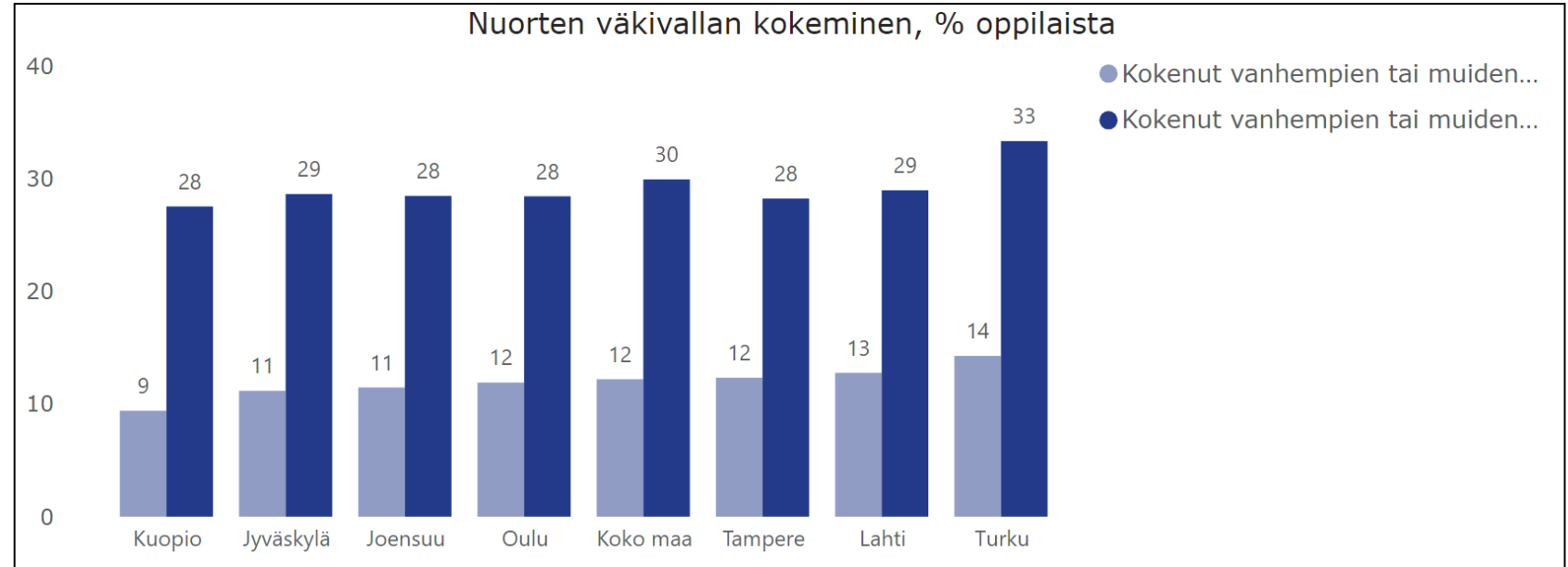
Valitse koulu-aste ja vuosi, jota haluat tarkastella

Kouluaste

- Ammatillinen oppilaitos
- Lukio
- Perusopetus 8. ja 9. lk

Vuosi

- 2017
- 2019
- 2021
- 2023

Toimenpiteet tukemassa kuopiolaisten tyytyväisyyttä asuinympäristöön vuonna 2023

Turvataan asumisen ja asuinympäristöjen monipuolisuus

- Kuopiossa on toteuttanut monipuolista asuntotuotantoa. Vuoden 2023 aikana on mm. vuokrattu kerrostalotontteja ARA:n tukemaan asuntotuotantoon Petosella ja Savilahdessa. Valtion korkotuetun asuntotuotannon (ARA-tuotanto) määrä oli 180 asuntoa (15%). Vapaarahoitteinen vuokra-asuntotuotanto lisättynä Kuopion tavoite kohtuuhintaisen asuntotuotannon osalta saavutettiin: n. 360 asuntoa ja 30 % asuntotuotannosta (n. 1200 asuntoa yhteensä). Uusi yhteisöllinen asumisen talo (Nonna Maljalahti) ja Neulamäen täydennysrakentamisen selvitys valmistuivat.
- Asunnottomuuden vähentämisen ja ennaltaehkäisyyn tähtäävää matalan kynnyksen asumisneuvontapalvelua toteutettiin kahden yhdistyksen toimesta ostopalveluna. Palvelun asiakasmäärät kasvoivat.
- Tiedolla johtamisen kehittämistä on osaltaan vahvistanut Tiedolla johtamisen seminaarin toteuttaminen. Tiedonkeräämisen työvälineeksi on otettu käyttöön Maptionnaire. Kiinteistökohtaisen meluntorjunnan mahdollisuuksista on laadittu opas.

Luodaan hyvinvointia tukevia, viihtyisiä ja arjen fyysiseen aktiivisuuteen kannustavia arkiympäristöjä

- Kaavoituksessa on säännönmukaisesti huomioitu viihtyvyys, ilmanlaatu- ja meluolosuhteet. Esteettömyyden yleissuunnitelman laatiminen eteni. Joukkoliikenteen Vilkku-sivuille on koottu tiedot esteettömyydestä koko matkaketjun osalta suunnittelusta palautepalveluun. Kuopioon valmistui v. 2023 sadas jälkiasennettu kaupungin avustama hissi. Kansallisen kaupunkipuiston vanhan Kuopion teemareitistä tehtiin esteettömyyskarttoitus.
- Puijolle ja Mölymäelle valmistui ulkoilualueita. Nilsiän Rantapuiston suunnittelua vietiin eteenpäin. Uudet laavut Iso-Valkeiselle ja Savolanniemeen valmistuivat. Vuonna 2023 toteutettiin myös Luolaa edustoineen, Savilahden alueen alikulkujen erikoisvalaistuksia ja taidetta sekä Niuvantien varren kävelyn ja pyöräilyn reittejä. RECIPE-hankkeessa haettiin ideoita opinnäytetöiden kautta Savilahden kehittämiseksi.
- Neulamäen koulun kanssa toteutettiin katutaideprojekti Leväsentien tukimuuriin lisäämään viihtyisyyttä ja katuturvallisuutta.
- Vuonna 2023 toteutettiin Luonto-Vilkku -pilotti, jossa tuotiin viestinnällisesti esiin joukkoliikenneyhteyksin saavutettavia luontoliikuntareittejä. Luonto-Vilkku lanseerataan keväällä 2024.
- Kestävää liikkumista edistettiin myös Kuopion seudun ja valtion MAL-sopimuksen avulla sekä osallistamalla säännöllisesti liikennejärjestelmä työryhmiin ja pitämällä resurssitarpeita esillä valtion budjettivalmistelijoiden suuntaan.
- Kuopiossa otettiin käyttöön eri palveluissa turvallisen tilan periaatteita, kuten kirjastot ja asukastoiminta.

Toimenpiteet aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien kohtaamispaikkojen saavutettavuuden ja houkuttelevuuden lisäämiseksi vuonna 2023

Tuetaan vertaisuutta ja luodaan mahdollisuuksia kohtaamiseen

- Asukastoiminta tavoitti vuonna 2023 yhteensä n. 45 400 henkilöä. Kohtaamispaikkatoimintaa on kehitetty aktiivisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Asukastoimintaa järjestettiin asukastiloissa, kirjastoissa, ulkotiloissa ja kumppaneiden tiloissa laajan yhteistyöverkoston voimin. Nuorisotilat toimivat eri-ikäisten kohtaamispaikkoina. Museokeskus on mukana perhekeskuksen avoimet kohtaamispaikat toiminnassa.
- Kuopiossa toimii noin 140 vertaisliikunnanohjaajaa.
- Kirjastoja on kehitetty kohtaamisen paikoiksi. Niiden saavutettavuutta on parannettu mm. omatoimiratkaisujen kautta, jolloin kirjastoissa voi kokoontua ja käydä silloinkin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Kirjastojen lisääntynyt (n. +77 700) kävijämäärä osoittaa, että kirjastoista on onnistuttu kehittämään vilkkaita ja saavutettavia kohtaamispaikkoja. Riistaveden lähikirjasto muutettiin omatoimikirjastoksi vuoden 2023 aikana.